

ابزار برای شهرهای رویدادمدار

در نوشتاری از پرفسور گرگ ریچاردز

رویداد مداری در فضاهای شهری استرالیا

در گفتگویی با دکتر سید مهدی خاتمی

پرونده ویژه:

رویدادمداری در فضاهای شهری

بروز منظر فرهنگی توسط رویدادها؛

ارتباط فرهنگ اصیل و خرده فرهنگه

در گفتگویی با دکتر مریم محمدی

رویدادمداری و ارتقا کیفیت فضای شهری؛

از شهر جهانی تا شهر ایرانی

در نوشتاری از دکتر احسان رنجبر

تاثیر رویدادهای کلان بر فضای شهری

باتمركز برتچارب جهانی

دریادداشت هاب: از: زهرا آوزم، سحر سماواتی، زهره قانای، مسعود باقری، مریم یوسفیان

طراحی شهری ایرانی

urbandesign.ir

80%

Search

خانه درباره ما همکاران و حامیان ارتباط با ما پروندهها نویسندگی همکاری با ما

طراحی شهری ایرانی

مقاله‌ها و یادداشت‌ها فضاهای شهری پرونده عکس و شهر جستارهای نوین پروژه‌ها نقد و معرفی پژوهش رویدادها کتابخانه

نما اینجا هستید: خانه

عکس و شهر

Meison Square: ورودی شهر تلبیس قدیم

هنر عمومی تعاملی (میان‌کنشی) در فضای شهری

در سه دهه اخیر هنر عمومی و تپهر آن در فضاهای شهری توجه بسیاری از متخصصان ازجمله نطرافان و برنامه‌ریزان شهری، معماران، روانشناسان، جامعه‌شناسان و سیاستمداران را به خود جلب...

مقاله‌ها و یادداشت‌ها

فضاهای شهری

جدیدترین

تکمیل

چکیده

آخرین مطلب

پروژه این الحرمین شیراز نمونه‌ای از نوسازی بافت تاریخی در مراکز مذهبی

احیای میدان عتیق اصفهان از دیدگاه اقتصاد شهری

جلسه سوم عصرنامه‌های کتاب‌خوانی در طراحی شهری

Journal of Urban Design-Volume 22 2017-Issue 4

Journal of Urban Design-Volume 22 2017-Issue 3

Urban Design Group Journal -Issue 143 -magazine Estate Regeneration

Urban Design Group Journal -Issue 138 -magazine Industry and Urban Design

احیای میدان عتیق اصفهان از درجه اقتصاد شهری

زهره قالی / ۱۳۹۵-۱۲-۰۲ / بدون نظر

مصاحبه با مهندس علی اصغر بنوری مصاحبه‌گر: زهره قالی میدان...

جایگاه پوشش‌های ساختمانی ایمن در منظر شهری

سیدنا نسری / ۱۳۹۵-۱۲-۰۲

جدارهای شهری، یکی از عرصه‌های عمل طراحی شهری هستند که...

هنر شهری و سیاست های ارتقا آن در کلانشهر تهران

احسان زنجیر / ۱۳۹۵-۱۲-۰۲

در ادبیات شهرسازی معاصر آغاز قرن بیستم و یکم نبود...

نگاهی فرهنگی به پیاده راه مرکزی شهر رشت

آناهیتا کرمانشاهی / ۱۳۹۵-۱۲-۰۳ / بدون نظر

ندای شهری جدید نوعی روابط چهره به چهره در شهرهای...

خردهفروشی در Flea Market Dry Bridge

تفلیس

زهره قالی / ۱۳۹۵-۱۲-۰۲

منبع: Flea Market چیست؟ در دیکشنری این کلمه به عنوان...

پارک هزاره شیکاگو: جایگاهی برای هنر عمومی و نمایش در سطح جهانی

لیلیا لورین / ۱۳۹۵-۱۲-۰۲

نام پروژه پارک هزاره موقعیت ناحیه لوپ، شهر شیکاگو، ایالت...

www .
UrbanDesign
 .ir

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دوفصلنامه علمی - تخصصی ارسن
سال اول، شماره دو، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

صاحب امتیاز:

انجمن علمی دانشجویی طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس
(زیر نظر معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه تربیت مدرس)

مدیر مسئول: زهرا خسروی پور

سر دبیر: میعاد حسین پور

مدیر داخلی: دریا صالحی

مشاور علمی: احسان رنجبر

شورای تحریر:

فرشته صادق پور، زهرا خسروی پور، میرحجت سیدولیلو، مسعود باقری، میعاد حسین پور

صفحه آرایی و طراحی جلد: میعاد حسین پور

طراحی لوگو: میرحجت سیدولیلو

ناشر: معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه تربیت مدرس

نشانی: تهران، تقاطع بزرگراه چمران و جلال آل احمد، پل نصر، دانشگاه تربیت مدرس،
دانشکده هنر

پست الکترونیکی: arsan.urbandesign@gmail.com

با تشکر از:

دکتر احسان رنجبر، دکتر مریم محمدی، دکتر سید مهدی خاتمی، پرفسور گرگ ریچاردز

این نشریه دارای مجوز شماره ۱۲۳۴۵۵۶ در تاریخ ۹۵/۱۰/۴ از
معاونت فرهنگی و اجتماعی دانشگاه تربیت مدرس می باشد.

مرح شناسی

۴۷ معرفی کتاب

۵۳ معرفی اسناد
دریا صالحی

۵۷ بررسی فرآیند برگزاری یک رویداد با توجه
به اسناد رویداد
دریا صالحی

خرده روایت

۶۱ کلان رویداد المپیک و فضای شهری روسیه
سحر سماواتی

۶۶ نگاهی رویداد نگر (روزعاشورا) به فضا و
کالبد نحیف محله عودلاجان
مرضیه منوچهری

۶۹ سال نو میلادی در ایران، نگاهی به حال و
هوای کریسمس در فضاهای شهری ایران
آرسینه کشیش یانس / سحر منصوری

۷۴ تفکر رویداد مداری در فضا های شهری ایران:
نگاه انتقادی به نبود
دریا صالحی

۷۶ مسابقه باپانوئل ها
آرسینه کشیش یانش

۷۸ مردمانی که احساساتشان را می نوازند، بررسی
«مراسم و گردهمایی دمام زنی در شهر بوشهر»
شیوا شیرکانی

۸۰ رویداد مداری در شهر مرند، آداب و رسوم
چارشنبه سوری در شهر مرند
متینه اصغری

باوداشت

۶ رویدادمرداری و ارتقا کیفیت فضای شهری: از
شهر جهانی تا شهر ایرانی
احسان رنجبر
استادیار طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

۸ ابزاری برای شهرهای رویدادمدار
جرج ریچاردز
استاد دانشگاه تیلبرگ هلند
برگردان: میعاد حسین پور

۱۳ اپرویدادها؛ دگرگونی شهری
زهرا آزر

۱۷ تاثیر رویدادهای فضای عمومی بر ارتقا کیفیت
زندگی شهروندان
مریم یوسفیان

۲۴ نگاهی بر تجربه گرجستان در رویدادمرداری
فضاهای شهری
زهرا قلانی

۲۹ رویداد مداری در شهر آدلاید، استرالیا
مسعود باقری

۳۴ بازشناسی رویدادهای آیینی ایران باستان،
رهیافتی برای احیای آنها در فضاهای شهری
زهرا خسروی پور

گفت و گو

۳۸ بروز منظر فرهنگی توسط رویدادها؛ ارتباط
فرهنگ اصیل و خرده فرهنگ هادر گفت و گویی
با مریم محمدی، استادیار طراحی شهری دانشگاه هنر

۴۳ رویدادمرداری در فضاهای شهری استرالیا
در گفت و گویی با سید مهدی خاتمی، استادیار طراحی
شهری دانشگاه تربیت مدرس

رویدادمداری و ارتقا کیفیت فضای

شهری: از شهر جهانی تا شهر ایران

احسان رنجبر - استادیار طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

e.ranjbar1983@gmail.com

رویداد. این دو زاویه کلیدی در مورد رویداد می تواند ما را به ادراکات و فرایندهایی متفاوت از رویداد مداری رهنمون کند:

- رویداد مداری ابزاری در راستای رقابت شهری در مقیاس بین المللی به منظور تغییر نشان شهر (Urban Branding)، جذب گردشگر و توسعه اقتصادی و ارتقا کیفیت فضاهای شهری به عنوان بروندادی از آن
- رویدادمداری به عنوان مفهومی برخاسته از هویت فرهنگی هر شهر که ریشه در خاطرات جمعی داشته و بازنمایی آن می تواند محرکی فرهنگی و بومی در ارتقا کیفیت فضاهای شهری باشد.

این دو زاویه متفاوت دو ادبیات مفهومی متفاوت و دو مسیر متمایز در پرداختن به شهرویدادمدار را ترسیم کند. پرداختن به این دو زاویه به ویژه برای کشورهای فرهنگی همچون ایران از اهمیتی دوچندان برخوردار است. به نظر می آید در مطالعات شهری در ایران به دنبال تولید و توسعه مفاهیم جدیدی از این دست همواره جامعه علمی و حرفه ای ایرانی برخوردار بوده و بیشتر بازگو کننده و روایتگر داشته است. به نوعی می توان گفت تامل در بنیان ها و زمینه های شکل گیری هر مفهوم نیازی پیشینی تر نسبت به بازگویی آنهاست. به ویژه آنجا که سخن از فرهنگ به میان می آید پشتوانه غنی فرهنگی شهر ایرانی می تواند زاینده مفاهیمی نو باشد. به نظر می آید در چنین بستری که مطالعات و تجربه های شهری معاصر هر

قرن بیست و یکم حامل و زاینده مفاهیمی نو در مطالعات شهری است. مبتنی بر ماهیت شهری این قرن این نقش نیز طبیعی است چرا که در این زمانه شهرها به عنوان مکان های اصلی زندگی، تجارت و خلاقیت بیش از هر زمان دیگری در بستری جهانی به هم متصل شده اند. ترکیب چالش های جهانی و محلی پیچیدگی های شهری شگرفی را ایجاد کرده که در تلاش برای مواجه شدن هوشمندانه با این پیچیدگی ها ایده ها، استراتژی ها و ابزارهای نو به منظور ارتقا کیفیت فضاهای شهری به عنوان مهمترین صحنه زندگی جمعی در فاصله های زمانی کوتاه تری نسبت به گذشته شکل می گیرند. رویدادمداری از این استراتژی ها است که به دنبال شکل گیری رقابت شهری رنگی دیگر یافته و به ابزاری در مقیاس بین المللی (Mega Events) تا محلی تبدیل گردیده است. ارزش مفهومی رویداد در ارتقا کیفیت فضای شهری را می توان به فراهم آوردن زمینه «ادراک کل نگر» در فضاهای شهری دانست. چرا که به واسطه رویداد به عنوان عامل سوم^۳ ارتباط مخاطبان فضای شهری تجربه ای جمعی و خاطره مند مبتنی بر درک همزمان کالبد و محتوای فضای شهری دارند. در این مسیر به نظر می آید یک نقطه مفهومی که عدم تمرکز بر آن رفتن به سوی رویدادمداری به عنوان یک استراتژی ارتقا کیفیت فضای شهری را دچار ابهام و مساله می کند، همین جاست: اندیشیدن به فلسفه شکل گیری

1- Public Life

2- Urban Competitiveness

3- Triangulation

4- passive

شهرهای جهانی^۲ پیوندی واقعی دارند قابل ردگیری است. نگاه از این دریچه «وضعیت خاص ایران اکنون» را پیش رو قرار می دهد که هر چند در طول تاریخ و در جغرافیای اکنون پل ارتباطی شرق و غرب بوده ولی در مناسبات روابط جهانی شهرها، اکنون دارای چنین نقشی نیست. لذا به نظر می آید بازگویی صرف تجربه ها و ادبیات رویدادمداری مبتنی بر زاویه اول همچون رویدادهای عظیم جهانی (المپیک ها) منجر به گم کردن مسیر رویدادمداری در فضاهای شهری معاصر ایران است. نگاه از دریچه محلی هم وجهی دیگر از «وضعیت خاص ایران اکنون» را پیش رو قرار می دهد، وضعیتی که:

- شهرها واجد فضاهایی درخور جهت شکل گیری برگزاری رویدادها نیستند. به ویژه فضاهای مکث همچون میدان ها
- مدیران شهری از اهمیت و نقش رویدادها در سرزندگی و حیات شهری غافلند^۳
- رویدادهای شهر ایرانی تحت سیطره ایدئولوژی درآمده اند.
- رویدادها دچار تقسیم تاریخ شده اند به گونه ای که بخشی از تاریخ ایران در رویدادهای امروزی فراموش شده است.
- کلان شهرهای ایران دچار مسائل پیچیده تر از رویداد مداری هستند و نیاز به تعریف جایگاه رویداد مداری در این وضعیت پیچیده است.

به نظر می آید فعلا شهر ایرانی باید از زاویه دوم به رویداد بنگرد چرا که تجربه های کنونی اش نیز گویای همین است. برای اندیشیدن عمیق شهر ایرانی به موضوع رویدادها گام نخست کشف رویدادهای مناسب و متناسب وضعیت امروز شهرهای ایرانی است. زمانه ای که زمینه زاویه اول برای شهر ایرانی را فراهم آورد، فرصتی برای خلاقیت شهر ایرانی در ترکیب رویدادهای جهانی و محلی است.

2- The Network of Global Cities

۳- البته باید خاطر نشان کرد که مدیران شهری از خیلی چیزها غافلند، چرا که شهرهای ایران در گزند مساله های شهری دچار فرسایش شده اند و مدیران سردرگم در پیچ و خم های اداری خودساخته ناندیشده.

چه بیشتر به سمت تحولات، ایده ها و ابزارهای فرهنگی گام برداشته و همچون رویداد پایتخت های فرهنگی اروپا^۱ به دستاوردهای جدیدی در ارتقا کیفیت فضاهای شهری رسیده اند، مبتنی بر پیشینه قدرتمند و ممتد فرهنگ ایرانی، زمانی مناسب جهت مشارکت شهر ایرانی معاصر در تجربه شهری جهانی است.

به نظر می آید کلید ماجرا در تمرکز به دو زاویه اشاره شده است:

در زاویه اول اصالت به «کاربست رویداد» است بدین معنی که نتیجه ها و بازخوردهای بیرونی رویداد مهم تر است. در زاویه دوم اصالت به «کشف رویداد» است یعنی محتوا و جنس رویداد مهم تر است.

در زاویه اول رویدادها «تولید» می شوند و در زاویه دوم رویدادها «خلق» می شوند.

در زاویه اول فضاهای شهری «پرده نمایش» رویداد هستند و در زاویه دوم فضاهای شهری «صحنه برگزاری» رویداد.

در زاویه اول رویدادها «معرف فرهنگ» هستند و در زاویه دوم «بازنماینده فرهنگ».

در زاویه اول بیم «کالایی شدن» و به فروش رفتن فرهنگ است و در زاویه دوم امید «زنده شدن دوباره فرهنگ».

در زاویه اول رویدادها عمدتا «رسمی» و «در دست بازیگران قدرت» هستند و در زاویه دوم عمدتا «غیررسمی» و «در دست مردم».

در زاویه اول مردم شهر عمدتا «تماشاچی» هستند و در زاویه دوم عمدتا «بازیگر».

در زاویه اول ماهیت رویداد بیشتر «تفریحی» است و در زاویه دوم بیشتر «آیینی».

بر مبنای این تفاوت مفهومی این دو زاویه هر سرزمینی نیز باید وضعیت شهری خود را نیز مدنظر قرار دهد. زاویه اول در شهرهایی که در شبکه

1- European Capital of Culture

ابزاری برای شهر رویدادمدار

گرگ ریچاردز - استاد تمام دانشگاه تیلبرگ هلند

G.W.Richards@uvt.nl

گرگ ریچاردز از مولفین کتاب شهرهای رویدادمدار (Eventful Cities) و استاد دانشگاه تیلبرگ هلند است. مکاتیبی با ایشان انجام شد و از ایشان خواسته شد که متنی را برای مخاطبان فارسی زبان در اختیار نشریه قرار دهند تا ترجمه شود. ایشان هم این متن را در اختیار ما قرار دادند. این متن در سال ۲۰۱۶ در کنفرانسی توسط ایشان ارائه شد که اکنون با ویرایشی که توسط خود ایشان انجام شد به فارسی ترجمه می‌گردد.

طیفی از مدل‌های مختلف وجود دارد، که می‌تواند ظاهر شود. با توجه به رویکردهای سیاسی که شهرها اتخاذ کرده‌اند؛ سه سطح از توسعه رویدادمداری را می‌توان شناسایی کرد: رویدادمحوری^۱، بخش‌محوری^۲، شبکه‌محوری^۳.

ریچاردز و پالم (۲۰۱۰) بیان کردند که شهرها نیاز دارند که «رویدادمدار» شوند تا بدین منظور به رقابت رو به رشد برای منابع و توجه بپیوندند؛ البته اگر آن‌ها به دنبال پیشرفت در قرن بیست و یکم هستند.

شهرهای امروز با دو انتخاب مواجه هستند. یا آن‌ها برای حل چالش‌های ناشی از تغییرات پرشتاب جهانی توسعه می‌یابند یا اینکه آن‌ها در برابر تکان‌های تغییرات^۴ و رکود^۵ مقاومت می‌کنند (Richards and Palmer, 2010, p. 2).

اخیرا درباره اینکه شهرها چگونه می‌توانند بهترین استراتژی را در ارتباط با رویدادمداری اجرایی کنند، بحث‌های زیاد صورت گرفته است (Richards, 2017; Richards and Co- (Iombo, 2017). رویکردهای متفاوتی در ادبیات رویدادها قابل شناسایی است، که شامل توسعه‌ی شبکه‌های حمل و نقل شهری^۶ (Cook and Ward, 2011)، پورتفولیوهای رویداد^۷ (Antchak, 2017) یا تمرکز بر گونه‌ی ویژه‌ای از توسعه رویداد است (Mason and Duquette, 2008; Åkerlund and Müller, 2012).

هنگامیکه شهرهای بیشتری استراتژی‌های رویدادمداری را اتخاذ می‌کنند، آشکار است که

رویدادهای رویداد-محور

در پایه‌ای ترین سطح، تمرکز شهرها می‌تواند بر توسعه‌ی تعداد، طیف و گونه‌ی رویدادها باشد؛ تا بدین ترتیب رویدادمداری را تقویت کنند و رویدادهای بیشتری ایجاد کنند. شهرهای بسیاری در حال حاضر به این می‌اندیشند که چگونه می‌توانند رویدادها را برای رسیدن به اهداف کلی شهرها برنامه‌ریزی کنند. چنین راهبردهایی معمولاً بر سیاست، برنامه ریزی و مدیریت رویداد تمرکز می‌کنند.

این یک توجه راهبردی نسبتاً محدود است که بر شناسایی محصولات^۸ و بازارهای رویدادمحور متمرکز است. از اقدامات رایج انجام‌شده برای هماهنگی مدیریت، سیاست‌گذاری و توسعه یک راهبرد برنامه ریزی کلی رویدادها تاسیس یک مرکز رویداد است.

نمونه‌هایی از این نوع راهبرد، شامل سازمان

- 6- event-focussed
- 7- sector focussed
- 8- network focussed
- 9- product
- 10- market

- 1- eventful
- 2- transformation
- 3- stagnate
- 4- the development of trans-urban networks
- 5- event portfolios

با رویدادهای خودش باشد، بلکه همچنین به سایر گروه‌های ذینفعی که از رویدادها سود می‌برند نیز با ارتباط داشته باشد. این‌ها می‌توانند هم شامل ذینفعان مستقیمی باشد که از سیاست‌های رویدادها تأثیر اقتصادی و سیاسی می‌پذیرند و همچنین شامل ذینفعان غیرمستقیمی که از که رشد کلی در فعالیت‌های فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی تأثیر می‌پذیرند.

نمونه‌های استراتژی‌های بخشی محور، دبی و مونترال است. در این شهرها، رویدادها بخشی از سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی هستند که در صدد دستیابی به توسعه شهری همه جانبه (یا به مثابه یک کل) هستند. در مونترال، رویدادهایی از قبیل جشنواره بین‌المللی جاز مونترال^۲، جشنواره طنز فقط برای خندیدن^۳، جشنواره‌های موسیقی فرانسو فولیس^۴، موتک^۵ و جشنواره هنرهای سیرک^۶ برگزار می‌شود که برای توسعه بخش‌های سرگرمی و خلاقیت در شهر به مثابه پشتیبان نقش ایفا می‌کند.

بخش محورها فرصت‌هایی را برای توسعه رویدادهای خاص در فراهم می‌کنند که به مثابه مرکز جهانی یا هاب بین‌المللی در حوزه اقتصادی، سیاسی و فرهنگی فعالیت می‌کنند. برای شهرهای کوچک، چنین رویدادهایی بستری جهانی را برای مدت زمانی محدود ارائه می‌کنند، مانند جشنواره فیلم کن، که توجهات جهانی را برای چندروز به این شهر کوچک فرانسوی جلب می‌کند.

رویدادهای شبکه محور

راهبردهای سیستماتیک - محور بر بخش‌های ویژه‌ای از درون شهر که اقتصاد یا جامعه را هدایت

- 2- Festival International de Jazz de Montréal
- 3- Just for Laughs Comedy Festival
- 4- FrancoFolies
- 5- MUTEK
- 6- the Circus Arts Festival

آنتروپین^۱ و جشنواره‌های ادینبورگ است. در نمونهی آنتروپین، شهر خودش ابزار توسعه و تامین مالی هماهنگی رویداد برای شهر بود. جشنواره‌های ادینبورگ که توسط خود جشنواره‌ها هدایت می‌شوند، همه باهم منجر به ایجاد ادینبورگ رویدادمدر می‌شوند. به طور خاص این مثال از پایین به بالا بعضی از مسایل مهم مرتبط با مدل رویداد محور را نشان می‌دهد همانطور که گزارش اصلی سازمان تاندرینگ هوروز (نیاز به پانویس) در ارتباط با استراتژی راهبرد فستیوال‌های ادینبرگ نشان داد، فستیوال‌ها خودشان تمایل دارند تا نگرش منطقه‌ای خودشان را از جهان داشته باشند. بنابراین فستیوال فیلم ادینبورگ خودش را اساساً در احاطه مداری از فستیوال‌های فیلم می‌بیند تا اینکه بخشی از یک اقتصاد فستیوال در شهر ادینبورگ باشد هم چنین ممکن است یک رقابت ویژه و خاص بین فستیوال‌ها در شهر وجود داشته باشد زیرا آن‌ها تمایل دارند تا اقتصاد بخش عمومی را به عنوان یک بازیه بدون سود در نظر بگیرند. که در آن افزایش منابع مالی برای یک فستیوال کاهش منابع را برای بقیه نتیجه می‌دهد در بعضی از موارد فستیوال‌های مختلف ممکن است شروع شوند تا میان خودشان رقابت کنند، اغلب به رویداد‌های جدید و رویداد‌هایی در گذشته تاسیس شده اند تقسیم‌بندی می‌شوند.

رویدادهای بخش - محور

هنگامی که یک شهر قادر به درک این است که رویدادها نقش بسیار مهم‌تری از اثرات لحظه‌ای می‌توانند داشته باشند، رویکردهای بخشی بیشتری برای راهبردهایی که می‌توانند توسعه یابند، می‌تواند وجود داشته باشد. این به منظور این ایده است که رویدادها، جایگاه مهمی برای فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ویژه در شهر دارند. بنابراین، توسعه رویدادمدراری نباید تنها در ارتباط

- 1- Antwerpen Open organisation

درگذشت نقاش هلندی، هیرونیموس بوش^۶ در سال ۲۰۱۶ بکار گرفت.

هدف این رویداد جذب تعداد زیادی گردشگر و همچنین تقویت بنیان فرهنگی و خلاقانه‌ی شهر بوسیله‌ی آوردن زندگی به شهر بوش و استفاده از میراث فرهنگی شهر به عنوان یک الهام خلاقانه برای آینده است.

نکته قابل توجه برای دن بوش این است که هیچ اثری که بوسیله بوش خلق شده باشد، در دن بوش وجود ندارد، زیرا نقاشی‌های بجامانده از وی در سراسر جهان پراکنده شده است. بنابراین، شهر باید محصولات گردشگری خلاق خود را بر مبنای دارایی‌های نامحسوس و غیرعینی، شامل خلاقیت الهام گرفته شده از کارهای بوش و پتانسیل داستان سرایی زادگاهش، توسعه دهد (Marques, 2013).

پروژه‌های پژوهشی و حفاظت بوش و همچنین شبکه شهری بوش از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. شبکه شهری بوش با شهرهایی که آثار هنری بوش در موزه‌های آن‌ها وجود دارد، در ارتباط هستند. این شبکه در زمینه‌های پژوهش، مرمت^۷، هنرهای نمایشی و تجسمی همکاری می‌کند. مهم‌تر از همه، شبکه به عنوان وسیله‌ی حفاظت آثار بوش برای نمایشگاه اصلی نقاشی‌های بوش که در ستوخن بوش^۸ (فوریه - می ۲۰۱۶) و در پرادو^۹ مادرید (ژون - سپتامبر ۲۰۱۶) در قالب برنامه‌ی همکاری فرهنگی بین‌المللی بین اسپانیا و هلند برگزار می‌شود. پیش‌بینی‌ها حاکی از اینست که حدود ۴۰۰ هزار نفر از جمله گردشگران داخلی و بین‌المللی از این نمایشگاه در ستوخن بوش بازدید می‌کنند.

با ارتباط گردشگری و صنایع خلاق، شهر بر محدودیت‌های تامین منابع میراث فرهنگی با توسعه‌ی ظرفیت خلاقانه‌ی شهر، چیره شده است.

می‌کند، تمرکز می‌کنند. آن‌ها معمولاً با یکدیگر ذینفعان عمده محلی را بدست می‌آورند که نقش مهمی را در یک بخش خاص ایفا می‌کند.

این در نمونه‌ای در آستین^۱ تگزاس^۲، که نقش صنعت موسیقی را ایفا می‌کند، یک تمرکز طبیعی را برای توسعه به وجود می‌آورد.

مشاهده رویدادها به عنوان تمرکز مهمی برای فعالیت‌ها در شهر، تنها یک بخش از پتانسیل رویدادهاست.

بیشتر اثرات اغلب می‌توانند فراتر از شهر خود باشند، و این در توانایی آن‌ها برای اتصال شهر به شبکه‌های گسترده‌تر جهانی و ایجاد قطبی برای فعالیت‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در یک حوزه خاص است.

این یک ایده‌ی پایه‌ای برای رویدادها به عنوان پیکربندی میدانی رویدادها است. اما این مفهوم در خودش محدود است، زیرا آن فقط بر اثرات شبکه‌ای رویداد خودش تمرکز می‌کند.

در نمونه‌ای از شهر رویدادمدار، کلید نهفته در درک شهر به عنوان یک بازیگر شبکه است. پیرو ترمینولوژی کستلز^۳، شهر می‌تواند نقش خودش را به عنوان «رابط^۴» که شبکه‌های مختلف را با یکدیگر مرتبط می‌کند، ایفا کند. به عنوان یک رابط در شبکه‌های جهانی، شهر می‌تواند نقش حیاتی‌ای در پیوند برنامه‌های محلی با شبکه‌های جهانی ایفا و فرصت‌ها و ایده‌های جدید را فراهم کند. دو شهری که نقش خودشان را به عنوان رابط در روش‌های مختلف تنظیم می‌کنند، عبارتند از: دن بوش^۵ در هلند و پارسلونا در کاتالونیا.

شهر هلندی دن بوش استفاده گسترده‌ای از صنایع خلاق در برنامه‌ی یادبود پانصدمین سالگرد

- 1- Austin
- 2- Texas
- 3- Castells
- 4- switcher
- 5- Den Bosch

- 6- Hieronymus Bosch
- 7- restoration
- 8- s-Hertogenbosch
- 9- Prado

North Carolina, USA. و رویداد های کوچکتر مثل رویداد های تکراری اجتماع وجود دارد. شهرها نیاز دارند تا به تعادلی بین این گونه‌های مختلف رویدادها دست پیدا کنند تا نمونه‌هایی سالم از رویدادها را توسعه دهند.

قدرت^۲

رویدادهای موفق به ندرت می‌توانند در یک نظام از بالا به پایین به وجود بیایند. اگرچه رویدادهای کلان جهانی از قبیل المپیک‌ها یا جام جهانی فوتبال ممکن است قدرت شرايطی را برای شهرهای میزبان خود تعیین کند، برای اکثر رویدادها شکلی از مشارکت و استفاده از قدرت توزیع شده، تاثیر بیشتری خواهد داشت و کارآمدتر خواهد بود.

منابع^۳

تامین منابع کافی برای برنامه‌ریزی رویدادهای شهر حیاتی است. اگرچه بودجه‌های کم شهرداری‌ها ممکن است گرایشی را به سمت کم کردن بودجه‌های رویدادها ایجاد کنند و تامین بودجه رویدادها را به سمت بخش خصوصی سوق بدهند. همچنان نیاز به هدایت و توسعه برنامه‌ریزی رویدادها از طریق هدف‌گذاری سرمایه‌گذاری عمومی وجود دارد.

این برای رویدادهای جدید که اغلب با مشکل جذب حامی (اسپانسر) در مراحل اولیه توسعه خود روبرو هستند، بسیار مهم است.

شهرها همچنین برای برنامه‌ریزی رویدادها باید به از نگرش «پایداری» به عنوان مساله‌ای برای حفظ رویداد های عمده ای که در حال حاضر وجود دارند دوری کنند. بعضی از این رویدادها ممکن است حقیقتاً روند خود را طی کرده باشند و آماده جایگزینی باشند.

اراده سیاسی^۵

تامین منابع قابل دسترس برای رویدادها نیاز به حمایت سیاسی دارند. اما مهم‌تر از آن این است که یک چشم‌انداز روشن سیاسی از نقش رویدادها در

که این از طریق توسعه‌ی ظرفیت خلاقانه شهر، شبکه‌های بین‌المللی برای جمع‌آوری منابع خلاق و تمرکز بر توجه بازدیدکنندگان و درگیر کردن شهروندان از طریق توسعه خلاقیت مردمی حاصل شده است.

شهری که قبلاً متکی بر میراث گذشته بود، خلاقانه خودش را با بخش‌های جدید از قبیل بازی و طراحی مرتبط ساخت تا بازارهای گردشگری جدید را جذب کند و تولیدات خود را گسترش دهد.

این نمونه، بویژه نشان می‌دهد که چگونه بخش‌های خلاق می‌توانند به مقاصد بازارهای دست پیدا کنند و فعالیت‌های خلاقانه خود را به صورت بین‌المللی گسترش دهند و از خوشه‌ها^۱ و شبکه‌ها برای ارزش افزوده استفاده کنند.

مسائلی برای شهرهای رویدادمدار

اگرچه بسیاری از شهرها، باموفقیت راهبردهای رویداد-محور را پیگیری می‌کنند، استنباط این تجزیه و تحلیل است که راهبردهای یکپارچه‌تر و بلندپروازانه، مشارکت ذینفعان جوامع و شبکه‌های محلی، ملی و بین‌المللی را بیشتر می‌کنند، بطور بالقوه مزایای بیشتری را به ارمغان می‌آورد. اما تصمیم به حرکت از پایه به راهبردهای رویدادمدار پیچیده تر باید در طیفی از مسائل مورد توجه قرار گیرد.

مقیاس^۲

اگرچه گرایشی در بین سیاست‌گذاران وجود دارد که درباره رویدادها، بلندپروازانه بیاندیشند، اما این مهم است که مقیاس برنامه‌ریزی رویدادها را با منابع در دسترس منطبق کنیم. همانطور که ریچارد (۲۰۱۵) بحث می‌کند، یک رابطه‌ی دیالکتیک بین رویداد های بزرگ مقیاس مثل رویداد پالسا (نیاز به پانویس انگار یک مسابقه سرعت موتور سواریه) A Self Published Sci Fi RPG Card Game.

1- cluster

2- scale

3- power

4- Resources

5- Political will

.Event Management, 21(5), 545-561
 Cohendet, P., Grandadam, D., Simon, L., & Capdevila, I. (2014). Epistemic communities, localization and the dynamics of knowledge creation. *Journal of Economic Geography*, 14(5), 929-954
 Cook, I. R., & Ward, K. (2011). Trans-urban networks of learning, mega events and policy tourism: the case of Manchester's Commonwealth and Olympic Games projects. *Urban Studies*, 48(12), 2519-2535
 Marques, L. (2013) Constructing social landscape through events: the glocal project of 's-Hertogenbosch. In Richards, G., de Brito, M. and Wilks, L. (eds) *Exploring the social impact of events*. London: Routledge, pp. 84-94
 Mason, D. S., & Duquette, G. H. (2008). Urban regimes and sport in North American cities: Seeking status through franchises, events and facilities. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 3(3), 221-241
 Richards, G. (2015) Events in the network society: The role of pulsar and iterative (events). *Events Management*, 19(4)
 Richards, G. (2017) Emerging models of the Eventful City. *Event Management*, 21(5), 533-543
 Richards, G. and Colombo, A. (2017) Re-thinking the Eventful City: Introduction. *Event Management*, 21(5), 527-531
 Richards, G. and Palmer, R. (2010) *Eventful Cities: Cultural Management and Urban Revitalisation*. Routledge: London

شهر داشته باشیم و اینکه لازم است اراده‌ی سیاسی سیاست را از طریق آن ببیند.

اکثر شهرها که رویدادمندی موفق هستند از رهبران رویکردازی برخوردارند که اهمیت رویدادها برای شهر را درک می‌کنند(و نه فقط به شکوه و منافع شخصی خود). در نمونه‌های بسیاری رابطه‌ی شفافی بین حکمروایی دراز مدت «رژیم» در شهر و استفاده و حمایت موثر از رویدادها وجود دارد. شبکه‌ها^۱

ظهور محیط شبکه‌ای برای شهرها به روش‌های جدیدی از تفکر درباره شبکه‌های درونی و بیرونی نیاز دارد. در مقیاس جهانی، همانطور که کستلز(۲۰۰۹) اشاره کرده است، نیازی به ارتباط فضای محلی مکان‌ها با فضای جهانی جریان‌ها وجود دارد. این می‌تواند نوسانات فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی شهر را تعدیل کند و همچنین در داخل بازشناخت و حمایت سطوح مختلف شبکه‌ها مهم است. بعنوان مثال، کوهنت^۲ و همکاران(۲۰۱۴)، سطوح فرازمینی^۳، زمینی^۴ و زیرزمینی^۵ شبکه‌های شهری را شناسایی می‌کنند، همه‌ی این‌ها نقش متفاوتی را در حمایت فرآیندهای شهری ایفا می‌کنند و همچنین به شیوه‌های مختلف با رویدادها بیان می‌شود.

منابع

Åkerlund, U., & Müller, D. K. (2012). Implementing tourism events: the discourses of Umeå's Bid for European capital of culture 2014. *Scandinavian journal of hospitality and tourism*, 12(2), 164-180
 Antchak, V., & Pernecky, T. (2017). Major Events Programming in a City: Comparing Three Approaches to Portfolio Design.

- 1- Networks
- 2- Cohendet
- 3- Upperground
- 4- middleground
- 5- underground

ابرویدادها؛ دگرگونه شهری نگاه به ماهیت اثرگذاری رویدادهای کلان بر شهرها

Zahraazarm@yahoo.com

زهرا آزرم - کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

کشانده و تحولاتی را در ساختار و زیرساخت‌های آن ایجاد می‌کند. میزبانی بکن برای المپیک ۲۰۰۸، آفریقای جنوبی ۲۰۱۰، لندن ۲۰۱۲، برزیل ۲۰۱۴، ریو ۲۰۱۶، روسیه ۲۰۱۸، از جمله نمونه‌هایی از رویدادهای عظیم جهانی است که به ارتقای جایگاه آن کشور کمک به سزایی کرده‌است.

شهر منچستر و لندن (محدوده شهر لندن) از نمونه‌های خوب دگرگونی شهری با سیاست بازآفرینی رویدادمدار در بافت‌های ناکارآمد شهری هستند. ارتقای کیفیت فضاهای شهری، ایجاد امکانات تفریحی رفاهی برای ساکنین و همچنین اشتغال‌زایی و کمک به اقتصاد شهری از تحولات رویدادهای عظیم شهری است. شهر سوشی^۲ در روسیه میزبان المپیک ۲۰۱۴ با تغییرات عمیق و بنیادی در شهر و فرآیند صحیح برنامه‌ریزی، نمونه‌ای صحیح از تغییر و دگرگونی شهری با رویدادهای بزرگ است.

سوشی شهری است مترکم با جمعیت ۴۱۰ هزار نفر که در خط ساحلی دریای سیاه و هم‌جواری با گرجستان قرار دارد. بیشتر مردم این شهر روسی می‌باشند اما اقوام آمریکایی و گرجی و آذربایجانی هم در این شهر سکنی گزیده‌اند (MÜLLER, 2011: 5-8).

در بعضی مناطق سیدنی در پی میزبانی این کشور برای المپیک، افزایش قیمت مناطق مسکونی و نرخ اجاره‌بها یا در موردی به انتقال ساکنین یک منطقه به جایی دیگر برای اختصاص دادن آن منطقه برای مقصدهای المپیک از تغییرات اولیه این نوع رویدادها در یک شهر است؛ اما از تأثیرات و تغییرات مثبت میزبانی این گونه رویدادها، ایجاد مراکز تفریحی-ورزشی، سالن‌ها، هتل‌ها و ... است.

شهرها و فضاهای آن همواره بستر تغییر و تحولات هستند. عوامل و نیروهای مسبب این تحولات می‌توانند در دو سطح خرد و کلان بر شهر و فضاهای آن اثرگذار باشند. رویدادها، یکی از آن دسته نیروهایی است که دامنه اثرگذاری آن در هر دو مقیاس مشهود است. رویدادها در مقیاس خرد شامل رویدادهای محلی، فستیوال، مراسمات آیینی و ... می‌باشد که می‌تواند به تغییرات فضاهای شهری در یک بازه زمانی بیانجامد. از طرفی رویدادهای جهانی و کلان چون برگزاری المپیک‌ها، پایتخت‌های فرهنگی و ... رویدادهایی هستند که تغییرات را از ساختار یک شهر شروع کرده و به جزئی ترین ارکان یک شهر و حتی سیاست‌های جدید توسعه نیز اعمال می‌کنند.

در سال‌های اخیر ارتباط بین ورزش و سیاست‌ها و استراتژی‌های برنامه‌ریزی و توسعه شهری به یکی از مباحث مهم در یک کشور تبدیل شده است؛ چراکه میزبانی بازی‌های جهانی رونق اقتصادی و اجتماعی را در پی خواهد داشت. توسعه و بهسازی‌های بافت‌های ناکارآمد، توسعه زیرساخت‌ها، ایجاد فرصت و زمینه توسعه و پیشرفت، از تحولات پیش رو برای چنین شهرهایی است (gold, 2011: 180). از تأثیرات ابتدایی این رخدادها، تعریف پروژه‌های کلان و بهسازی بافت‌های شهری و ارتقای زیرساخت‌های حمل‌ونقل شهری است.

برگزاری رویدادهای بزرگ^۱ (۱) و جهانی در چند دهه اخیر به‌عنوان یک عامل مؤثر و قدرتمند در تغییرات شهری و جایگاه یک شهر در عرصه رقابت با شهرهای دیگر بوده است. برگزاری مسابقات المپیک، هرساله حجمی از سرمایه‌گذاران و گردشگران را به یک شهر

2- Sochi

1- Mega event

اثرات رویدادهای عظیم بر ساختار شهرها

پایتخت شدن و میزبانی رویدادهای عظیمی چون المپیک و برنامه‌های کلان ملی و جهانی، خود سبب ایجاد تغییرات و تمرکز خدمات و تسهیلات به یک شهر می‌شود و پیوستن به شبکه‌های شهری جهان چون شبکه شهرهای خلاق می‌تواند خود نیرویی جهت تغییرات شهری باشد.

استراتژی‌ها و تمایل شهرها به برگزاری رویدادهای عظیم از یک سو و تأثیرات اقتصادی و رشد آن از سوی دیگر، این رویکرد را به یکی از نیروهای تأثیرگذار و مؤثر در دگرگونی ساختار شهر و فضاهای آن تبدیل کرده است. در بسیاری از مطالعات صورت گرفته در این موضوع از تأثیرات بلندمدت اقتصادی، اجتماعی و محیطی در پی ایجاد ساختارهای موردنیاز و پروژه‌های کلان و پرچم صحبت می‌کند. در حقیقت این رویکرد را به یک کاتالیزور تعبیر می‌کنند. بازی‌های المپیک از نمونه‌های این رویدادهای عظیم است که در پی آن و طبق الزامات کمیته ملی المپیک مبنی بر ساخت ورزشگاه‌ها و دهکده‌ها و ... این نگرانی و چالش را ایجاد می‌کند که تأثیرات و پیامدهای چنین تغییری در ساختار شهر تا چه اندازه تأثیرات مثبت محیطی و اقتصادی و اجتماعی را در پی خواهد داشت. بازی‌های المپیک و تمایل به میزبانی آن به‌عنوان ابزاری جهت محرک توسعه‌های شهری و زیرساخت‌ها، فضاهای شهری و بافت‌های نامناسب شهر بوده است.

بارسلونا، تجربه‌ای موفق از دگرگونی شهری با نیروی رویدادی

یکی از بهترین نمونه‌ها در این زمینه در این بین، شهر بارسلون است که روند توسعه شهری متأثر از المپیک، تاکنون ادامه داشته است. در حقیقت نیرویی چون میزبانی یک شهر برای پایتخت شدن سبب تمرکز همه

خدمات امکانات و سرمایه به آن منطقه است. بسیاری از پروژه‌های جدید به واسطه المپیک تعریف و ساخته شد که از معماران معروفی چون کالاتراوا و طراحی برج مخابراتی بارسلونا^۱، دگرگونی و بازسازی استادیوم^۲، پی و طراحی مرکز تجارت جهانی^۳ و ایسوزاکی^۴ و پروژه طراحی مرکز ژیمناستیک سن جردی^۴ از نمونه پروژه‌های مهم برای این رویداد بود که به نوعی تغییرات فضایی و کالبدی را در خود ایجاد کرده است.

- زیر ساخت‌های جاده‌ای و حمل و نقل،
- مسکن، اداری، تجاری و محوطه‌های خدماتی،
- خدمات مخابراتی و ارتباطی،
- امکانات اقامتی چون هتل،
- تسهیلات ورزشی،
- زیرساخت‌های محیطی.

بسیاری از پروژه‌های اجرا شده در سال برگزاری المپیک اثرات طولانی مدت بر فضای شهری و ساختار آن داشته‌اند. ساختار تغییرات شهری بارسلون بیشتر متمرکز بر ایجاد شبکه‌ای از فضاهای به هم پیوسته و پیاده‌مدار با محوریت مشارکت مردمی در هر سطح و نظارت عالی ارگان‌های دولتی و سازمان‌ها پس از ورود مردم به پروژه از نکات اصلی این تغییرات است. تحولات فضایی این شهر در طیف بازآفرینی فضایی است که در برخی مناطق تا تخریب کامل فضا و بناهای مسکونی پیش رفته است و سپس به طراحی مجدد آن فضا پرداخته شد.

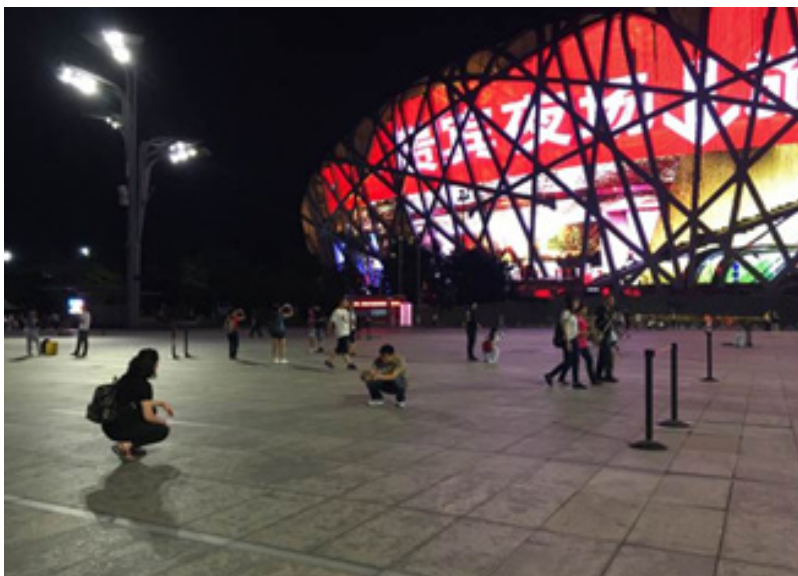
چین، شانگهای ۲۰۰۸

برگزاری بازی‌های المپیک ۲۰۰۸ در پکن این بستر را برای توسعه فضایی و زیرساخت‌های شهری ایجاد کرد. استادیوم و مجموعه ورزشی آبی در محوطه‌ای قرار دارد که پس از المپیک به یکی از جالب‌ترین فضاهای شهری و محلی برای حضور و ورزش و بروز

- 1- Calatrava the Montjuic Telecommunications Tower
- 2- Gregotti :the reconstruction of the Montjuic Stadium
- 3- Pei : the International Trade Centre at the port
- 4- Isozaki :the Palau San Jordi gymnasium

طرح پیشنهادی برای طراحی کناره آب، بارسلونا، اسپانیا ۲۰۰۰
(Acebillo, 2006:56)

پارک المپیک، پکن، ۲۰۱۶

پارک المپیک، بکن، ۲۰۱۶

Gold, J.R. and Gold, M.M. eds., 2016. Olympic Cities: City Agendas, Planning, and the World's Games, 1896–2020. Routledge
Müller, M., 2012. Popular perception of urban transformation through mega-events: understanding support for the 2014 Winter Olympics in Sochi. Environment and

فعالیت‌ها و رفتارهای مختلف تبدیل شده است. معماری متفاوت استادیوم‌ها، جذابیت فضایی و آزادانه بودن فضا سبب شده است تا این فضا از جذب گردشگر بالایی برخوردار باشد و لذا پس از المپیک همچنان سودآوری اقتصادی خود را به نحوی دیگر ادامه دهد.

سخن آخر

در قرن حاضر، نگاه به چگونگی تغییر و دگرگونی یک شهر، متأثر از متدهای جدید چون برگزاری رویدادها و مشارکت مردم در این فرآیند است. نقش رویدادها چنان قدرتمند است که به یکی از ابزارهای بازآفرینی شهری تبدیل شده است و در جهان نمونه‌های متعددی از تحول و سرزندگی شهری مبتنی بر رویدادمداری را شاهد هستیم.

منابع

آزرم، زهرا، ۱۳۹۶، «تدوین چارچوب طراحی شهری در بافت‌های میانی مبتنی بر تحلیل دگردیسی فضاهای عمومی شهری (نمونه موردی محله بیدآباد اصفهان)»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

تاثیر رویدادهای فضای عمومی بر ارتقا کیفیت زندگی شهروندان

mary_ysfn@yahoo.com

مریم یوسفیان - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه بوعلی

در حال توسعه مناطقی کاملاً متفاوت از نظر کیفیت زندگی به وجود آید که پیدایش محلات فقیر و غنی گواه بر این ادعاست. از این رو در دهه‌های اخیر ارتقای کیفیت زندگی به‌مناب‌ه هدف اصلی توسعه جامعه در بسیاری از سیاست‌گذاری‌ها انعکاس یافته است (Schmit, 2002: 410). کیفیت زندگی شهری رابطه مستقیمی با ویژگی‌های اقتصادی، اجتماعی، کالبدی، زیست‌محیطی، تسهیلات عمومی و خدمات عمومی محل زندگی افراد دارد (Sirgy et al, 2008). از سوی دیگر ارزیابی و مطالعات عمیق انجام شده نشان می‌دهد که رویدادهای بزرگ مقیاس، تاثیرات متفاوتی در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، کالبدی و محیط‌زیست دارد (Langen & Garcia, 2009: 3). لذا می‌توان گفت نقش رویدادها به‌ویژه از بعد کیفیت زندگی به واسطه تقویت اقتصاد محلی و توسعه منطقه‌ای (Moscardo, 2007; Dawyer, 2006; Herrero et al, 2006; Kim, 2003; McMorland & Mactaggart, 2007; Liu, 2014; Hernández-Mogón et al, 2017; Ilón et al, 2017; Allen et al, 2002; Herrero et al, 2006; Valle et al, 2012; Gurgénidze & Mamuladze, 2017) افزایش سلامت جسمی و روانی (Wilkinson, 2007; Iwasaki, 2005)، تقویت اتحاد اجتماعی و مهارت‌های مشارکت (Gurgénidze & Mamuladze, 2017) افزایش درآمد (Liu, 2014) و غیره واجد اهمیت است.

در سال‌های اخیر در دنیا رویدادها و جشنواره‌ها

اغلب مطالعات انجام شده بر رویدادها، بر تاثیرات اقتصادی رویدادها توجه داشته‌اند (Langen & Garcia, 2009). درحالی‌که بنا به نظر هال (۱۹۹۲) تاثیرات زیست محیطی، اجتماعی-فرهنگی و سیاسی آن به مراتب دارای اهمیت بیشتری نسبت به تاثیرات اقتصادی هستند. نوشتار حاضر نشان می‌دهد که با بکارگیری حداقل مداخلات کالبدی و بدون نیاز به سرمایه‌گذاری کلان مالی تنها با استفاده از سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی جوامع می‌توان کیفیت زندگی شهروندان را به صورت قابل ملاحظه‌ای ارتقا بخشید.

اهمیت توجه به رویدادها

طبق آمارهای موجود نزدیک به نیمی از مردم جهان ساکن شهرها هستند و انتظار افزایش آن در دهه‌های آینده وجود دارد (باسخا و همکاران، ۱۳۸۹: ۹۶). به دنبال گسترش انقلاب صنعتی و چیرگی تفکر مدرنیسم، کیفیت زندگی در شهرها به تدریج روبه افول نهاد و بدلیل منطقه بندی عملکردی شهرها فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی شهروندان در عرصه‌های عمومی شهر کاهش یافت. به طوری که می‌توان گفت هجوم اتوموبیل و اشغال فضای زندگی و مکان‌های شهری، نبود عرصه‌ها و فضاهای همگانی مناسب برای زندگی جمعی و عدم توجه به انسان و حیات اجتماعی در ساخت و توسعه شهرها از مهم‌ترین ویژگی‌های امروزی است (گل، ۱۳۹۲). تمامی این عوامل باعث شد تا در دهه‌های اخیر در بسیاری از شهرهای پرجمعیت به‌ویژه در کشورهای

روشی بسیار مناسب برای توسعه جوامع محلی به‌شمار می‌رفته‌اند. بعنوان مثال انتخاب یک شهر اروپایی به عنوان پایتخت فرهنگی اروپا (ECOC) توسط اتحادیه اروپا برای دوره یک ساله منجر به سازماندهی مجموعه‌ای از رویدادهای فرهنگی می‌شود. این رویدادها می‌توانند موجب بازآفرینی شهرها، ایجاد یک نمایه بین‌المللی از شهرها، بهبود تصویر ذهنی شهروندان، تجربه یک زندگی جدید در یک شهر فرهنگی و افزایش گردشگر گردد (www.ec.europa.eu). اما در ایران علی‌رغم وجود آیین‌ها و مراسم غنی فرهنگی و مذهبی توجه چندانی به استفاده از پتانسیل‌ها و ظرفیت‌های اجتماعی و فرهنگی نشده است. لذا ضروری است تا از رویدادهای متنوع در مقیاس‌های مختلف به عنوان کاتالیزور در جهت توسعه و ارتقای کیفیت زندگی شهروندان بهره‌گرفت.

به طور کلی می‌توان گفت ارتقای رویدادپذیری فضاهای عمومی نتایج زیر را به دنبال دارد:

- تسهیل کنش‌های فردی و جمعی جهت بهبود شرایط عینی زندگی از طریق رویدادها مثل نظافت عمومی شهر، بهبود شرایط اقتصادی، افزایش امنیت و...
- افزایش سلامت جسمی و روانی شهروندان از طریق ایجاد شرایط اجتماع‌پذیری با برنامه‌ریزی رویدادهای کوچک و بزرگ مقیاس
- ارضا نیازهای مادی و معنوی انسان به صورت توانا با ایجاد بستری در جهت مشارکت مردم در فعالیت‌های اجتماع‌محور و فرهنگ‌مبنا

پژوهش‌های انجام شده در زمینه رویدادها در دو دهه اخیر

در دهه‌های اخیر با مدنظر قراردادن ابعاد اجتماعی و فرهنگی در طراحی فضاهای شهری، مقوله

رویدادپذیری فضا به کیفیتی واجد ارزش در عرصه‌های همگانی بدل شده‌است به طوری که در پژوهش‌های انجام شده در این حوزه اغلب به رویدادها به‌عنوان یک محرک موثر مثبت در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی توجه شده‌است. به عنوان مثال پژوهش‌های Baker و همکاران بر تاثیرات اقتصادی جشنواره گلستون بری (Baker, 2007)، پژوهش Willis و Snowball بر تاثیر جشنواره ملی هنر آفریقای جنوبی در ابعاد مختلف بر شهر (Snowball & Willis, 2006)، و ده‌ها پژوهش دیگر در این زمینه گواه این ادعاست. در سال ۲۰۰۹ پسانن به معرفی دقیق روش‌ها و مدل‌های ارزیابی اثرات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیطی رویدادها بر شهرها و عرصه‌های شهری پرداخت (Pasanen et al, 2009). همچنین رویدادها نقش موثری بر ادراک محیطی و شادمانی و سلامت جسمی قرار دادند و در نهایت دریافتند که رویدادها بر تصویر ذهنی شهروندان و گردشگران از شهر تاثیر مثبتی دارند (Hernández-Mogollón et al, 2017).

در سال ۲۰۱۷ نیز Gurgenzidze و Mamuladze به این مهم دست یافتند که تاثیر رویدادهای فرهنگی در سه حوزه ارتقای دانش (از طریق ارتقای آگاهی‌های فرهنگی)، توانبخشی و درمان افراد (از طریق هنر درمانی، رقص درمانی، موسیقی درمانی و...) حائز اهمیت است (Gurgenzidze & Mamuladze: 2017). در مطالعه‌ای دیگر که توسط بیگرن با تحقیق بر شماری از مبتلایان به سرطان صورت گرفت نشان داده شد که مشارکت بیماران در رویدادهای فرهنگی - اجتماعی باعث افزایش ایمنی بدن و در نتیجه کاهش مرگ و میر آنها می‌شود (Bygren, 2009).

بررسی تمامی پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رویدادها ضمن تقویت شادی و سلامت شهروندان از طریق توسعه تعاملات اجتماعی و مشارکت مردمی و افزایش همبستگی اجتماعی، برای ظرف و بستر خود تاثیرات مثبت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به همراه دارند. لذا باید با تبیین معیارهای اساسی در جهت

ارتقای رویدادپذیری فضاهای شهری گام برداشت.

مریدا^۱ پایتخت منطقه اسپانیایی اکسترمادورا^۲ است که حدود ۶۰ هزار نفر جمعیت دارد. این شهر به

بررسی دو رویداد مهم

در این بخش تاثیر دو رویداد مهم جهانی (هفته مقدس مسیحیان و جشنواره کلاسیک تتاتر) که توسط هرناندز و همکاران بررسی شده است، مورد مطالعه قرار می گیرد (Hernández-Mogollón et al, 2017).

• هفته مقدس مسیحیان

کسرز (Cáceres) شهری است که به دلیل وجود دانشگاهش دارای تاثیر گذاری قوی است. جمعیت این شهر حدوداً ۱۰۰ هزار نفر و هتل های این شهر بیش از ۳۰ هزار تخت دارند. مرکز تاریخی این شهر یکی از کامل ترین مجموعه های شهری قرون وسطی و رنسانسی در جهان است. هفته مقدس در کسرز به عنوان یک «فستیوال جهانی جذب توریست» توسط دولت اسپانیا طرح ریزی شده است.

این سنت که از قرون وسطی وجود داشته، شامل مجسمه ها و صحنه هایی از رویدادهایی است که بین بازداشت عیسی و دفن وی اتفاق افتاده است، همراه با تصاویر مریم مقدس که نشان دهنده غم و اندوه برای شکنجه و کشتن پسرش است. مسیحیان بر این باورند که در این روز عیسی مسیح پس از اینکه به صلیب کشیده شده بود دوباره زنده شده و برخاست. مسیحیان از این رویداد به عنوان رستاخیز مسیح یاد می کنند. در این مراسم مجسمه های چوبی و گچی در میان خیابان بر دوش کاتالروزها حمل می شوند. لباس های بلند بنفش و کلاه های اشاره دار کاتالروزها زیبایی این مراسم را دوچندان کرده است. نکته جالب توجه این مراسم، حرکت دسته جمعی گروه ها با ویژگی های منحصر به فرد و مراقبه و شهرت جهانی آن است. این رویداد با مراسم ویژه ای عذاب، مرگ و قیام عیسی مسیح ناصره را از طریق مرکز تاریخی شهر به یاد می آورد.

جشنواره کلاسیک تتاتر □

دلیل عناصر بسیار تاریخی و باستانی به عنوان یک شهر جاذب توریست در سراسر جهان مشهور است. جشنواره تتاتر کلاسیک در مریدا، به عنوان یک رویداد معتبر که در طول ماه های جولای و اوت در محیط بی نظیر تتاتر رومی جشن گرفته می شود، برگزار می شود. این قدیمی ترین جشنواره تتاتر کلاسیک در اسپانیا است و مهمترین نوع آن

است. در کل، ۶۰ دوره از این جشنواره بین سال های

1- Mérida

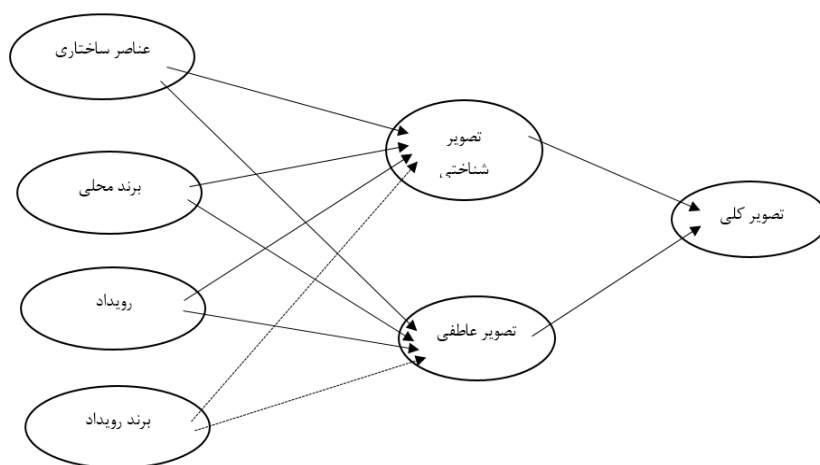
2- Extremadura

شناختی و عاطفی آن مقصد است. مدل ارائه شده در این پژوهش نشان می‌دهد که تصویر شناختی و تصویر عاطفی به صورت توأمان تصویر کلی مقصد را شکل می‌دهند. اما ۴ معیار اصلی عناصر ساختاری، برند محلی، رویداد و برند رویداد بر تصویر شناختی و عاطفی مکان تاثیر ویژه‌ای دارند. در نمودار ۱ روابط بین این مولفه‌ها و در جدول ۱ شاخص‌های مرتبط با معیارهای فوق نشان داده شده است.

۱۹۳۳ تا ۲۰۱۴ برگزار شده است، و در هر زمان ده‌ها هزار تماشاگر آن را تماشا می‌کنند، که باعث می‌شود به عنوان رویدادی کلیدی در جشنواره‌های تئاتری اسپانیا قلمداد گردد.

هرناندز با پرسش از حدود ۷۰۰ نفر از افراد شرکت کننده در این دو رویداد (۳۵۰ نفر برای هر رویداد) سعی در بررسی میزان تاثیر هر یک از مولفه‌های عناصر ساختاری، برندهای محلی، رویدادها و برند رویداد بر تصویر شناختی و عاطفی افراد بویژه گردشگران داشته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که تصویر کلی از یک مقصد گردشگری بر اساس نمایش ذهنی از باورها و احساسات فردی شکل می‌گیرد، که این احساسات خود تحت تاثیر عناصر

نمودار ۱- مدل پیشنهادی (Hernández-Mogollón et al, 2017)

جدول ۱- معیارها و شاخص های موثر بر تصویرکلی مقصد

معیار	شاخص
عناصر ساختاری	غذاهای محلی فرهنگ و سنت های محلی منظره / شگفتی های طبیعی رستوران ها منابع فرهنگی، فعالیت های فرهنگی جالب، جاذبه های تاریخی فرهنگی سرگرمی
برند مکان	زیرساخت مناسب گسترش در کسب و کار مردم محلی خوب زندگی و کار ایجاد یک چشم انداز جذاب از محل ظاهر بیرونی طراحی شده جذاب مکان نوآورانه
رویداد	شناخته شدن رویداد در مقیاس ملی و محلی احساس شخصی از شرکت در این رویداد میزان جذب گردشگر از طریق رویداد ایجاد فعالیت برای ساکنین محلی
برند رویداد	شهرت رویداد کیفیت برگزاری رویداد شناخته شدن مقصد به عنوان مکان منحصر به فرد برگزاری رویداد خاص
تصویر عاطفی	دلپذیر یا ناخوشایند بودن محرک یا خسته کننده بودن آرامش بخش یا ناراحت کننده بودن هیجان انگیز یا افسرده بودن
تصویر شناختی	زیرساخت، دسترسی آسان به منطقه محیط اجتماعی، اقتصادی، و کیفیت و هزینه مناسب رستوران ها مردم محلی دوستانه جای خوب برای کودکان و خانواده ها مراکز خوش آمدگویی هوای خوب محیط امن و ایمن

(برگرفته از مقاله Hernández-Mogollón et al, 2017)

نتیجه‌گیری

به طور کلی این مطالعه به دنبال تایید اهمیت رویدادهای فرهنگی مذهبی و تئاتری است که صرف نظر از سود صرفا اقتصادی که از جریان گردشگری حاصل می‌شود، نشان می‌دهد که این رویدادها موجب ایجاد اثرات ناملموس بر تصویر مقصد مربوطه می‌شوند. جشن گرفتن رویدادهای موفق می‌تواند موجب تقویت تصویر مکان شود و آن مکان را به یک مقصد گردشگری تبدیل نماید. لذا این رویدادها باید در جهت تقویت تصویر مکان برنامه ریزی گردند. به این منظور برگزاری رویدادهای دوره ای (برگزاری رویدادی خاص در یک زمان مشخص در هر دوره) می‌تواند به این امر کمک کند. همچنین یک مدیریت هوشمندانه از طریق افزایش ویژگی‌های منحصر به فرد مکان رویداد، موجب تقویت رقابت بین مقاصد برگزارکننده آن رویداد می‌شود. علاوه بر این، تصویر ذهنی مردم از مقصد، تعیین کننده تمایل آنان به بازدید از محل و توصیه آن به دوستان و خانواده از طریق صحبت یا ارسال نظرات و عکس‌ها در سایت‌های رسانه‌های اجتماعی است. این توصیه‌ها به طور موثری موجب جذب سایر افراد به این مراسم می‌شود. لذا مدیران باید در ارائه تجربیات منحصر به فرد به بازدیدکنندگان (برای ترویج تمایل آنان به بازدید از مکان) برنامه ریزی کنند. همچنین آنان باید با توجه به تاثیراتی که رویدادهای فرهنگی بر تصویر عاطفی گردشگران می‌گذارد، در جهت برندسازی مکان اقدام نمایند. به طوری که ویژگی‌های منحصر به فرد یک رویداد به عنوان برند آن مکان تعریف گردد. در نتیجه می‌توان از توسعه رویدادهای فرهنگی به عنوان ابزاری جهت بهبود تصویر شناختی و عاطفی گردشگران از محل استفاده نمود و همین امر تاثیر زیادی در توسعه رقابت پذیری آن مکان نسبت به سایر مقاصد گردشگری دارد.

منابع

- باسخا، مهدی و همکاران، ۱۳۸۹. رتبه‌بندی شاخص کیفیت زندگی در استان‌های کشور، فصلنامه علمی-پژوهشی رفاه اجتماعی، سال نهم، شماره ۲۷. گل، بان، ۱۳۹۲. شهر انسانی، ترجمه علی غفاری و لیلیا غفاری، چاپ اول، تهران: نشر علم معمار رویال.
- Allen, J., O'Toole, W., McDonnel, I., & Harris, R. (2002) Festival and Special Event (Management, (Milton: Wiley
- Baker Associates. (2007). Glastonbury Festival 2007 economic impact assessment. Shepton Mallet: Mendip District Council
- Bygren, L.O, Johansson, S.E, Konlaan, B, Grjibovski, A.M, Wilkinson, A.V, Sjostrom, M. (2009). Attending cultural events and cancer mortality: A Swedish cohort study, Arts & Health, Vol. 1, No. 1, 63-71
- Dwyer, L., & Kim, C. (2003) Destination competitiveness: Determinants and indicators, Current Issues in Tourism, (5), pp. 369-414
- Gurgenidze, M, & Mamuladze, N. (2017). The Role of Cultural Events in Rehabilitation, Therapy and Education of People with Special Needs, Journal of Education and Practice, Vol.8, No.13
- Hernández-Mogollón, J, Duarte, P. A, Folgado-Fernández, J.A. (2017). The contribution of cultural events to the formation of the cognitive and affective images of a tourist destination, Journal of Destination Marketing & Management
- Herrero, L, Sans, J, Devesa, M, Bedate, A, & Barrio, M. (2006). The Economic Impact of Cultural Events, A case study of Salamanca 2002
- Liu, Y. D. (2014). Cultural events and cultural tourism development: Lessons from the European Capitals of Culture. European Planning Studies, 22, 498-514
- Longen, F, Garcia, B. (2009). (9

Measuring the Impacts of Large Scale Cultural Events: A Literature Review, impact 08 .team

McMorland, L.-A. & Mactaggart, D. (2007) Traditional Scottish music events: Native Scots attendance motivations, *Event Management*, 11(1-2), pp. 57-69

Moscardo, G. (2007) Analyzing the role of festivals and events in regional development, *Event Management*, 11(1-2), pp. 23-31

Pasanen, K, Taskinen, H, & Mikkonen, J. (2009). Impacts of Cultural Events in Eastern Finland –Development of a Finnish Event Evaluation Tool. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, Vol. 9, Nos. 2-3, 112-129

Snowball, J.D., & Willis, K.G. (2006). Estimating the marginal utility of different sections of an arts festival: the case of visitors to the South African National Arts Festival. *Leisure Studies*, 25(1), 43-56

Valle, P. O., Mendes, J., & Guerreiro, M. (2012). Residents' participation in events, events image, and destination image: A correspondence analysis. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 29(7), 647-664

https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en

نگاه بر تجربه گرجستان در رویدادمداری فضاهای شهری

gh_z1988@yahoo.com

زهره قلانی - کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

با بررسی انواع رویدادها می‌توان آنها را به دو نوع اصلی تقسیم‌بندی نمود: «برویدادها» و «فستیوال‌ها»، کارناوال‌های دوره‌ای». ابر رویدادها، رویدادهایی عظیم با زمینه فرهنگی یا ورزشی هستند که شهر میزبان را به مقصدی بین‌المللی تبدیل می‌کنند. نکته مهم در این دسته از رویدادها، اثرات بسیار شدید آنها بر بازآفرینی شهری می‌باشد که در صورتی که برنامه‌ریزی‌ها به صورت صحیح و با مضمون رویدادمداری صورت پذیرد، دستاوردهای بسیار مطلوبی برای شهر میزبان در پی خواهد داشت. در خصوص فستیوال‌ها و کارناوال‌ها، تأثیرات بازآفرینی به مانند ابررویدادها شدید نیست اما تأثیر به سزایی در جذب گردشگر، تغییرات اقتصادی و اجتماعی شهر دارند. نکته حائز اهمیت در این موضع تغییر نوع ادراک انسان از مکان شهری به واسطه این نوع رویدادها می‌باشد (فلاح منشادی، ۱۳۹۲).

با توجه به اهمیت موضوع رویدادمداری همه ساله در کشورهای مختلف دنیا، فستیوال‌هایی مرتبط با فرهنگ و سنت آن کشور برگزار می‌شود که سالیانه تعداد زیادی گردشگر با اهداف مختلفی همچون آشنایی با فرهنگ دیگر کشورها، شرکت در جشن‌ها و مراسمات مخصوص، خرید و آشنایی با صنعت مرتبط با شغلشان در فستیوال‌ها به شهرهای میزبان سفر می‌کنند. به عبارتی فستیوال‌ها یکی از راه‌های آشنایی با آداب، رسوم و فرهنگ ملت‌هاست. کشور گرجستان نیز از این حیث مستثنی نیست و فعالیت‌های خود را در سال‌های اخیر گسترش داده‌است. گرجستان یکی از کشورهای قفقاز جنوبی است که با جمهوری آذربایجان، روسیه، ارمنستان و ترکیه مرزهای مشترک دارد. این کشور با قرارگیری در هر دو قاره اروپا و آسیا و بهره‌گیری از

بازآفرینی شهری به مثابه روایتی فراگیر و یکپارچه از مرمت شهری، جریانی است که از یک سو به تمامی وجوه و محدودیت‌های امر توسعه در بطن شهر موجود توجه می‌کند و از سوی دیگر، به تدارک فرصت و استفاده از هر فرصتی برای تبدیل ساختن آن به ابزار یا راهی برای رسیدن به توسعه می‌پردازد. در این میان بازآفرینی، نیروهای محرکه و دستاویزهای متنوعی را به عنوان محور یا هدف خود برگزیده و یا به تعبیری با استفاده از رویکردهای گوناگون، فرصت‌های متنوع توسعه‌ای را فراروی خود قرار داده‌است (لطفی، ۱۳۹۰: ۴۸). یکی از این رویکردها، بازآفرینی شهری فرهنگ مینا است که رویکردی امروزی و یکپارچه نگر می‌باشد، فعالیت‌ها و رویدادهای فرهنگی را به مثابه عامل تسهیل‌گر، عامل نیروی اقتصادی و نیروی محرکه بازآفرینی شهری قرار می‌دهد. در این رویکرد «رویدادمداری» محوریت بازآفرینی شهری را تشکیل می‌دهد و رویدادهای فرهنگی از جنبه اقبال عمومی بسیاری برخوردارند (همان، ۵۱). یکی از ابعاد بازآفرینی فرهنگ مینا تأکید بر کارکردهای ویژه و برپایی انواع رویدادهای فرهنگی دارد. به عبارتی رویدادمداری، اصلی‌ترین عامل تحرک در بازآفرینی شهرها شناخته می‌شود که تمایل بسیاری در آماده کردن شهرها برای پذیرش انواع رویدادها وجود دارد. حضور هنر در شهر و برپایی انواع فستیوال‌های هنری، راهبردی فراتر از اندیشیدن راه‌حل‌های کوتاه‌مدت برای رکود اقتصادی و مشکلات اجتماعی شهرهاست (همان، ۵۲). به این معنا که از فرهنگ، صنایع فرهنگی، صنایع خلاق و انواع رویدادها به عنوان عاملی برای به گردش درآوردن چرخ از حرکت ایستاده حیات شهری استفاده می‌شود.

فستیوال سیقنقی

فرهنگ غرب و شرق دارای جشنواره‌ها و جشن‌های متنوعی می‌باشد که در زمان‌های معینی این رویدادها برنامه‌ریزی شده است.

مردم شاد گرجستان دوستدار جشن هستند و به بهانه‌های مختلف ملی و مذهبی فستیوال‌های جالب و مهیجی برپا می‌کنند که میزبان بسیاری از کشورهای جهان در این جشن‌ها می‌باشند. میزان پیشرفت گرجستان در سال‌های اخیر در حوزه گردشگری بسیار چشمگیر بوده است. براساس گزارش بانک مرکزی گرجستان، در سال ۲۰۱۷ میلادی شمار گردشگران این کشور به بیش از دو برابر جمعیت این کشور رسیده است که در مقایسه با سال ۲۰۱۶ میلادی ۱۸٫۸ درصد بیشتر بوده است (www.georgianews.me). برگزاری فستیوال‌ها در بازه‌های زمانی متفاوت به عنوان یکی از نیروهای محرک صنعت گردشگری می‌باشد که این کشور از آن بخوبی تاکنون استفاده نموده است و این رشد چشمگیر کمکان ادامه دارد.

از مهم‌ترین جشن‌های ملی و مردمی این کشور می‌توان

به جشن سال نو میلادی (کریسمس)، جشن علیلو، جشن پاک، جشن بزرگ و باشکوه گل، روز استقلال گرجستان، جشن تخم‌مرغ رنگی، جشن برکت‌خواهی و سبزه‌کنی، تیبلیسوبا (جشن تولد تفلیس)، فستیوال بستنی، جشنواره غذا سوپرا، پنیر قفقاز، جشنواره هولی یا رنگ در بهار، فستیوال ارتدکس گرجستان، جشنواره بین‌المللی تئاتر تفلیس، جشنواره بین‌المللی فیلم تفلیس، فستیوال موسیقی قفقاز، جشنواره موسیقی این ایر تفلیس، فستیوال جاز، جشنواره هنرهای قومی و بسیاری موارد دیگر می‌باشد. برای مثال فستیوال پنیر در گرجستان همه ساله میزبان بسیاری از مردم جهان است که از سال ۲۰۱۵ این فستیوال به یک رویداد بین‌المللی تبدیل شده و کشورهای ارمنستان و آذربایجان هم به لیست شرکت‌کنندگان در این فستیوال اضافه شدند. این فستیوال برای معرفی انواع پنیرهای متنوع از مناطق مختلف جهان هر ساله برگزار می‌شود. این جشنواره همراه با رقص‌های ملی و اجرای

در جریان شهر تفلیس در بستر این رویداد خواهیم پرداخت.

تیلیسوبا (فستیوال جشن تولد تفلیس)

جشن سالانه تیلیسوبا^۳ به مناسبت روز تولد پایتخت گرجستان در یکی از آخر هفته‌های ماه اکتبر در تفلیس و دیگر شهرهای کشور و همچنین در چندین شهر روسیه و اروپای شرقی که اتباع گرجستان در آنجا زندگی می‌کنند برگزار می‌شود. این جشن باستانی نخستین بار در سال ۱۹۷۹ و با هدف بزرگداشت تاریخ ۱۵۰۰ ساله شهر تفلیس با تکیه بر روحیه‌های ملی‌گرایانه در این کشور برگزار گردید که از آن پس به یکی از فستیوال‌های سالانه و جشنواره‌ای در فضای باز شهر تفلیس تبدیل شد. هم‌اکنون این جشن به یکی از اصلی‌ترین وقایع سالانه گرجستان برای جذب بازدیدکنندگان و گردشگران داخلی و خارجی

آهنگ‌های سنتی گرجی همراه است. نمونه دیگر از رویدادهای این کشور فستیوال آرت ژن^۱ می‌باشد که یکی از موفق‌ترین جشنواره‌های سالانه هنری در منطقه قفقاز جنوبی است که در سطح بین‌المللی برگزار می‌شود. این رویداد بر زمینه فعالیت‌هایی هنری و دستی تاکید می‌کند که هنوز بخشی از زندگی روزمره مردم در مناطق روستایی و گروه‌های قومی مختلف در گرجستان است. فستیوال‌های بسیاری در زمینه موسیقی در این کشور برنامه‌ریزی شده که جم فست^۲، به معنی جشنواره الکترونیک گرجی است که هر ساله در ساحل آناکلیا برگزار می‌گردد. جم فست، فستیوالی در مورد رقص، موسیقی، زندگی و به اشتراک‌گذاری ایده‌ها و انرژی مثبت میان هنرمندان عرصه موسیقی است تا مهارت‌های خود را در برابر دیگر مخاطبین در معرض نمایش گذارند. در بازدید از این شهر در اکتبر ۲۰۱۷ و حضور در فستیوال تیلیسوبا به توضیح وقایع

3- Tbilisoba

فستیوال تیلیسوبا

1- ART – GENE FESTIVAL
2- GEM Festival

متنوع، انجام حرکات نمایشی انفرادی و تیمی، فوتبال دستی، بسکتبال، ماسه بازی، گلف کودکان و... در نقاط مختلف پارک ریکه در حال اجرا بود که پویایی این فضا را دو چندان کرده بود. موارد بیان شده در برگزاری این فستیوال، بسیار ساده و قابل اجرا می‌باشند که با کمترین هزینه توسط شهرداری تفلیس موجب شادی مردم و پویایی اقتصادی برای مردم گریده است.

نکته جالب توجه در فستیوال‌های گرجستان پخشایش این رویدادها در شهرهای مختلف کشور است. به عبارتی در تمامی شهرهای این کشور متناسب با بستر موجود رویدادهایی برنامه‌ریزی شده است. نمونه دیگر این رویدادها در بازدید از این کشور فستیوالی در مقیاس وسیع ولیکن در شهری کوچک به نام سیقناقی^۲ است. این شهر به شهر عشاق معروف است که در ۱۱۵ کیلومتری تفلیس واقع شده است. شهری کوچک که اقتصاد آن بر پایه صنعت توریست و گردشگری می‌باشد. فستیوالی مربوط به نوشیدنی‌های مختلف که از سراسر این کشور برای حضور در این رویداد گردهم آمده بودند. تمامی برنامه‌های تدوین شده در فستیوال تبلیسوبا در تفلیس با همان شکوه و حتی بسیار جذاب‌تر در حوزه رقص‌های محلی و موسیقی توسط دولت محلی آن شهر در خیابان اصلی شهر اجرا گردید. همان‌گونه که بیان شد این رویدادها منحصر به پایتخت و شهرهای خاصی نمی‌باشد بلکه در تمامی نقاط کشور شاهد برگزاری این رویدادها هستیم که در این متن بر دو نمونه از آن فستیوال‌ها اشاره داشتیم. تلاش گرجستان در برگزاری این مراسم نشان‌دهنده عزم جدی آنان در حفظ و نمایش هویت کشور خود در عرضه به جهانیان، جذب توریست و ارتقاء سرزندگی شهری از طریق فستیوال‌های مختلف می‌باشد که تاکنون بسیار موفق عمل نموده است.

نتیجه‌گیری

کشور گرجستان و بسیاری از دیگر کشورها از رویدادها به عنوان ابزاری جهت معرفی فرهنگ، آداب

به شمار می‌رود. در سال‌های اخیر شهرداری تفلیس هماهنگ‌کننده و برگزارکننده اصلی این جشن است. فستیوال در نقاط معینی از شهر برپا است ولیکن به صورت متمرکز و رسمی در بخش قدیمی تفلیس^۱ و پارک ریکه^۲ برگزار می‌شود که از صبح تا نیمه‌های شب به مدت دو روز به طول می‌انجامد. شهرداری از شب گذشته خیابان‌های مرکز شهر را آذین‌بندی کرده و جایگاه‌های وسیعی برای اجرای کنسرت رایگان، رقص‌های محلی و مدرن برای شادی هر چه بیشتر مردم برپا نموده است. برگزاری کنسرت‌ها، نمایشگاه‌ها و رویدادهای تفریحی بخش جدایی‌ناپذیر این فستیوال می‌باشد. گروه‌های مختلف رقص در رده‌های سنی مختلف با لباس‌های زیبای محلی به هنرنمایی در صحنه‌های نمایش می‌پردازند. انواع رقص باله و حتی رقص معلولین نیز به صحنه نمایش دعوت می‌شوند که گویی یکی از اهداف این جشن ایجاد بستری برای بروز توانایی‌های کودکان، نوجوانان و جوانان می‌باشد.

در این فستیوال انواع پنیر، دسرهای تهیه شده با انگور گرجستان، انواع غذاهای کهن و مدرن، گل‌آرایی و میوه‌آرایی توسط مردم، در غرفه‌های کوچک تدارک دیده شده از سوی شهرداری ارائه می‌شود. در جای جای این جشن انواع مختلف غذاهای محلی، کباب، ذرت پخته شده و... به فروش می‌رسد. به عبارتی غذا بخش حذف‌نشدنی تمامی جشن‌ها به شمار می‌آید. فروش انواع شاهکارهای زیبای هنری و صنایع دستی گرجستان بخش مهمی از این رویداد است که حضور زنان گرجی در غرفه‌های فروش بسیار چشمگیر است، به عبارتی این رویدادها منبع درآمد مهمی برای آن‌ها به شمار می‌آید. بخش دیگر این رویداد مهم برگزاری تئاتر، موسیقی‌های محلی و مدرن، رقص سنتی گرجی، نمایش هنرهای رزمی، کارناوال‌های شادی، بازی‌های محلی و ورزشی و آتش‌بازی در آسمان تفلیس می‌باشد. بازی‌های مختلف برای کودکان و نوجوانان، رنگ‌آمیزی صورت کودکان با رنگ به شکل‌های

1- Metekhi

2- Rike

3- Sighnaghi

و رسوم خود استفاده می‌نمایند که فضاهای این شهر این امکان را برای آنان فراهم می‌نماید. نکته اساسی در برگزاری این رویدادها حمایت حکومت در هر چه باشکوه برگزار شدن آن‌ها و یا مورد غفلت واقع شدن آن‌ها می‌باشد. در کشور ما نیز جشن‌های مختلفی با بسترهای فرهنگی متفاوت وجود داشته که به دست فراموشی است که می‌بایست دوباره به جریان زندگی شهری بازگردند. این مراسمات و برگزاری صحیح آن‌ها سهم بسزایی در ارتقاء صنعت گردشگری ایران دارد تا از این طریق آداب و رسوم، فرهنگ و هنر ویژه کشورمان را به صورت جدی‌تر به جهانیان معرفی نماییم و از سویی موجب بویایی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فضاهای شهری گردیم.

منابع

لطفی، سهند، ۱۳۹۰. «بازآفرینی شهری فرهنگ مینا: تأملی بر بُن‌مایه‌های فرهنگی و کُنش بازآفرینی». نشریه هنرهای زیبا- معماری و شهرسازی. بهار ۱۳۹۰، شماره ۴۵: ۴۷-۶۰.

«فلاح منشادی. افروز، ۱۳۹۲. «بازآفرینی فضاهای شهری با رویکرد رویدادمداری و حیات واقعه‌ای به منظور تقویت سرزندگی و ارتقاء کیفیت زیست‌پذیری، نمونه موردی محور شمالی-جنوبی شیراز (دروازه قرآن تا شاهچراغ)». کارشناسی ارشد، برنامه‌ریزی شهری، هنر و معماری، دانشگاه شیراز.

رویداد مداری در شهر آدلاید، استرالیا

نمونه موردی: کلیپال ۵۰۰

مسعود باقری - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس | bagheri.m1929@gmail.com

ایجاد یک سبک زندگی خلاقانه نیاز به ایجاد محیط خلاقانه دارد مکان خلاق مکان ارگانیک و انعطاف پذیر است از این طریق است که در مفهوم خلاقیت راه‌های جدیدی از درک تجربه و مدیریت شهر را نشان می‌دهد (Matthew W. Rofe and Clare L. Woosnam, 2016).

مکان‌سازی به عنوان یکی از راهکار های غنی سازی زندگی شهری و ابزاری جهت تقویت هویت شهر، اقتصاد شهر، زیست پذیری و... مطرح است که میتوان مبتنی بر

پتانسیل های موجود در جشنواره ها و رویداد ها در راستای تقویت این مکان سازی گام برداشت.

جشنواره‌ها به طور فزاینده‌ای با مکان‌سازی در ارتباط‌اند، به همین دلیل نیازمند توجه بیشتر در سیاست‌گذاری ها می‌باشند (Campo & Ryan, 2008).

اصطلاح جشنواره بسیار گسترده است و ظرفیت تعریف طبقه وسیعی از رویدادها را شامل می‌شود از نظر وسعت برگزاری مگا رویدادها، رویدادهای بزرگ، رویدادهای

امروزه شهرهای جهان که در چرخه رقابت جهت معرفی فرهنگ ملی و بومی و ایجاد هویت برای عرضه آن به جامعه جهانی هستند درصدد بهره‌گیری از حداکثر پتانسیل جهت جذب حداکثری مخاطب هستند و از برندینگ شهری و زیرمعیارهای آن جهت نیل به این هدف استفاده می‌کنند.

رویدادمداری، رویدادپذیری و ساخت شهر و معرفی آن بر اساس رویدادها و جشن‌های آن از بهترین و مورد استقبال‌ترین روش‌ها برای جذب مخاطب داخلی و خارجی می‌باشد هویت سازی برای شهر بخشی از دغدغه شهرسازان و مدیران شهری می‌باشد. شهرها امروزه فقط به عنوان یک فضا جهت گذران زندگی دیده نمی‌شود بلکه به عنوان محل گفتگو، برخداهای فرا محلی و فرا شهری، تقریب فرهنگ‌ها و آداب و رسوم و ابزاری برای جهانی شدن شناخته می‌شوند شهر قرن بیست و یکم سعی در ایجاد مکانی جهت گردهمایی و ایجاد محیطی شاد و غنی سازی زندگی انسان‌ها دارد.

از دهه هشتاد میلادی توسعه فرهنگ محلی، به مهم‌ترین بخش از دستور کار شهرها و مناطق کشورهای توسعه‌یافته دنیا تبدیل شد و همین موضوع زمینه و بستر بروز مفهوم شهر خلاق^۱ را پدید آورد. فلسفه شهر خلاق بر این اصل بنا شده است که هر شهری استطاعت و ظرفیتی بسیار بیشتر از آنچه در وهله اول به نظر می‌آید در خود دارد. افراد خلاق برای بروز خلاقیت و نمایش کار خود احتیاج به فضا دارند و رویدادپذیری و رویدادمداری در فضاهای شهری زمینه ایجاد غنای فضا و بستر ساز احیای پتانسیل‌های افراد و شهر خواهد بود.

2- Festival

1- Creative city

را برگزار می‌کند.

در این مقاله اشاره‌ای به رویداد کلیسیال ۵۰۰^۲ به عنوان مسابقات قهرمانی خودروه‌های سوپر اسپرت ۸ سیلندر که در استرالیا و در شهر آدلاید برگزار می‌گردد می‌شود. این برنامه شامل مجموعه مسابقاتی کامل در فضای جذاب است که در سال گذشته حدود ۲۸۰ هزار نفر را طی ۴ روز گرد هم آورده بود.

کلیسیال ۵۰۰ در میانه ماه مارچ برگزار می‌شود و شور و هیجان این برنامه به گونه‌ای است که سبب شده عنوان مارچ دیوانه^۴ به این ماه تعلق می‌گیرد مسابقه در منطقه شرق و جنوب شرق شهر آدلاید در لبه شهر برگزار می‌شود. منطقه حدود شش هزار ساکن دارد. جشنواره بخش اعظم پارک راندل^۵ پارک ۴ در وکل پارک شماره ۱۵^۶ و بخش اعظم ویکتوریا پارک^۷ را شامل می‌شود.

برگزاری جشن‌ها و رویدادها با همه مزایا می‌تواند مشکلاتی را به همراه داشته باشد؛ با لحاظ کردن همه معیارها و برهم گذاری نقاط قوت و ضعف و فرصت و تهدید کلیسیال ۵۰۰ فرصتی بزرگ محسوب می‌شود که از زمان آغاز آن در سال ۱۹۹۹ هیچگاه این جشنواره در طول برگزاری کمتر از ۱۵۰ هزار نفر تماشاگر در سال نداشته است و در سال ۲۰۱۳ بالغ بر ۲۸۶ هزار و ۵۰۰ نفر مخاطب این برنامه بودند که بیشتر از ۱۵ هزار نفر از آنها شرکت‌کنندگان خارج از ایالات و یا خارج از کشور بودند. در مجموع بین سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۳ حدود ۳۶ میلیون نفر از کلیسیال ۵۰۰ بازدید کردند. این برنامه به عنوان یک محرک اقتصادی برای ایالت استرالیا جنوبی محسوب می‌شود. آمارها افزایش مزایای اقتصادی این رویداد را از ۱۳۰۷ میلیون دلار استرالیا در سال ۱۹۹۹ به ۳۶۶ میلیون دلار در سال ۲۰۱۳ نشان می‌دهند و این یک درآمد بزرگ برای

- 3- Clipsal 500
- 4- Mad March
- 5- Rundle Park
- 6- Park 15
- 7- Victoria Park

محلی و یا انجمنی و یا از لحاظ نوع برگزاری یا محتوا مانند جشنواره‌های فرهنگی، مسابقات ورزشی و یا رویدادهای اقتصادی (Allen, O'Toole, Harris, & McDonnell, 2011: 25).

توجه به رویدادهای بزرگ و یا رویداد های پیشرو^۱ به عنوان راهبرد های ایجاد برندینگ شهری و ایجاد هویت شهری مورد توجه است.

معرفی آدلاید

آدلاید در جنوب کشور استرالیا به عنوان مرکز ایالت استرالیا جنوبی شناخته می‌شود پنجمین شهر پرجمعیت استرالیا ۱۳۲۴۲۷۹ نفر جمعیت دارد تاریخ تاسیس شهر دسامبر ۱۸۳۹ می‌گردد در میانه‌های قرن ۱۹ میلادی به شهر کلیساها معروف بوده دارای اقلیم مدیترانه‌ای است تابستان‌های گرم و خشک و زمستان‌های نسبتاً کوتاه در سال‌های گذشته سیاست‌گذاری‌های شهری این شهر را به عنوان شهر جشنواره‌ها معرفی نموده و رفته‌رفته به عنوان پایتخت سبک زندگی جدید در استرالیا شناخته می‌شود طبق سند راهبردی شهر آدلاید (۲۰۲۰-۲۰۱۶) آدلاید شهری دعوت کننده و پویا و پراز تجربه غنی و متنوع است، در این سند چهار هدف (۱) شهر هوشمند (۲) شهر سبز (۳) شهر سکونت پذیر (۴) شهر خلاق به عنوان اهداف شهر در نظر گرفته شده است. آدلاید به عنوان یک شهر خلاق چند فرهنگی در راستای ایجاد محیطی برای تجربه‌های جدید بین‌المللی گام برمی‌دارد (Adelaide Strategic Plan 2016-2020).

آدلاید مدت‌هاست که به عنوان یکی از شهرهای بزرگ جشنواره دنیا شناخته می‌شود و میزبان بزرگترین رویدادهای هنری و مجموعه‌های فرهنگی است. در سال ۲۰۱۴-۱۵ فقط از برگزاری جشنواره بزرگ آدلاید درآمدی بالغ بر ۷۵ میلیون دلار وارد اقتصاد محلی شهر شد. مرکز جشنواره‌های آدلاید هر ساله میزبان بالغ بر یک میلیون بازدیدکننده است و برنامه‌های همچون Oz Asia و جشنواره‌های کاباره^۲ و گیتار

- 1- Flagship Events
- 2- Cabaret

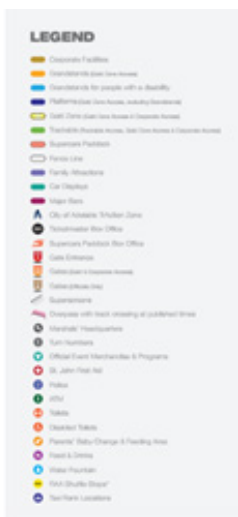
Rofe and et al, 2016:349

شهر است که در طول فقط ۴ روز محقق می‌شود (نگاه کنید به https://www.clipsal500.com.au/files/2930_2012-13_samsb_annual_report.pdf).

موفقیت کلیسیال اتفاقی نیست، همانند اکثر جشنواره های بزرگ به دقت برنامه‌ریزی و هماهنگی شده است. این رویداد بیشتر از فقط مسابقه اتومبیلرانی است در حقیقت کلیسیال یک تلاش گوناگون همراه با تجربه های متفاوت زیر مجموعه‌ای از اتفاقات است که در مجموع در روز مسابقه به نمایش در می‌آیند در طول چهار روز از جشنواره، امضا گرفتن از رانندگان، نمایش‌های هوایی، تبلیغات، ضیافت شام بانوان، جشنواره‌های متنوع، منطقه‌ای برای بازی‌های خانوادگی و کنسرت راک در طول چند شب برگزار می‌شود. کلیسیال جامعه‌ای فراتر از طرفداران کلبه‌های مسابقه سواری را گرد هم می‌آورد (Matthew W. Rofe and Clare L. Woosnam, 2016).

موفقیت کلیسیال در کسب جایزه ترویج دهنده برتر سال که بین سالبانه ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۵ کسب کرده است، مشخص می‌شود. علاوه بر این در سال ۲۰۰۵ این جشنواره برای اولین بار در تالار مشاهیر^۱ قهرمانی قرار

1-Hall of Fame

Rofe and et al, 2016:350

رویدادهای صدارتی در شهر آدلاید

شهر و جامعه محلی و جامعه بزرگتر آن است. مسابقه خیابانی به دلیل ماهیت آن نیاز به بسته شدن خیابان‌های عمومی و نصب زیر ساخت‌های ایمنی و حجم بزرگی از امکانات زیرساخت دارد. (همان)

مردم شهر پارک‌ها را به عنوان مظهر شکوه و غرور شهرشان می‌دانند و این خصوصی سازی فضای عمومی نشانی از کاهش سطح شکوه و جلال شهر برای آنها دارد؛ همچنین از دیگر موارد مورد اختلاف جامعه، عوامل زیست محیطی این برنامه و خسارت‌های وارده آن به نقاط دیگر می‌باشد.

حال با این وضعیت باید دید شهر متعلق به چه کسی است؟

در هنگام برگزاری کلیپسال که بازه زمانی از ماه مارچ است هیجان و انرژی مضاعفی به شهر آدلاید اضافه می‌شود اما این قابل چشم پوشی نیست که جشنواره به مقدار بسیاری همراه با افزایش سطح استفاده از خیابان‌ها و شلوغی خیابان‌ها، ایجاد رفتارهای ضد اجتماعی و افزایش آلودگی صوتی بسیار است که سبب افزایش تنش‌ها در مرکز شهر می‌شود.

گزارش‌ها نشان می‌دهد که بسیاری از افراد محلی به دلیل ایجاد این مشکلات در طی برگزاری جشنواره هیچ انتخابی به جز رفتن به مرکز شهر و دور ماندن از محل برگزاری جشنواره در طول این چهار روز ندارند. به عنوان مثال نظر یکی از شهروندان در زیر گزارشی از مجله آنلاین inDaily این بود که “رفتار هواداران کلیپسال شبیه گروهی از شامپانزه‌هاست که جیغ می‌کشند و...” (<http://indaily.com.au>) (<http://news/2014/02/25/pursuing-clipsal-500-truth>).

اما از دیدگاهی دیگر مشاهده شد که مسابقه سوپر اتوموبیل‌های ۸ سیلندرسبب جمع‌آوری جمعیتی با فرهنگ‌های متفاوت شده که در اینجا تعداد کمی از گروه‌ها احساس می‌کنند که رویداد متعلق به آنها نیست. با این حال بسیاری از زنان احساس امنیت در شهر را در طول برگزاری این مراسم ندارند و اکثراً از رفتن به شهر

www.adelaide500.com

گرفت در صورتی که این افتخار قبل از این فقط در اختیار رانندگان فردی بوده است.

اگرچه ستایش‌ها و قدردانی‌ها به عنوان یک معیار قوی در نظر گرفته می‌شود. اما، جشنواره موفقیت خود را از طریق به رسمیت شناخته شدن در مجامع بین‌المللی تضمین می‌کند. به هر حال علاوه بر این موفقیت‌ها، چالش‌ها و مسائل مختلف به وجود می‌آیند و برگزاری مراسم را با مشکلاتی درگیر می‌کند. عمده اختلافات در مورد برگزاری این جشنواره در رابطه با تأثیرات آن بر

اما با توجه به معایب و مزایای این گونه پروژه ها این سیاست‌گذاران هستند که باید مشخص کنند، چگونه فضایی و چگونه مکانی می‌خواهند و چگونه باید این مزایا را به حداکثر و معایب را با حداقل برسانند. در نتیجه، ایده شهرهای خلاق نیاز به سیاست‌گذاران خلاق دارد که به طور وسیعی با ایده‌های سیاست‌گذاری و مستقیماً با مشارکت جامعه درگیر باشند و پیش بینی آینده پیش‌رو و عادلانه‌ای را داشته باشند.

منابع

Matthew W. Rofe & Clare L. Woosnam (2016) Festivals as a vehicle for place promotion: cars, contestation and the creative city ethos, *Landscape Research*, 41:3, 344-359

Campo, D., & Ryan, B. D. (2008). The entertainment zone: Unplanned nightlife and the revitalization of the American downtown. *Journal of Urban Design*, 13, 291-315

Allen, J., O'Toole, W., Harris, R., & McDonnell, I. (2011). *Festival and special event management* (5th ed.). Sydney: Wiley

Adelaide City Council (ACC): Adelaide Strategic Plan 2016-2020

Waterman, S. (1998). Carnivals for elites? The cultural politics of arts festivals. *Progress in Human Geography*, 22, 54-74

<https://www.adelaide500.com.au>

<http://indaily.com.au/news/2014/02/25/> ,
[/pursuing-clipsal-500-truth](http://pursuing-clipsal-500-truth)

در این بازه زمانی پرهیز می‌کنند. این جمله نگرانی‌های واترمن را تأیید می‌کند که "جشنواره‌ها توانایی این را دارند که بر اساس قومیت و یا طبقه و شاید جنسیت برگزار شوند" (Waterman, 1998:67).

کلیپسال نشان دهنده یک چالش جدی در برابر حمایت از فواید یک جشنواره به عنوان یک رویداد خلاقانه و معیاری برای نشان دادن میزان تاب آوری شهری است. این جا سوال این است که کدام بخش شهر با در نظر گرفتن هویت شهر آدلاید که به وسیله ابرپروژه کلیپسال ساخته شده و معرفی شده است از طریق تأثیرات کلیپسال ارتقاء یافته است؟ (Matthew W. Rofe and Clare L. Woosnam, 2016).

نتیجه‌گیری

جشنواره‌ها به صورت غیرقابل انکاری انرژی و تنوع را به شهر آدلاید آورده‌اند، بنابراین رویدادها در توسعه فضاهای خلاقانه موقت مشارکت می‌کنند به گونه‌ای که افراد می‌توانند گونه جدیدی از سرگرمی را تجربه کنند.

در نتیجه می‌توان شاهد فضاهایی بود که در روزهای عادی قابلیت‌ها و پتانسیل حمایت از بعضی کاربردها و رفتارها را نداشته باشند اما در طول برگزاری رویداد رفتارهایی توانایی به منصفه ظهور رسیدن را پیدا کنند و در فضای محدود به وقوع بپیوندند.

به منظور تفسیری از ایجاد خلاقیت گفته می‌شود که جشنواره‌ها نمایش خلاقانه‌ای از افزایش تاب آوری شهرها و باز بودن در فضاهای خنثی داخل شهر را ایجاد می‌کنند (Waterman, 1998).

نتایج مستخرج از جشنواره کلیپسال نمونه برجسته‌ای از پیچیدگی‌های ذاتی در نمایش رویدادهای پیشرو به‌عنوان وسیله‌ای برای ارتقا مکان ارائه می‌دهد. پروژه‌های پیشرو به کمک سیاست‌گذاران می‌آیند و کلیپسال یک نمونه از آن است که هر ساله مزایای اقتصادی بسیاری را برای اقتصاد محلی و ایالتی دارد.

1- Flagship Projects

بازشناسی رویدادهای آیینی ایران باستان

رهیافته برای احیای آن‌ها در فضاهای شهری

زهره خسروی پور - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس z.khosravipoor@gmail.com

طبیعی و کیهانی و اقلیمی هستند و به همین دلیل کوشش شده است تا زمان برگزاری آنها هر چه بیشتر با تقویم طبیعی منطبق باشد.

۲- دوم اینکه اکثراً برگرفته از دستورهای دینی نیستند. با اینکه همواره پیروان ادیان گوناگون تلاش کرده‌اند که برخی از آنها را مراسم دینی خود معرفی کنند؛ اما نمی‌توان آنها را متعلق به هیچ دینی دانست.

۳- سومین ویژگی گردهمایی‌ها و مراسم ایرانی در این است که با سرور و شادی همراه هستند و غم و اشک و گریه در آن‌ها جایی ندارد. حتی مراسم عید «بم» در میان مانویان که اتفاقاً همزمان با روز جان باختن مانی بوده، همراه با سرود و شادی برگزار می‌شده است.

۴- چهارمین ویژگی جشن‌ها و مراسم ایرانی در احترام و پاسداشت همه مظاهر طبیعت است. در هیچکدام آیین‌های ایرانی اثری از خشونت و بدرفتاری نسبت به گیاهان و حیوانات دیده نمی‌شود. بلکه حتی با آیین‌هایی همراه است که به انگیزه پاکیزگی و پاسداری از محیط زیست برگزار می‌شود.

۵- ویژگی پنجم، پیوند ناگسستنی جشن‌های ایرانی با آتش است. حتی اگر آن جشن پیوند چندانی با آتش نداشته باشد، اما عموماً اخگری کوچک به آن رسمیت و تقدسی بیشتر می‌بخشد.

۶- ششمین ویژگی عمومی جشن‌ها و مراسم ایرانی چنین است که با زادروز یا سالمرگ کسی در پیوند نیست و آنگونه که از متون کهن همچون شاهنامه بر می‌آید، برای ایرانیان زادروز

رویداد همچون روحی می‌تواند در کالبد شهر دمیده شود، شهر را زنده کند و حضورپذیری در فضاهای شهری را تقویت کند. فضاهای شهری بستر رویدادها هستند که علاوه بر تامین هویت‌مندی محیطی، می‌توانند محفلی را برای آشنا ساختن دیگران با فرهنگ و خرده فرهنگ‌های مختلف فراهم آورند. جوامعی با فرهنگ غنی سعی می‌کنند تا لباس کالبد بر فرهنگ بیوشانند، تا شاید ازین طریق هم فرهنگ را زنده نگه دارند و بقا و پایداری آن را تضمین کنند و هم از طرفی دیگری فضاهای شهری را پویاتر و سرزنده‌تر کنند. رویدادمنداری می‌تواند گامی برای دستیابی به این مهم باشد.

ایران باستان به‌خاطر آیین‌هایی که نشأت گرفته از اعتقادات و باورهای، یکی از الگوهای موفق در این زمینه است. این آیین‌ها دارای پیشینه‌ای طولانی هستند که در طول تاریخ دستخوش تغییر و تحولات فراوانی گشته‌اند. هرکدام از این آیین‌ها دارای پیشینه‌ای طولانی بوده و در طول تاریخ دستخوش تغییر و تحولات زیادی شده‌اند. برخی باب طبع حاکمان زمان خود نبودند و سرکوب و کم رنگ شدند و رفته رفته از یادها زدوده شدند. اما چیزی که در این بین مورد توجه است، استمرار و پویایی برخی دیگر از این آیین‌ها و مراسمات در تحولات و تطورات تاریخی است.

بررسی جشن‌های ایرانی و زمان برگزاری آنها نشان‌دهنده ویژگی‌هایی مشترک در میان همه آن‌هاست.

۱- نخست اینکه تقریباً همگی در پیوند با پدیده‌های

۷- هفتمین ویژگی‌های عمومی در گستردگی مراسم است. ایرانیان جشن‌ها و آیین‌های میهنی خود را به گونه‌ای یکپارچه و با همبستگی و همزیستی شگفت‌انگیزی برگزار می‌کردند و تفاوت‌های قومی و دینی و زبانی را عامل بازدارنده این یگانگی نمی‌دانستند.

کسی اهمیتی فراوان نداشته و به ندرت آنرا ثبت می‌کردند؛ چرا که هر کسی در روزی زایش یافته و در روزی در می‌گذرد. آنچه برای ایرانیان باارزش بوده، آن را ثبت کرده و گاه جشن می‌گرفته‌اند، انجام کاری بزرگ بوده است.

بطور کلی نامگذاری آیین‌های باستانی ایران در دو گونه قابل شناسایی است. دسته‌ای بر اساس روزهای سال و دسته‌ای متناسب با پدیده‌های طبیعی. در بخش بعدی معرفی مختصری از بعضی از این آیین‌ها صورت می‌گیرد. ایرانیان باستان در هر ماه از سال چندین آیین برگزار می‌کردند که برای نمونه از هر ماه یک آیین مهم ذکر شده است.

نام	تاریخ	نحوه برگزاری
اورمزد روز	یکم فروردین	روز جشن بزرگ «نوروز» در اعتدال بهاری و آغاز فصل بهار. این آیین با انبوهی از ترانه خوانی‌ها، بازی‌ها و مراسم دیگر همراه است
تیر روز	سیزدهم فروردین	جشن سیزده بدر، نخستین تیرروز سال و آغاز کشاورزی در سال نو. آیین نخستین روز کشت و کار با گردآمدن در زمین زراعی و آرزوی بارش باران و فرارسیدن سالی خوب و خرم. در سیستان در این روز به زیارت نیایشگاه بسیار کهن و پر رمز و راز خواجه غلطاندر بالای کوه خواجه و در میانه دریاچه هامون می‌روند
دی به مهر روز	پانزدهم اردیبهشت	جشن میانه فصل بهار سال خورشیدی. ایرانیان سال را نه به دوازده ماه خورشیدی، بلکه به چهار فصل و چهار نیم فصل تقسیم می‌کرده‌اند و هر یک از این بازه‌های زمانی، نام و جشنی ویژه به همراه داشته است
اورمزد روز	یکم خرداد	جشن ارغاسوان/ اریجاسوان، نام یکی از جشن‌های خوارزمی است که همزمان با کاشت کنجد برگزار می‌شده است
تیر روز	سیزدهم تیر	روز جشن «تیرگان»، از بزرگترین جشن‌های ایران باستان در ستایش و گرامیداشت «تیشتر/ تیر». این جشن در کنار آب‌ها، همراه با مراسمی وابسته با آب و آبپاشی و آرزوی بارش باران در سال پیش رو همراه بوده و همچون دیگر جشن‌هایی که با آب در پیوند هستند، با نام عمومی آبریزگان/ آبپاشان/ سر شوران یاد شده است
رشن روز	هجدهم مرداد	جشن می خواره جشن آشامیدن نوشیدنی‌های گوناگون
اردیبهشت روز	سوم شهریور	جشن کشمین، جشنی ناشناخته که با بازاری همگانی همراه بوده است

نام	تاریخ آیین	نحوه برگزاری
دی به مهر روز	پانزدهم شهریور	بازار همگانی. جشن خزان را به این روز منسوب می‌دارند
اورمزد روز	یکم مهر	روز جشن بزرگ مهرگان، بزرگترین جشن هخامنشی در ستایش و گرامیداشت میترا. همواره جشن مهرگان با نخستین روز فصل پاییز برابر دانسته شده است.
دی به مهر روز	پانزدهم آبان	جشن میانه فصل پاییز و زمان گاهنباری به معنای آغاز سرما
انارام روز	سیام آذر	جشن شب چله یا یلدا، انقلاب زمستانی و جشن زایش خورشید. ایرانیان در این شب با فراهم آوردن خوراکیهای گوناگون تا بامداد به انتظار دیدار نخستین پرتوهای خورشید بیدار می‌نشسته‌اند
اورمزد روز	یکم دی	از گرامیترین روزهای ایرانیان به نام خرم‌روز، خور روز یا خورشید روز یا جشن نودروز یا نود روز تا نوروز. همچنین هنگام جشنی با نام آب نو در آذربایجان همراه با تعویض آب آب انبارها با آب تازه و با مراسمی همگانی
آبان روز	دهم بهمن	شامگاه این روز، هنگام جشن بزرگ سده سوزی، در چهارمین روز پس از یلدا زایش خورشید. (متون کهن جشن سده را در آبان روز از بهمن ماه و در چله زمستان دانسته‌اند که برابر با دهم بهمن ماه می‌شود. جشن سده در نواحی گوناگون با نام‌های مختلفی شناخته می‌شود
اورمزد روز	یکم اسفند	جشن اسفندی و هدیه به زنان در نیاسرکاشان، اقلید و محلات؛ و پختن آش اسفندی همچنین جشن آبسالان/ بهارجشن/ جشن روباه به مناسبت روان شدن جویبارها و طلوع بهار. همچنین روز جشنی به نام کوسه‌سواری/ کوسه برنشین. مراسم نمایشی خنده‌آور که توسط مردی کوسه‌رو که بر درازگوشی سوار بوده برگزار می‌شده است. کوسه خود را باد می‌زده و مردم به او آب می‌پاشیده‌اند
فروردین روز	نوزدهم اسفند	جشن نوروز رودها، گرامیداشت، لایروبی و پاکسازی رودها، کاریزها و چشمه‌ها. همراهها با پاشیدن عطر و گلاب بر آن
بهرام روز	بیستم اسفند	جشن گلدان یا اینجه، روز آماده‌سازی و کاشت گل‌ها و گیاهان در گلدان‌ها. و نیز جشن درختکاری

منابع

مرادی غیث آبادی، رضا. (۱۳۸۴). راهنمای زمان جشن‌ها و گردهمایی‌های ملی ایران باستان، انتشارات پژوهش‌های ایرانی، ایران، تهران.

برخی دیگر از جشن‌ها و گردهمایی‌های ایران در زمان ثابتی برگزار نمی‌شوند و به پدیده‌های طبیعی و یا به روز خاصی در هفته وابسته هستند. همچنین جشن‌های متعدد دیگری مانند طلوع سیارگان مشتری هر مزد و ناهید یا زهره، باز بردن رمه‌ها از آغل به صحرا، گردآوری محصول زراعی، نخستین باران سال و بسیاری مناسبت‌های کیهانی و طبیعی دیگر که با زندگی روزمره مردم و اقتصاد زراعی، دامی و معیشتی آنان در پیوند است. اسامی برخی از این جشن‌ها شامل جشن بیلگردانی، گلابگیری، علم واجینی، جشن برفی، چهارشنبه سوری، جشن لعلجه، جشن گل سرخ، جشن بابای دهقان، جشن شاندر، جشن انار، جشن فندق و ... است. بعضی از این آیین‌ها مثل گلابگیری هنوز هم در کاشان ادامه دارد و به برند این شهر تبدیل شده اند و سالانه گردشگران زیادی را به خود جذب می‌کند. اما سایر این جشن‌ها با بی توجهی به فراموشی سپرده می‌شوند و به جز نام، نقشی از آن‌ها در ذهن نمی‌ماند.

این آیین‌ها تنها بخش کوچکی از رویدادهای ایران باستان هستند که با شناخت هرچه دقیق‌تر آن‌ها، علاوه بر اینکه می‌توان در جهت مانایی این فرهنگ غنی کوشید، می‌توان سرزندگی و رویدادمندی فضاهای شهری را نیز افزایش داد. نکته قابل ذکر در این زمینه این است که در احیای این رویدادها لازم است پیشینه و ریشه‌ی هر رویداد مورد توجه عمیق قرار گیرد.

بروز منظر فرهنگی توسط رویدادها ارتباط فرهنگ اصیل و خرده فرهنگها

در گفت و گویی با مریم محمدی، استادیار طراحی شهری دانشگاه هنر

مریم محمدی در مقاله‌ای مشترک با ساسان صالحی میلانی (در سال ۱۳۹۰)، به بررسی و تبیین سیاست‌گذاری‌ها برای تحقق پایداری فرهنگی در تهران پرداخته‌اند. این مقاله منتج از طرح تحقیقاتی بوده است که با اداره تحقیق و توسعه شهرداری تهران در سال‌های ۱۳۸۸-۱۳۸۹ به انجام رسیده است. در پایان مقاله شاخص‌هایی برای ارتقا پایداری فرهنگی قلمروهای عمومی تبیین شد. رویدادهای فرهنگی به عنوان بخشی از جنبه‌های فرهنگی فضای شهری در پارادایم کلی پایداری فرهنگی می‌گنجد. به این بهانه گفت و گویی با ایشان صورت پذیرفت.

از ابعاد پایداری اجتماعی مبدل می‌شود بدون شک کشورهایی که بیشتر تحت تأثیر روندهای جهانی قرار می‌گیرند، در ارتباطات بین فرهنگی سعی می‌کنند که فرهنگ غالب خودشان را نگهداری یا پاسداری نمایند. بدین ترتیب، شرایط به گونه‌ای رقم می‌خورد که خرده فرهنگ‌هایی که درون آن‌هاست، به نوعی تضعیف و یا به حاشیه رانده می‌شود و در الگوی گفتمانی غالب قدرت معمولاً، تأکید بیشتر بر روی برجسته کردن یک فرهنگ غالب و به نوعی نادیده گرفتن خرده فرهنگ‌ها است. در این بین چیزی که پایداری فرهنگی مورد توجه قرار می‌دهد، تأکید بر روی تنوع فرهنگی و بها دادن به خرده فرهنگ‌هاست. در واقع تنوع فرهنگی باعث این می‌شود که خرده فرهنگ‌ها بروز و ظهور داشته باشند و نتیجتاً بستر مطلوبی ایجاد شود. بر این اساس، تأکید بر ابعاد پایداری فرهنگی رانمی‌توان نادیده گرفت چراکه معمولاً در الگوهای سیاسی کشورهای این‌چنینی چون ایران، خرده فرهنگ‌ها بیشتر در خطر از بین رفتن هستند. بنابراین در ارتباطات بین فرهنگی، همواره فرهنگ غالبی برای برجسته کردن و به حاشیه رانده

• با توجه به اینکه تمایزات فرهنگی و محیطی از ارکان بنیادین در زمینه پایداری می‌باشند، اهمیت مباحث فرهنگی در بحث پایداری شهرهای ایران چیست؟

در واقع تمایز و تنوع فرهنگی اساساً از اهداف پارادایم پایداری فرهنگی است، یعنی هدفی که در پایداری فرهنگی لحاظ می‌شود یا ملاحظه‌ای که در پایداری فرهنگی مورد توجه قرار می‌گیرد، تمایزات فرهنگی است. به این معنی که فرهنگ به عنوان بعدی مستقل از اجتماع مورد توجه قرار می‌گیرد و این بعد از پارادایم کلان پایداری به دنبال آن است تا هویت فرهنگی را مد نظر قرار دهد. حال در پاسخ به این پرسش که چرا اساساً این هدف مورد توجه است؟ باید اذعان نمود که روند جهانی شدن و یا بهره‌گیری از الگوهای مشابه و استفاده از استانداردها به سمت و سوی پیش می‌روند که، تفاوت‌های فرهنگی و توجه به بستر و زمینه کم‌رنگ می‌شود؛ در نتیجه این موضوع بیش از پیش مورد توجه قرار می‌گیرد و به بعدی مستقل و مجزا

* صالحی میلانی، ساسان؛ محمدی، مریم (۱۳۹۰). تدوین شاخص‌های سیاست‌گذاری با هدف تحقق پایداری فرهنگی: مورد بزوهی: منطقه کلاتشهری تهران. دوفصلنامه مدیریت شهری، شماره ۲۷، صفحات؟؟؟؟

1-Subculture
2-Public Realm

قراردادهای اجتماعی می‌شوند و ضمن ایجاد خاطره جمعی، انسان‌ها را به نوعی به یک کنشگر فعال تبدیل می‌کنند. بدین ترتیب این لایه جز لاینفک فضا است. از یک طرف دیگر اگر مقصود شما از قلمرو عمومی دیدگاهی باشد که مفهوم عمومیت را مورد توجه قرار می‌دهد، در ارتباط با دیدگاه‌های نظریه‌پردازانی چون هابرماس^۳ و آرنست^۴ در تعریف قلمرو عمومی است و در واقع به نوعی در قلمروی عمومی، هدف ارتقای کنش‌پذیری انسان‌ها است (در دیدگاه آرنست از قلمرو عمومی، نگاه به انسان آن است که وی ضرورتاً برای رهایی از فناپذیری، باید در فضا دست به کنش و عمل بزند و این امر در قلمرو عمومی محقق می‌شود). بنابراین رویدادهای فرهنگی که انسان را به یک کنشگر فعال تبدیل می‌کند، می‌تواند بستری را ایجاد نمایند که به مفهوم قلمرو عمومی با معنی اصلیش که در دیدگاه‌های هابرماس و هانا آرنست وجود دارد، نزدیک شویم.

• برخی از جنبه‌های فرهنگی فضاهای شهری، شامل رویدادهای فرهنگی است، از جمله ماندگارترین اتفاقات فرهنگی در فضاهای شهری آداب و رسومی هستند که معمولاً به فواصل زمانی مشخص در فضا روی می‌دهند. از جمله این آداب و رسوم در کشور ما آیین‌های ملی، تظاهرات سیاسی و مراسمات مذهبی هستند، طراح شهر در این بین چگونه می‌تواند این رویدادهای فرهنگی را تقویت کند و آیا اساساً می‌تواند ایفای نقش کند؟

اگر برگردیم به تعریفی که لوفور از فضای اجتماعی می‌دهد، وی سه لحظه را در نظر می‌گیرد: فضای محسوس^۵، فضای پنداشته^۶ و فضای زیسته^۷. لحظه‌ای که قطعاً توسط برنامه ریز، طراح شهر، معمار و سیاست‌مدارها شکل می‌گیرد، فضای پنداشته است. در گذشته نقش طراح شهر و طراحی شهری در سنت

شدن دیگری‌های فرهنگی وجود دارد، بنابراین باید سعی شود که عرصه‌ای را برای بروز خرده فرهنگ‌هایی که تحت تأثیر قرار می‌گیرند و محو و به حاشیه رانده می‌شوند، در نظر گرفته شود.

• اگر قلمرو عمومی را به عنوان یکی از مهم‌ترین عرصه‌های تبلور فرهنگ و هویت اجتماعی در نظر بگیریم، توجه به ابعاد فرهنگی قلمرو عمومی و حفاظت از مناظر فرهنگی در جهت تداوم آن ضرورت دارد، رویدادمداری در این مهم چگونه می‌تواند ایفای نقش کند؟

بی شک پس از رویکرد های مدرن و سنت‌های اولیه طراحی شهری که صرفاً ابعاد کالبدی را مورد توجه قرار می‌دادند، تأکید بر جنبه‌های محتوایی و ابعاد فرهنگی در کنار ابعاد کالبدی بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت. در عین حال ایده یکتاگرایانه آخرین فیلسوف کلاسیک، لوفور^۸، با عنوان نظریه فضای اجتماعی، چرخشی در مقوله فضا ایجاد کرد و جایگاه اجتماع و فرد بسیار حائز اهمیت و ارزش شد. لوفور، نقش جامعه را در معنا دار کردن فضاها و در ایجاد تفاوت در کالبد فضاها بیش از پیش مورد توجه قرار داد. بر این اساس ابعاد محتوایی فضای شهری را نمی‌توان از فضا حذف کرد، نمی‌توان فرهنگ و اجتماع را به نوعی از فضا حذف نمود و رابطه آنها را دالکتیکی در نظر نگرفت.

همچنین در قالب مفهوم منظر فرهنگی که یونسکو طرح می‌کند، اگر لایه های منظر فرهنگی بازخوانی شوند؛ چیزی که حائز اهمیت است، توجه به رویدادهای فرهنگی در کنار مناظر طبیعی و مناظر مصنوع است که به نوعی باعث بروز و ظهور منظر فرهنگی می‌شود، بنابراین فارغ از لایه‌هایی چون عناصر طبیعی و مصنوعی که جز عناصر ثابت معنا هستند، رویدادها نیز نقش مهمی را ایفا می‌کنند. در عین حال برخی از اتفاقات و رویدادهای فرهنگی هم هستند که شاید در چرخه‌های زمانی اتفاق می‌افتند و تبدیل به

2- Henri Lefebvre

3- Jürgen Habermas

4- Hannah Arendt

5- Perceived Space

6- Conceived Space

7- Lived Space

می‌کند، و شاید این در کشور ما بیشتر حس شود، با توجه به این آیا صحبت از ریدادمداری با تعریفی که از آن می‌کنیم اساساً در شهرهای ما موضوعیت دارند یا خیر؟

اساساً نمی‌شود گفت‌مان قدرت را نادیده گرفت، یعنی این قدرت است که در مواردی حتی دایره‌ای ارتباطاتی که به وجود می‌آید را هم می‌تواند تنگ‌تر کند و ایدئولوژی به وجود آورد، در فرهنگ اسطوره‌سازی کند و ایدئولوژی حاکم را تزریق کند. قطعاً همان‌طور که در سوال اول هم پاسخ دادم چیزی که وجود دارد در کشورهای در حال توسعه‌ای چون ما، سیاست‌گذاران و حکمرانان که به یک نوعی فهم یا استدلالشان از فرهنگ یا هدفشان، ساختن مجموعه‌ای از ایدئولوژی و اسطوره‌سازی هاست، شاید به این این ترتیب رویدادهای فرهنگی را تحت تأثیر قرار دهند و آن‌ها را به سمت و سویی سوق دهند که ایدئولوژی خودشان را تزریق کنند. اگر بر این اساس باشد به نوعی رویدادهای فرهنگی به مفهوم تظاهرات و آیین‌ها و مراسمات مذهبی قطعاً تحت سیطره ایدئولوژی قدرت قرار می‌گیرد و به نوعی باعث می‌شود تا روایت متفاوتی از رویدادها یا تجلیات فرهنگی به وجود آید. با این حال علی‌رغم همه فشارهایی که سلطه حاکمیت به وجود می‌آورد، اساساً چون انسان ذاتاً آزاد آفریده شده است و به دنبال ره‌اشدن از فناپذیری است، به نوعی ذاتاً به سمتی می‌رود که جریان‌های مخالف را ایجاد کند، شاید به نوعی جریان‌های چپ را ایجاد کند، پس ذاتاً هیچ حکومتی نمی‌تواند سیطره‌ای همیشگی داشته باشد، شاید بتواند این‌ها را به تعویق بیاورد. به‌طور مثال در مواردی دیده شده است که حاکمیت در کشور خودمان نیز بر برخی از رویدادهای فرهنگی برخی از قومیت‌ها تأثیرگذار بوده است و سعی در کمرنگ نمودن آنها داشته است؛ اما اساساً با توجه به ماهیتی که انسان دارد (مثل نگاهی که هانا آرنه نسبت به انسان دارد یا نگاهی که لوفور دارد و تعریفی که از انسان ارائه می‌دهد: انسان ذاتاً شورشی‌ناپذیر است)؛ این امر ناشدنی است. یعنی انسان به دنبال این است که فضای تصرف شده خود

بصری هنری در دوره‌های مدرن به ترتیبی بود که نقش فرهنگ و مردم کنار گذاشته می‌شد و ابعاد فرهنگ و اجتماع کمتر در محتوای فضای شهری لحاظ می‌گردید، برآیند این شیوه بر خورد فضاهایی می‌شد که هویتی دوگانه یا معانی غیر فرهنگی داشتند و به نوعی از محتوای فضای شهری تهی بودند. در چرخشی که با فضای اجتماعی لوفور به وجود آمد بر این امر تأکید شد که فضا را نمی‌شود فارغ از محتوای فرهنگیش در نظر گرفت. این امر اساساً نقش طراح است به این معنی که طراح باید بین کنشگرهای مختلف، میانجی‌گری مطلوبی را انجام بدهد و باید بسته به محتوای فرهنگی فضا را طراحی کند. هرچند بدون شک گفت‌مان قدرت، مسائل را تحت تأثیر قرار می‌دهد و شکل فضای شهری را تغییر می‌دهد. اما نکته مهم آن است که طراح شهر به چه ترتیبی و به چه شکلی بین گفت‌مان قدرت و مردم میانجی‌گری کند، واجد اهمیت است. یعنی همان‌طور که گفته می‌شود طراحی شهری با مردم و برای مردم است؛ و از طرفی دیگر شاید چیزی که از اهمیت زیادی برخوردار است این است که به قول راپاپورت طراح شهر نمی‌تواند فضایی را طراحی نماید که جدا از فضای تداعی شونده باشد؛ به عبارتی در کنار فضای طراحی شده، باید فضای تداعی شده را در نظر بگیرد. حالا در این بین چیزی که خیلی اهمیت دارد این است که شما بر موضوع رویداد تأکید دارید یعنی مکان‌سازی مورد توجه شما است، به عبارتی می‌خواهید فضا را با رویدادهای فرهنگی تلفیق کنید و به مفهوم مکان برسید. شاید بشود گفت تأکیدتان با مواردی که مطرح نموده‌اید: چون تظاهرات سیاسی و مراسمات مذهبی، به نوعی روی جنبه‌هایی از رویدادها در فضا است که قلمرو عمومی را هم هدف قرار بدهد و می‌تواند ذاتاً منجر به ایجاد بستری برای بروز فرهنگ در مفهوم اصلیش و تحقق عمل و کنش در ادبیات فلسفه سیاسی فضا شوند.

• علاوه بر اتفاقات فرهنگی، سلطه و نفوذ حکومت‌ها هم در منظر فرهنگی قلمرو عمومی نقش مهمی ایفا

را باز پس گیرد.

را مورد توجه قرار می‌دهد و مجموعه‌ای از راهبردها و سیاست‌گذاری‌های را در رابطه با فرهنگ لحاظ می‌کند، اما شاید چیزی که در آن کم‌رنگ به نظر آید، این باشد که پارادایم غالبی مانند پارادایم پایداری فرهنگی با هدف تنوع و هویت فرهنگی که در جهان استفاده می‌شود، در این برنامه کمتر مورد توجه قرار گرفته است. حال نکته‌ای که هست، این بحث شاید به همان بحث پیشین (خرده فرهنگ‌ها) بازگردد. می‌توان گفت، گفتمان غالبی که سیاستمدار تعیین می‌کند و جهت‌دهی به اینکه آیا ما باید به خرده فرهنگ‌ها، فضایی برای بروز و ظهور بدهیم یا از خرده فرهنگ‌هایی حمایت کنیم که به یک نوعی با ما همسو هستند. در نتیجه، نظر کلی‌ای که دارم این است که سیاست‌گذاری فرهنگی در بعد قلمروی عمومی با توجه به اینکه گفتمان قدرت به دنبال این است که ایدئولوژی تولید کند و اسطوره سازی نماید، به سمت و سویی پیش می‌رود که اتفاقاً سیاست‌گذاری فرهنگی در قلمرو عمومی که بستری برای درگیر شدن انسان‌ها یا ظهور آنها یا حضور آنهاست را به سمت و سویی پیش ببرد که ایدئولوژی‌های خودش را به کرسی بشاند. اما چیزی که حائز اهمیت است اینست که بعد فرهنگی‌ای که ما لحاظش می‌کنیم یا نمایش یا تجلی‌ای که از فرهنگ نشان می‌دهیم، آن را به چه سمت و سویی پیش می‌برد. از طرفی شاید به صورت نوشتاری یا شعاری بحث تنوع فرهنگی، توجه به اقلیت‌ها یا موارد دیگر مورد توجه قرار بگیرد و در خصوص خرده فرهنگ‌ها صحبت شود اما در عمل اتفاقی که می‌افتد نمایش آن‌ها خیلی کم‌رنگ یا به نوعی بستر نمود بروز و ظهور آن‌ها بسیار اندک است؛ چراکه مداوماً این‌ها از فیلتر ایدئولوژی و اسطوره‌ی غالب می‌گذرند. البته بستری که اکنون تکنولوژی برای ما فراهم ساخته، سبب شده است که مفهوم قلمرو عمومی که بعضاً در کافه‌ها و جاهای مختلف خودشان را نشان می‌دادند، در فضای مجازی مجال بروز یابند، به عبارتی همواره جریان‌هایی به حاشیه رانده شده و مخالف به دنبال یک فضای ورود می‌گردند تا رخنه کنند؛ و قطعاً با توجه به ماهیتی که جنبه‌های فرهنگی دارند، دنبال بسترهای بروز و ظهور

• **دربوش آشوری فرهنگ را، کلیت در هم تافتگی تعریف می‌کند شامل دانش، دین، هنر، قانون، اخلاقیات و هرگونه توانایی و عادت‌هایی که آدمی همچون عضوی از جامعه بدست می‌آورد. اگر رویدادها در فضای شهری را بروزی از فرهنگ بدانیم، چه تاثیری می‌تواند در هویت شهرها ایفا کند؟**

طبیعتاً جواب سوالتان مثبت است، قطعاً رویدادها بسیار تاثیرگذارند، شاید در ادبیات مختلفی توجه به این زمینه‌ها مورد توجه قرار گرفته باشد، مثلاً در ادبیاتی چون منظر فرهنگی به نوعی به نقش رویدادها در شهرها تأکید شده است و این مقوله را به عنوان یکی از اجزا مهم منظر فرهنگی حائز اهمیت قرار داده و معتقد است که باید در حفظ آن کوشید. این موضوع در قالب پارادایم کلی پایداری فرهنگی نیز مطرح می‌شود و هدفش دست‌یابی به هویت فرهنگی است. رویدادها همچنین قابلیت برند شدن را به بعضی از فضاها می‌دهند، مثلاً رویدادهای مذهبی یا مراسم ویژه نخل گردانی که در یزد برگزار می‌شود، رویدادی است که به هویت شهر یزد تبدیل می‌شود یا مثال مشابه دیگر مراسم عزاداری در ایبانه است. بنابراین به نوعی این امر خودش به تولید برند و ایجاد هویت کمک می‌کند. رویدادهای خاصی که در فضا شکل می‌گیرند، در مقیاس‌های مختلف می‌توانند هویت‌سازی کنند و یا در مقیاس متفاوت، برند تولید نمایند.

• **معمولاً سیاست‌گذاری‌ها معطوف به متغیرهای مستقیمی است که آن‌ها را کالاها و خدمات خاص فرهنگی می‌نامند و شاید بتوان گفت که معماری و شهرسازی و به تبع آن قلمرو عمومی در این سیاست‌گذاری‌های فرهنگی مغفول می‌مانند، باین توجه سیاست‌گذاری در بعد فرهنگی قلمرو عمومی در کشور ما چگونه می‌تواند ایفای نقش کند؟**

برنامه‌ی جامع فرهنگی تهران که در دهه ۸۰ مورد توجه قرار گرفته است، به نوعی تجلیات و مقوله‌های فرهنگ

هستند برای اینکه رسوخ کنند و خودشان را از آن بندها به نوعی رها کنند. قطعاً اگر ما بخواهیم در طولانی مدت به نتیجه‌ی مطلوبی برسیم که به نوعی، خرده فرهنگ‌ها در کنار فرهنگی که فرهنگ اصیل محسوب می‌شوند، یک ارتباط بین فرهنگی مطلوبی را داشته باشند، عقل سلیم حکم می‌کند که به اجازه دهیم در هم تنیده شوند و باهم ارتباط داشته باشند، زیرا هرکدام ازین‌ها یعنی خرده فرهنگ‌ها و فرهنگ اصیل در ارتباط باهم دیگر هستند و ارتباطشان را نمی‌توان قطع یا طرد نمود. بدون شک طرد کردن این خرده فرهنگ‌ها اساساً در تضاد با ماهیت فرهنگ است که سیال است.

رویدادمداری در فضاهای شهری استرالیا با تمرکز بر شهر سیدنی

در گفت و گویی با سیدمهدی خاتمی، استادیار طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

در منابع مختلف که در باب رویدادمداری سخن گفته‌اند به کرات از شهر سیدنی به عنوان نمونه‌ای موفق از شهر رویدادمدار یاد شده است. این بهانه‌ای شد تا با سیدمهدی خاتمی گفت و گویی صورت پذیرد، ایشان دوره دکتری معماری خود را در دانشگاه سیدنی استرالیا سپری کردند.

رویدادهای کلان و خرد هر دو می‌توانند منشأ فرهنگی داشته باشند. تعاریف فرهنگ بسیار گسترده است. یکی از تعاریف رایج فرهنگ عبارت است از «شیوه زندگی، ارزش‌ها و هنجارهای مشترک گروهی از مردم و فعالیت‌ها و محصولات فکری، ذهنی و اخلاقی برگرفته از آنها» (شیوه زندگی، ارزش‌ها، هنجارها). همانطور که ملاحظه می‌کنید رویدادهای مختلف در مقیاس‌های مختلف با فرهنگ متناسب با آن مقیاس متناظر است. یعنی مثلاً یک رویداد محلی می‌تواند ریشه در فرهنگ محلی داشته باشد و یا یک فرهنگ ملی می‌تواند منشأ یک رویداد در مقیاس ملی باشد. طبیعی است رویدادهای کلان در مقیاس جهانی می‌توانند ریشه در ارزش‌ها، اخلاقیات و هنجارهای مشترک جهانی داشته باشند.

• در منابع مختلف که درباره رویدادمداری سخن گفته‌اند، رویدادها را به دو گونه‌ی رویدادهای کلان و رویدادهای خرد تقسیم می‌کنند. در توضیح رویدادهای کلان، آن را به عنوان کاتالیزوری برای فرآیند بازآفرینی شهری در نظر می‌گیرند زیرا سیاست‌های گردشگری و برنامه ریزی شهری در آن ادغام می‌شوند. نظر شما در رابطه با این تقسیم‌بندی رویدادها در فضای شهری چیست؟ و آیا اساساً گونه‌ای که از آن با عنوان رویداد کلان نام برده می‌شود مانند المپیک یا جام جهانی، در زیرمجموعه‌ای از رویدادها که منشأ آن را فرهنگ می‌نامیم، موضوعیت دارند یا خیر؟

در رابطه با تقسیم‌بندی رویدادها بر مبنای مقیاس آن‌ها می‌توان یک طیف تعریف کرد که رویدادهای کلان و خرد دوسر این طیف هستند. یعنی این دسته‌بندی حالت صفر و یکی ندارد که بگوییم یک رویداد الزماً خرد است یا کلان. بسیاری از رویدادها می‌توانند در میانه این طیف جای گیرند. برخی خردتر و برخی کلان‌ترند و برخی نزدیک‌تر به میانه این طیف. رویدادها را به جهت مقیاس می‌توان به گونه‌های دیگری نیز دسته‌بندی کرد، مثلاً بر اساس مقیاس جغرافیایی می‌توان آن‌ها را به رویدادهای محلی، شهری، منطقه‌ای، کشوری، قاره‌ای و جهانی دسته‌بندی نمود.

• سیدنی به عنوان چند شهر برتر رویدادمدار در کنار شهرهایی همچون لندن، تورنتو، بیرمنگام، ادینبورگ، اوکلند و ... قرار می‌گیرد. از جمله به اصطلاح رویدادهای کلانی که در سیدنی برگزار شد، المپیک سال ۲۰۰۰ بود، شما به عنوان کسی که چند سال در سیدنی زندگی کردید تاثیر این رویداد را بر توسعه شهر چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا تاثیرات منفی این رویداد بر توسعه شهر

۲۰۰۰ است، این فضا بعد از پایان المپیک مدتی به زیاندهی رسید و در واقع فضا در اکثر اوقات بدون استفاده شد. برای پایدار کردن فضا سیاست‌هایی در نظر گرفته شد تا رویدادهای مختلف فرهنگی و ورزشی ماهانه و سالانه در فضا اتفاق بیفتد. اکنون بعد از ۱۸ سال که از وجود چنین فضایی می‌گذرد، حال و روز این فضا و فضاهای مشابه‌ای که به تبع المپیک ۲۰۰۰ به وجود آمده‌اند را چگونه می‌بینید؟ و اینکه آیا اساساً در مقیاسی که این فضا وجود دارد فضای پایداری محسوب می‌شود؟ یا در واقع شکست خورده است؟ این خود به نظر یکی از چالش‌های رویدادهای کلان است که باعث می‌شود متفاوت از رویدادهای خرد باشد و ما با ابهام بیشتری به آن بنگریم، به نظر شما برای پایداری اینگونه فضاها چه اقداماتی می‌توان انجام داد؟

به نظر من دستاوردهای این رویداد برای شهر سیدنی بسیار بیشتر از نقاط منفی آن بود و لذا تعبیر شکست برای آن درست نیست، گرچه قطعاً با برنامه‌ریزی و طراحی‌های هوشمندانه‌تر می‌توان میزان تبعات منفی پس از رویداد را کاهش داد. نکته‌ی کلیدی در این زمینه آن است که برای طراحی و برنامه‌ریزی چنین رویدادی همزمان باید به میراث باقی‌مانده از رویداد نیز توجه کرد و مطابق آن طراحی کرد؛ به عبارت دیگر طراحی و برنامه‌ریزی هم باید پاسخگوی رویداد باشد و هم باید به عملکرد و نقش آن در شهر پس از رویداد به طور همزمان اندیشید. به طور معمول در طراحی فضاهای مورد نیاز را برای چنین رویدادی، دغدغه اصلی خود رویداد و ابعاد آن است. در حالیکه حتماً باید به نقش فضاها پس از رویداد نیز به همان اندازه و بلکه بیش از آن توجه کرد. در راستای تحقق این رویکرد یعنی تلفیق برنامه‌ریزی رویداد و پسا رویداد، اجتماعات محلی باید بیشتر در روند کار دخیل شوند تا نیازهای آتی آن‌ها بیشتر در طرح‌ها لحاظ گردد.

پیرنگ نیست؟

بنده قبل از سال ۲۰۰۰ در سیدنی نبوده‌ام که بتوانم قبل و بعد از این رویداد را با اتکا به تجربیات خود تحلیل کنم. اما آنچه بنظرم تا حدی روشن است، آن است که المپیک سال ۲۰۰۰ به‌عنوان یک رویداد بسیار کلان دستاوردهای بسیاری برای سیدنی داشت. سرمایه‌گذاری عظیم تجاری-توریستی به واسطه این رویداد در این شهر اتفاق افتاد و بر امکانات شهر افزود. در فاصله بین سال‌های ۱۹۹۳ تا ۲۰۰۰ یعنی از زمانی که قرار شد المپیک ۲۰۰۰ در سیدنی برگزار شود، امکانات و زیرساخت‌های شهری بسیاری به شهر اضافه شد.

مهمترین آن‌ها پارک المپیک سیدنی به‌عنوان یک مجتمع بزرگ ورزشی با امکانات و تجهیزات متعدد بود و در کنار آن می‌توان به ارتقا شبکه حمل و نقل، توسعه‌های هتل‌ها، ایجاد مراکز تجاری جدید اشاره کرد.

یکی از این دستاوردها، ایجاد دهکده المپیک در مجاورت پارک المپیک بود که توسط سرمایه‌گذار خصوصی احداث شد و پذیرای حدود ۱۵۰۰۰ ورزشکار و دست‌اندرکاران ورزشی المپیک ۲۰۰۰ شد. به‌عنوان نمونه پس از المپیک این فضا به خدمت شهر درآمد و به‌عنوان یک محله مسکونی مورد استفاده قرار گرفت. از طرف دیگر پس از این رویداد کلان، تصویر بسیار خوبی از شهر سیدنی در ذهن مخاطبان المپیک ایجاد شد. همانطور که می‌دانید المپیک سیدنی از نمونه‌های بسیار موفق در میان سایر المپیک‌ها بوده و خاطرات بسیار خوبی برای مخاطبان این مسابقات در شهر سیدنی ایجاد کرد. قاعدتاً این اتفاق می‌تواند دستاوردهای مثبتی در زمینه جذب سرمایه و توریست برای آینده شهر داشته باشد.

• پارک المپیک سیدنی «The Sydney Olympic Park» از جمله فضاهایی است که محصول این رویداد در سال

برعهده دارند.

• در ادبیات رایج جهان که از رویدادمرداری سخن گفته‌اند. معمولاً این موضوع توسط افرادی که متخصص گردشگری هستند، بررسی می‌شود و طراحان شهر شاید کمتر به صورت ویژه به این موضوع ورود پیدا کرده‌اند. براین اساس نقش و جایگاه طراح شهر در این بین چیست؟ یعنی برای رویدادمدار کردن شهرها، طراح شهر به عنوان رابطی بین مردم و حکمرانان چگونه می‌تواند ایفای نقش کند؟

همانطور که در سوال قبیل مطرح شد، خود رویداد کاملاً ریشه در فرهنگ، ارزش‌ها و شیوه زندگی مردم دارد و البته جامعه‌شناسان و برخی دیگر از کارشناسان علوم انسانی می‌توانند در ارتقا کیفیت رویدادهای فرهنگی بکوشند. اما به نظر من نقش طراحان شهری در این میان بسیار میانی است. اگر تدابیر لازم در فضا دیده نشود، می‌تواند حتی امکان تحقق یک رویداد را از بین ببرد، از آنسو اگر فضای شهری درست طراحی شود می‌تواند تحقق یک رویداد را تسهیل کند. اما اگر بهترین فضا طراحی شود اما فرهنگ آن در میان مردم نباشد، قطعاً رویدادی رخ نخواهد داد. به تعبیری محتوای رویداد کاملاً ریشه در فرهنگ عمومی دارد و طراحی شهری خوب به تنهایی نمی‌تواند مولد رویداد باشد. اگر بخواهیم کمی ملموس‌تر از تاثیر طراحی بر تقویت یا سرکوب رویداد یا هر رفتار دیگری صحبت کنیم؛ بعنوان مثال، ساختمان جدید مجلس استرالیا در شهر کانبرا به گونه‌ای طراحی شده است که دورتادور آن فضاهای شهری دیده شده و باز است. به تعبیری ساختمان مجلس در وسط یک میدان ساخته شده و خیابان‌های اصلی شهر به آن ختم می‌شود. وقتی به ساختمان مجلس می‌روید در اطراف معترضین به سیاست‌های مختلف مجلس تجمع کرده‌اند و دورتادور ساختمان مجلس فضای مناسبی برای این کار دیده شده است. نوع طراحی مجلس با میزان شفافیت تصمیم‌سازی

با تلفیق این دو رویکرد پس از المپیک شاهد ارتقا زیرساخت‌های شهری، افزایش فضای سبز برای شهر و ارتقا سایر امکانات شهری پس از رویداد خواهیم بود، امری که تا حد زیادی در سیدنی رخ داد.

• در سیدنی، رویدادهای سالانه و ماهانه بسیاری علی‌الظاهر به وقوع می‌پیوندد، مانند فستیوال‌های موسیقی، جشن کریسمس و رویدادهای فرهنگی دیگر که شاید بیشتر از سایر رویدادها از فرهنگ و بدنه جامعه نشأت می‌گیرند و شاید بتوان گفت از پایین به بالا به وقوع می‌پیوندند. این رویدادها اکثراً در فضاهای عمومی شهر اتفاق می‌افتند، به نظر سیدنی در این زمینه توانسته تجربه موفقی داشته باشد. ما در کشور خودمان چگونه می‌توانیم از این تجربه استفاده کنیم؟ و اساساً چگونه می‌توانیم با استفاده از این تجربه موفق در راستای رویدادپذیر کردن فضاهای شهرومان گام برداریم؟ البته که جنس فضاهای شهری ایران، فرهنگ و آزادی عمل مردم با توجه به شرایط اجتماعی و سیاسی ایران متفاوت است و نباید از آن غافل شویم.

همانطور که خودتان هم اشاره کردید، رویدادهای فرهنگی ریشه در فرهنگ توده مردم دارند و از پایین به بالا اتفاق می‌افتند. محتوای رویداد کاملاً در فرهنگ و سبک زندگی و هنجارهای مردم ریشه دارد. در این میان هم مسئولین و هم طراحان می‌توانند بستر تحقق رویدادها را تسهیل کنند. به تعبیری این وظیفه برگردن طراحان شهری است که فضاهای شهری را متناسب بر تحقق رویدادها طراحی کنند؛ و اگر رویدادها در ایام خاصی اتفاق می‌فتند فضای شهری باید به صورت منعطف طراحی شود که با توجه به نیاز بتوان از آن در ایام مختلف استفاده کرد.

شناخت رویدادهای فرهنگی محتمل در شهر و بررسی مکان‌های مناسب برای آن‌ها و طراحی عرصه و خدمات و زیرساخت‌های متناسب برای آن‌ها کاری است که طراحان و برنامه‌ریزان شهری

این نهاد نسبت مستقیم دارد و قاعدتا نمایندگان می‌دانند که آن‌ها نماینده مردمند و اگر خلاف نظر مردم تصمیم‌سازی کنند، دورتادور مجلس تظاهرات خواهد شد و گروه‌های مختلف به نشانه اعتراض تجمع خواهند کرد.

نوع طراحی از یک طرف مردم را به مشارکت سیاسی تشویق می‌کند و بستر لازم را برای رویدادهای سیاسی فراهم می‌کند و از طرف دیگر دائما به نمایندگان این پیام را گوشزد می‌کند که آن‌ها نماینده همه مردمند و تحت و نظارت و کنترل مردم.

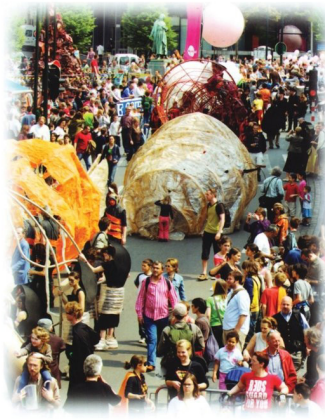
● شهرهای ایران با مشکلات زیادی دست و پنجه نرم می‌کنند که شاید همانطور که خودتان در جایی فرمودید، ورود به یک سری بحث‌ها در الویت شهرهای ایران نباشد و اساسا شاید با حال و روز فعلی شهرها لزومی به ورود به بعضی بحث‌ها نباشد. در این بین شاید ورود به بعضی بحث‌ها و درگیر شدن با آن‌ها تسهیل‌گر و حلال مشکلات دیگری باشد که در شهرهایمان با آن‌ها مواجه‌ایم. رویدادمداری را در این بین چگونه می‌بینید؟ و اساسا آیا لزومی به ورود به بحث رویدادمداری در شهرهای ایران وجود دارد یا خیر؟

رویدادمداری بخشی از روح و جان شهر است و به هیچ وجه نمی‌توان آن را نادیده گرفت و به نظر من جزو الویت‌هاست. شهر بدون رویداد مانند جسدی بی‌روح و مرده است. رویدادهای فرهنگی می‌توانند مولد نشاط جمعی در شهر باشند و لذا بسیار اهمیت دارند. به نظر من در کنار مسائل مهمی چون کاهش آلودگی هوا، بهبود وضعیت ترافیک و رعایت حقوق جمعی، تسهیل و تشویق رویدادپذیری در شهر نیز باید به جد مورد توجه قرار گیرد.

ROUTLEDGE

eventful cities

Cultural management and urban revitalisation

Greg Richards & Robert Palmer

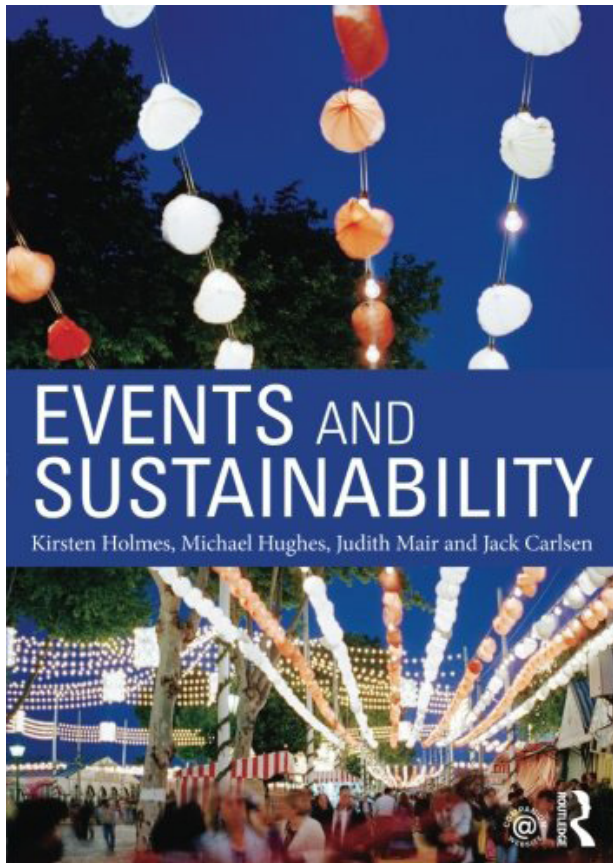
Eventful Cities: Cultural Management and Urban Revitalisation

Greg Richards, Robert Palmer, 2010

هدف این کتاب بررسی راه‌هایی است که به کمک رویدادها بتوان شهرها را پویاتر و قابل‌زیست‌تر کرده و اینکه چگونه شهرها می‌توانند رویدادپذیری را توسعه و مدیریت کنند تا به سطح وسیع‌تری از فرهنگ، اقتصاد و مسائل اجتماعی پردازند.

این کتاب در مورد مدیریت رویدادها نیست، بلکه درباره استفاده از رویدادها برای کمک به ایجاد مکان‌سازی است. این کتاب در مورد معرفی شهرهای پرویداد نمی‌باشد بلکه تمرینی است برای شهرهای رویدادپذیر و ساختار این کتاب فرآیندی از توسعه مدیریت، اقتصاد و ارزیابی رویدادها را فراهم می‌کند و امیدوار است که راه‌هایی را که به درک عمیق‌تر بین رویداد و شهرها می‌پردازند، فراهم می‌کند، اینکه آیا شهرها هستند که رویدادها را شکل می‌دهند و یا اینکه این رویدادها هستند که فضاها را می‌سازند.

علاوه بر موارد ذکر شده این کتاب تجارب جهانی موفق را که در رقابت بین‌المللی و معرفی شده در سازمان ECOC هستند را معرفی می‌کند و به انواع رویدادها از قبیل فعالیت‌های فرهنگی، سرگرمی و ابرویداد از ECOC. قبیل بازی‌های المپیک، فستیوال‌های جهانی و... می‌پردازد.

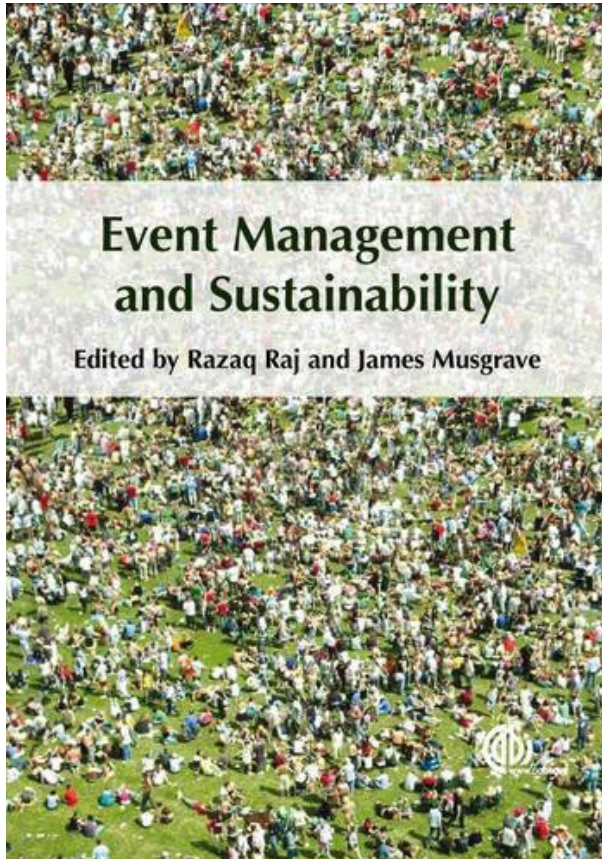

Events and Sustainability

Kirsten Holmes, Michael Hughes, Judith Mair, Jack Carlsen

این کتاب برای اولین بار است که معرفی جامعی از موضوعات وابسته پایداری رویدادها شامل: تاثیرات، سیاست‌های محیطی، محرک‌های بازآفرینی و همچنین چگونگی ایجاد رویدادهای پایدار در فضای شهری می‌پردازد و با یک رویکرد جامع به تعدیل تاثیرات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی می‌پردازد. این کتاب برای خوانندگان خود بهترین شیوه و بهترین عملکرد رویدادها را از سطح محلی تا جشنواره‌های بین‌المللی ارائه می‌دهد.

این کتاب برای افرادی که می‌خواهند به بحث مدیریت رویدادها بپردازند می‌تواند مفید واقع شود، چرا که به تمامی ابعاد یک رویداد پایدار می‌پردازد و همچنین تمامی چالش‌ها و فرصت‌هایی که رویدادها با آن رو به رو هستند ارائه می‌دهد.

Event Management and Sustainability

Razaq Raj and James Musgrave, 2009

این کتاب در واقع مسائل و موضوعات مرتبط با رویدادها می‌باشد که توسط محققان مختلفی نوشته شده و در این کتاب جمع‌آوری شده است. نمونه‌ای از این موضوعات که در این کتاب به آن پرداخته می‌شود به شرح ذیل می‌باشد:

معرفی چهارچوب مفهومی برای رویدادهای پایدار، ارائه‌ی سیاست‌ها برای رویدادهای پایدار، نقش رویدادها و پایداری در بازآفرینی شهرها، شاخص‌ها و ابزارهای مدیریت رویدادهای پایدار، اقتصاد رویدادهای پایدار، تأثیرات محیطی و اجتماعی بر رویدادها، مدیریت رویدادهای پایدار (استفاده از کنیا به عنوان یک مطالعه موردی) و تأثیر فعالیت‌های رویداد (در یک منطقه روستایی ایتالیا) و سایر مطالب که می‌تواند بسیار مفید واقع شود.

Event Studies

Theory, Research and Policy for Planned Events

Donald Getz

2nd Edition

Events Management Series

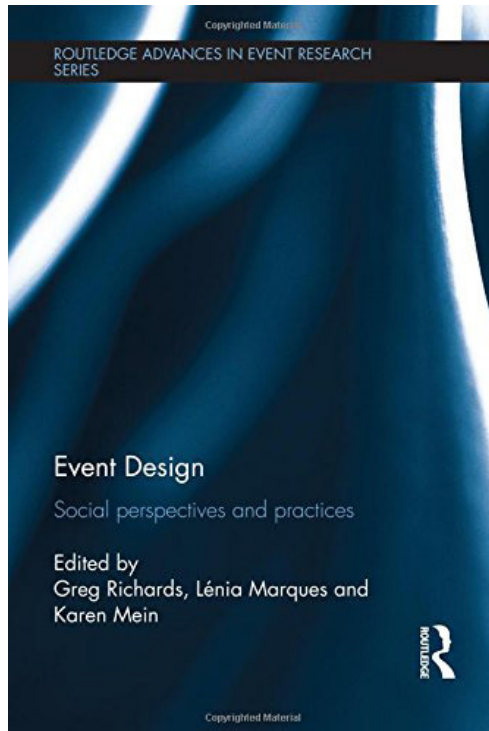

EVENT STUDIES

Theory, Research and Policy

Donald Getz, 2012

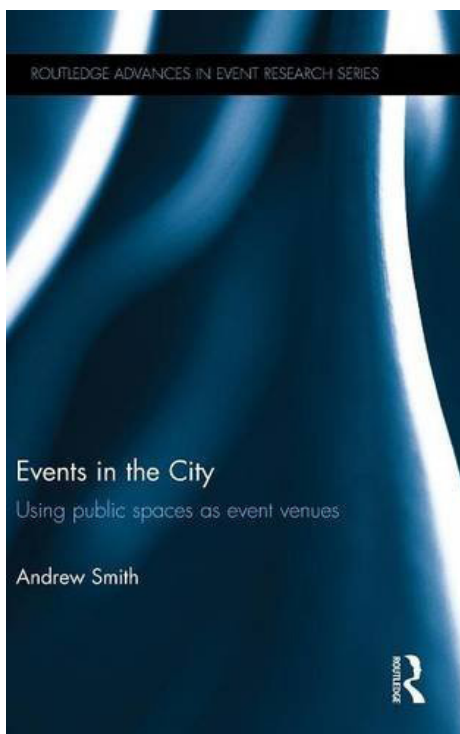
این کتاب به موضوعاتی چون: انواع رویداد توسعه و رد آنها و همچنین رقابت‌های جهانی می‌پردازد و همچنین پوشش دادن حوزه‌هایی همچون: برنامه‌ریزی رویدادها و مدیریت، بازاریابی، امور مالی، مدیریت منابع انسانی و عملیات است و همچنین تاکید بیشتری بر تاثیر رویداد بر صنعت توریسم دارد. نتیجه‌گیری‌های این کتاب جزئیات بیشتر در مورد سناریوهای آینده را پیش بینی می‌کند و تحول مطالعات رویداد به عنوان یک حوزه علمی بررسی می‌کند.

Event Design: Social Perspectives and Practices

Greg Richards, Lenia Marques, Karen Mein, 2014

رویدادهای پیچیده‌ای به وجود می‌آید که طیف وسیعی از عملکردها در آنها رشد پیدا می‌کنند، از قبیل مکان‌های گفت‌وگو، فضاهای خلاق، کاتالیزورهای اقتصادی، فعالیت‌های اجتماعی و طراحی کارآمد می‌تواند مدل‌های کسب و کار را بطور موفقیت‌آمیزتری تولید کنند که می‌توانند به پایداری فرهنگ و فعالیت‌های ورزشی در زمان‌های دشوار اقتصادی، کمک کنند. این فرآیند نیاز به نوعی تصور خلاق و روش‌شناسی طراحی یا به عبارت دیگر نوعی تصویرسازی دارد. این کتاب مجموعه‌ای از متخصصان بین‌المللی در حوزه‌های رویدادها، طراحی و تصویرسازی را گرد هم آورده تا فرآیند طراحی رویداد را بررسی کنند. این مجموعه تجربه رویداد را از ادراک و تولید تا مصرف و همکاری خلاقانه را کاوش می‌کند. با انجام این کار، بینشی در راهبردهای کارآمد برای تطبیق با ایجاد ارزش اجتماعی و رابطه‌ای به جای ارزش تبادلی اقتصادی، پیشنهاد می‌گردد که برای طیف گسترده‌ای از ذینفعان از جامعه تا سیاست‌گذاران، مفید است. رویدادهای کلان، رویدادهای اجتماعی کوچک، رویدادهای تجاری و جشنواره‌ها در هشت کشور مختلف بررسی و ارزیابی شدند که چشم‌انداز بین‌المللی درباره مسائل اجتماعی در طراحی رویداد را تبیین می‌کند. طیف گسترده‌ای از پژوهش‌های حال حاضر مورد استفاده قرار گرفت، که همکاری نظری و کاربردی را ادغام کردند. ماهیت چندرشته‌ای این موضوع به این معنی است که مخاطبان آکادمیک گسترده‌ای از قبیل طراحی و هنر، مطالعات فرهنگی، مطالعات رویدادها، جامعه‌شناسی و گردشگری را دربر می‌گیرد.

Events in the City: Using public spaces as event venues

Andrew Smith, 2016

شهرها رویدادهای بیشتری را نسبت به گذشته تجربه می‌کنند. در این روند کلان، یک گرایش کمتر پرداخته شده وجود دارد: رویدادهای بیشتر در فضاهای عمومی اتفاق می‌افتند. بعضی رویدادها همیشه در پارک‌ها، خیابان‌ها و میدان‌ها اتفاق می‌افتند اما در سالیان اخیر، رویدادها از مکان‌های سنتی خارج شده و در فضاهای شهری برجسته‌ای اتفاق می‌افتند. این کتاب این گرایش‌ها و را تشریح می‌کند و این مفهوم را برای فضاهای عمومی مشخص می‌کند. رویدادها نقش مثبتی در شهرهای ما بازی می‌کنند، اما تبدیل فضای عمومی به مکان‌های خاطره‌انگیز اغلب بحث برانگیز است. رویدادها می‌توانند، فضای شهر را حیات ببخشند. آن‌ها بخشی از خصوصی‌سازی و تجاری‌سازی فضای عمومی هستند که توسط مفسران در سالیان اخیر اشاره شده است. رویدادها در مقیاس‌های مختلف مورد توجه قرار گرفته‌اند و در غالب رویدادهای ورزشی و فرهنگی وجود دارند.

این موضوعات، موادی را برای دانشجویان، پژوهشگران و دانشگاهیان از مطالعات رویدادها، مطالعات شهری و مطالعات توسعه فراهم می‌کند.

معرفی اسناد رویدادمداری شهرها

Darya.salehi@yahoo.com

دریا صالحی - کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

نام سند	شهر	معرفی
راهنمای رویداد	Sydney	هدف این سند کمک به سازمان‌های برگزارکننده رویدادهاست که به وسیلهی مقررات و قوانین به تنظیم رویدادها در فضاهای شهری، پارک‌ها و... پردازند و همچنین در این سند روند کلی برگزاری یک رویداد را از ایده تا تصویب و اجرای آن ارائه می‌دهد.
رویداد ملبورن راهنمای برنامه‌ریزی	Melbourne	در این سند به بررسی شکل‌گیری رویداد و افراد درگیر آن (ذینفعان گروه‌های مشارکت‌کننده بخش خصوصی دولتی و...) می‌پردازد؛ علاوه بر آن به بررسی انواع رویدادها (رویدادهای عمومی، رویدادهای خصوصی) شهر ملبورن و برنامه‌ریزی جداگانه برای هر یک از این رویدادها پرداخته می‌شود.

نام سند	شهر	معرفی
رویداد ویژه مرجع مجوز و برنامه‌های کاربردی	New orleans	این سند شامل تمام برنامه‌های مورد نیاز برای برگزاری جشنواره، بازار، کنسرت در فضای باز، مسابقه / ماراتن، رویداد ورزشی حرفه‌ای، عروسی، و.. است. قبل از هر برنامه، توضیحی از روند و دستورالعمل‌ها را برای کمک به شما در مسیر فرآیند مجوز رویداد بزرگ یا کوچک خود به شما ارائه می‌کند و تمام فرم‌های مورد نیاز را در اختیار قرار می‌دهد. در انتهای این راهنما، معیارهای مرجع قرار دارند که شامل لیست هزینه و شاخص برنامه می‌باشد.
راهنمای سازماندهی رویداد	Dublin	این سند راهنمایی برای ارائه اطلاعات و مشاوره به سازمان‌دهندگان رویداد با امنیت عمومی به عنوان یک اولویت، صرف نظر از اندازه و یا محتوای رویداد است. این سند توسط واحد رویدادهای شورای شهر دوبلین با توجه به کدهای موجود برای ایمنی در حوادث ساخته است.

معرفی	شهر	نام سند
	<p>Edinburgh</p> <p>این سند به بررسی استراتژی‌های شهر ادینبورگ به عنوان یک الگوی برگزارکننده رویدادها در سطح ملی می‌پردازد که در آن به برنامه‌ریزی و مدیریت رویدادها پرداخته می‌شود و چشم‌انداز ده ساله‌ای برای شهر ادینبورگ تعریف می‌کند که در آن به منافع اقتصادی کلان شهری سالم و پر جنب و جوش می‌پردازد.</p>	<p>استراتژی رویدادهای بهاری</p>
	<p>Sheffield</p> <p>هدف از سند شناسایی استانداردهای اساسی و اقدامات ایمنی برای برگزارکنندگان رویداد است که برای رضایت مقامات مانند دولت محلی، پلیس، وزارت محیط زیست و حفاظت و سازمان‌های خدمات اضطراری ضروری است. دستورالعمل‌ها در نظر گرفته شده است تا شرایط لازم برای رویدادها و کنسرت‌ها را تضمین نمایند و اطمینان حاصل شود به طور کلی هدف این است که رویدادها را در محیطی امن با استانداردهای اساسی لازم برای برگزارکنندگان رویداد ارائه دهد.</p>	<p>دستورالعمل‌هایی برای کنسرت، رویدادها و جلسات سازمان یافته ۲۰۰۹</p>

	معرفی	شهر	نام سند
	<p>این راهنما برای کمک به برنامه‌ریزی رویداد شماست. این سند امیدوار است بتواند توصیه‌های عملی و راهنمایی‌های لازم را ارائه دهد و به شما در درک آنچه برای ارائه یک رویداد موفق و سازماندهی شده و ایمن نیاز دارید، کمک کند.</p>	Kirklees	<p>دستورالعمل سازماندهی رویداد برای یک</p>

بررسی فرآیند برگزاری یک رویداد با توجه به اسناد رویداد

Darya.salehi@yahoo.com

دریا صالحی - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

این مطلب برگرفته شده از بررسی سند راهنمای رویداد شهر سیدنی می باشد که می تواند کمک شایانی در جهت برنامه ریزی و مدیریت از آغاز تا پایان برگزاری یک رویداد در فضای شهری باشد. ابتدا به معرفی این سند می پردازیم که در جریان این معرفی به بررسی فرآیند برگزاری یک رویداد و مراحل آن پرداخته می شود. این سند در ۶ مرحله تقسیم بندی می شود و در هر مرحله اقداماتی لازم است صورت بگیرد بدین صورت که:

بخش اول	معرفی هدف سند
بخش دوم	فرآیند درخواست و تایید و تصویب رویداد
بخش سوم	(مسئولیت های شما) شخص برگزارکننده ی رویداد
بخش چهارم	اجازه و مقررات
بخش پنجم	شرایط و ضوابط استفاده از مالکیت عمومی
بخش ششم	جزئیات بیشتر...

بخش اول: معرفی هدف سند

هدف از تدوین این سند ارائه ی دستورالعمل های رویداد برای کمک به سازمان ها و متقاضیان برگزار کنندگان رویداد با مقررات و روش های مربوط به تنظیم رویدادها در پارک ها، فضاهای باز یا خیابان ها تحت مالکیت و با کنترل شورای شهر سیدنی طراحی شده است. این طرح در واقع روند برگزاری یک رویداد از ایده تا تصویب و اجرا را ارائه می دهد.

بخش دوم: فرآیند درخواست و تایید و تصویب رویداد در بخش دوم ۶ مرحله مهم باید طی شود بدین ترتیب که:

۱- رویدادها در پارک ها و فضاهای باز

۲- برنامه رویداد

۳- ارزیابی و زمانبندی مورد نیاز برای تأیید

۴- ارائه و بررسی مستندات طرح رویداد

۵- پرداخت هر گونه هزینه

۶- تصویب

۱- مرحله اول: رویدادهای پارک ها و فضاهای باز:

برای برگزاری هر رویداد شهری باید این ۴ مرحله انجام شود.:

Special Events Permit

Date _____
Tracking Number _____

SPECIAL EVENT PERMIT APPLICATION

MASTER APPLICATION

EVENT INFORMATION

Event Name _____
Event Location _____
Number of Expected Attendees _____ Preferred Rain Date _____
Event Set Up (or Formation) Date _____ Time _____ AM PM
Event Start Date _____ Time _____ AM PM Event End Date _____ Time _____ AM PM
Event Break Down (or dispersal) Date _____ Time _____ AM PM

Event Description Provide a narrative description of the full scope of your event, with as much detail as possible in the box below.

APPLICANT INFORMATION VENDORS FOR EVENTS: FILL OUT THIS FORM AND SUPPLEMENT A

Name _____ Phone Number _____
Company or Organization Name (if applicable) _____
Mailing Address _____
City _____ State _____ Zip _____ Email _____

PRIMARY CONTACT INFORMATION SAME AS APPLICANT

Name _____ Phone Number _____
Mailing Address _____
City _____ State _____ Zip _____ Email _____

LOCATION OWNER INFORMATION SAME AS APPLICANT

Name _____ Phone Number _____
Mailing Address _____
City _____ State _____ Zip _____ Email _____

ACKNOWLEDGMENTS

I certify that the above information is true and correct to the best of my knowledge. I understand that the City of New Orleans is authorized to suspend or revoke a permit or license issued under the provisions of its Municipal Code whenever a permit or license is issued in error or on the basis of incorrect, inaccurate or any false statement or misrepresentation, or in violation of any ordinance or regulation or any of the provisions of the City of New Orleans Municipal Code, the Comprehensive Zoning Ordinance, the International Construction Code or International Fire Code as adopted by the City of New Orleans. Fines and penalties for misrepresentation of material facts will be assessed in accordance with City of New Orleans ordinances and State of Louisiana Revised Statutes. I understand that any change in the scope or cost of the work must be reported to the Department of Safety and Permits and additional permits may be required.

Applicant Signature _____ Date: _____

۱-۱ ارسال برنامه رویداد
۱-۲ ارزیابی برنامه کاربردی رویداد و زمانبندی مورد نیاز برای تایید - و تصویب
۱-۳ ارسال و بررسی مستندات طرح رویداد
۱-۴ پرداخت هر گونه هزینه مرحله دوم: برنامه رویداد برگزار کنندگان رویداد که مایل به انجام یک رویداد در زمین شخصی / یا تحت کنترل شهر سیدنی نیاز به تکمیل فرم درخواست رویداد. در حالت ایده آل، یک برنامه رویداد باید حداقل به مدت ۱۶ هفته قبل از تاریخ پیشنهادی رویداد شما، به تیم مدیریت محل برگزاری شورای شهر ارسال شود.

ITEM	TIME REQUIREMENT
Event Application	Min 16 weeks pre event
DA Application	Min 14 weeks pre event
Traffic/Road Closure Application	Min 12 weeks pre event
Temporary Liquor Licence	Min 12 weeks pre event
Draft Final Event Plan	Min 4 weeks pre event
Approval for temporary structures	4 weeks pre event
Temporary Food Vending Permit	4 weeks pre event
Final Event Plan (inc any other documentation)	2 weeks pre event
Payment of Fees and Charges	As per invoice requirements – generally payable prior to the event
Venue Management Approval Issued	Upon completion of the above
Note: Any applications received less than 4 weeks prior to the scheduled date of the event may be rejected based on the time frame required for event approval.	

بررسی فرآیند برگزاری یک رویداد

این فرم‌ها به طور دقیق تمام مسائل را بررسی می‌کند و همچنین هر فرم دارای سر برگ‌های مشخص شده است به طور مثال فرم رضایت: به مسائلی همچون رضایت تمام افراد درگیر شونده با رویداد مانند افرادی که منازل آنها یا مغازه‌های آنها درگیر رویداد می‌شوند می‌پردازد و فرد برگزارکننده باید امضای رضایت همه‌ی آنها را بگیرد بدین گونه که آنها را ذی‌نفع در برگزری رویداد می‌کند و رضایت آنها را جلب می‌کند. و یا فرم بسته شدن خیابان که باید به امضای و توافق مدیریت ترافیک و حما و نقل برسد. این فرم‌ها برای همه قابل دسترس است و افراد می‌توانند به تکمیل آن بپردازند و آنها را برای نهاد مربوطه که اغلب شورای شهر و تیم مدیریتی رویداد می‌باشد، ارسال کنند.

مرحله‌ی سوم: ارزیابی و زمانبندی مورد نیاز برای تأیید در طی ۵ روز کاری بعد ارسال درخواست رویداد یک نماینده مدیریت رویداد به درخواست شما اختصاص داده می‌شود و در مورد پیشنهاد شما با شما تماس می‌گیرد. نماینده، پیشنهاد شما را مورد بررسی قرار می‌دهد و مناسب بودن رویداد را بر مبنای ۴ معیار اصلی ارزیابی می‌کند. این ۴ معیار به شرح زیر می‌باشد: معیار اول: - مناسب بودن فعالیت‌های رویداد: بدین معنا که رویداد بر خلاف هنجارها و سیاست‌های کشور نباشد و مناسب باشد..

- معیار دوم: مناسب بودن مکان رویداد: فاکتورهایی مانند مقیاس این رویداد، در دسترس بودن مکان در این مرحله مورد توجه قرار می‌گیرد. در بعضی موارد ممکن است محل برگزاری درخواست شده بهترین محل برگزاری این فعالیت نباشد و باید بازبینی شود.

- معیار سوم: مجوزها و زمانبندیهای مرتبط برای تصویب رویداد: این بخش شامل موارد زیر می‌شود:

- ۱- رضایت مالک زمین
- ۲- مجوز موقت مواد غذایی
- ۳- سازه‌های موقت و تأیید دستگاه‌های تفریحی
- ۴- برنامه‌های کاربردی توسعه
- ۵- تصویب بسته شدن جاده از عابر پیاده محلی، دوچرخه سواری و ترافیک آرامش بخش
- ۶- خدمات اضطراری

مرحله‌ی چهارم: ارائه و بررسی مستندات طرح رویداد:

پس از تعیین اینکه رویداد پیشنهادی و همچنین محل برگزاری آن مناسب است مجوزها و زمانهای لازم برای تصویب مورد نیاز است. بدین صورت که، نماینده مدیریت رویداد یک جلسه را با برگزارکننده رویداد تنظیم خواهد کرد. هدف جلسه خواهد بود:

- بازرسی از محل برگزاری را انجام دهید
 - شناسایی و تاثیر بالقوه رویداد خود را در مکان و اطراف آن
 - طرح‌های زمانی، مجوز و اسناد مورد نیاز برای تصویب را مشخص می‌کند.
- تیم مدیریت رویداد شما الگوها و قالب‌هایی را برای کمک به شما در توسعه رویداد فراهم خواهد کرد که موارد زیر را پوشش می‌دهد:
- بیمه مسئولیت عمومی برنامه‌های محل - مدیریت ترافیک - مدیریت بحران - مدیریت امنیت - مدیریت عابر پیاده - کمک‌های اولیه و بهداشت عمومی - مدیریت الكل از جمله صدور مجوز مشروبات الکلی - مدیریت زباله - مدیریت صدا اسناد و مدارک / جمع‌آوری کمک‌های مالی - خدمات بهداشتی / توالیت / امکانات رفاهی - قدرت / روشنایی - ساختارهای موقت - مجوزهای پارکینگ - طرح مدیریت - برنامه

های کاربردی توسعه.

مرحله ی پنجم: پرداخت هر گونه هزینه

□ برنامه رویداد عواملی که می تواند هزینه اور باشد و همه ی آنها باید پرداخت شود این موارد شامل:
 □ هزینه اجاره محل برای پارک های شهر، فضاهای باز، مسیرهای پیاده روی و خیابان ها مجوز موقت غذا - سازه های موقت و دستگاه های تفریحی- برنامه های کاربردی توسعه -بسته شدن موقت خیابان ها -نظارت بر -موارد امنیتی-علاوه بر این رویداد، مسئولان مسئول تمام هزینه های مربوط به انجام آن هستند اگر هر گونه پارک، فضای باز، پیاده روی یا خیابان، نیاز به تمیزکاری بیشتر و یا آسیب و خسارت نیز بعد از اجرای رویداد داشته باشد باید نیز توسط سازمان برگزار کننده پرداخت شود.

مرحله ی ششم: تصویب

هنگامی که تمام برنامه ها و اسناد مورد نیاز تهیه تایید شده و هزینه ها پرداخت می شود، برگزار کننده رویداد که یک قرارداد تصویب فعالیت رویداد را امضا می کند که همه شرایط در ان مشخص شده است بدین ترتیب رویداد تصویب می شود.

آنچه که باید آموخت:یافته های حاصل از این سند این درس را به ما میدهد که برای برگزاری مناسب و دقیق یک رویداد چگونه ما احتیاج به یک سند یا یک الگو و فرآیند اداری و کارا نیازمندیم که باید به شیوه صحیح توسط تیم متخصص این موضوع مدیریت شود.متاسفانه در کشور ما به دلیل نبود تفکر رویداد مداری این مبحث از آنجا که بسیار می تواند نقش موثری با توجه به فرهنگ غنی ایران چه از لحاظ اقتصادی و فرهنگی اجتماعی بسیار سود اور باشد،نادیده گرفته شده است و در فرهنگ شهر سازی ما تنها اشاره ی کوچکی که به مبحث رویداد مداری شده است تنها در بخش باز آفرینی فرهنگ میناست.

با توجه به تجارب جهانی راه آسان و پیموده شده است تنها کافی است این تفکر در فرهنگ شهرسازی ما ریشه گیرد و بعد از آن به برنامه ریزی دقیق و مدیریت این موضوع پرداخته شود چه بسا که در جای جای این سرزمین رویدادی در حال اتفاق است که می تواند نقش بسیار بزرگی در سرزندگی و پویایی فضاهای شهری و همچنین سود آوری اقتصادی داشته باشد. این سند به ما نشان می دهد،وجود پشتوانه های قانونی و مقررات تعیین شده چگونه می تواند به کیفیت و صحیح برگزار شدن رویداد ها کمک کند به طوری که از کوچکترین اتفاقات در طول برگزاری رویداد، همچون نوع غذایی که باید استفاده شود، مسئله ی پارکینگ،مدیریت صوت و..بررسی می شود و در نهایت خروجی آن رضایت بخش، شفاف و سبب افزایش کیفیت فضاهای شهری می شود.امید است که این نوشته کمکی در جهت برنامه ریزی و ایجاد الگو ها و فرایندهای روشن برای برگزاری مناسب رویدادها در فضاهای شهری شود.

رویداد المپیک و فضاهای شهری روسیه

s.architect00@gmail.com

سحر سماواتی - پژوهشگر دکتری شهرسازی دانشگاه تربیت مدرس

جهانی به‌عنوان ابر رویداد در مقیاس بسیار کلان، بر ابعاد مختلف شهر همچون ابعاد ورزشی، اقتصادی، برندینگ شهری، طراحی شهری و شهرسازی در سطوح ملی و منطقه‌ای اثرگذار می‌باشد، از این رو به‌عنوان کلیدی راهبردی در بازآفرینی شهرهای مختلف روسیه در رأس اقدامات و اولویت‌ها قرار گرفته است. این رویداد در مقیاس خرد تا کلان در فضاهای شهری شهرهای مختلف روسیه همچون سن پترزبورگ، مسکو و سامارا دیده می‌شود. در مقیاس خرد، نمادهای مختلفی در پیاده‌راه‌ها و فضاهای شهری قرار گرفته که بیانگر روزشمار مسابقات جام جهانی بوده و به‌نوعی مبلمان شهری خلاق تبدیل شده است که افراد مختلف را به خود جذب می‌کند.

تصویر ۱: روزشمار جام جهانی، شهر سامارا، ۱۳۹۶

شهرها به‌عنوان مقاصد گردشگری، دارای عملکرد چندمنظوره می‌باشند. در جهان رقابتی امروز که شهرها در عرصه‌های مختلف، سعی در پیشی گرفتن از یکدیگر دارند، گردشگری شهری به عرصه‌ای برای رقابت شهرها تبدیل شده است و در همین راستا برند آفرینی برای مقاصد گردشگری در سال‌های اخیر، بیش‌ازپیش رواج یافته است. در عصر جهانی شدن، هدف شهرها توسعه یک تصویر شاخص در راستای جذب گردشگران از طریق ایجاد یک برند ویژه برای تجربه فضاهای شهری می‌باشد. رویدادها، تبدیل به بخش مهمی از فرآیند برندینگ شهر و مکان‌های شهری شده‌اند. مقاصد بسیاری در سراسر جهان، رویدادها را به‌عنوان ابتکاری استراتژیک برای توسعه گردشگری بکار گرفته‌اند. نقش رویدادها در بازآفرینی ابعاد فرهنگی و اجتماعی شهرها نیز واجد ارزش می‌باشد. رویدادها، تکنیکی برای ارتقا فرهنگ شهری و هویت شهرها و برافزایش جایگاه شهر در مقیاس ملی و بین‌المللی تأثیرگذار هستند، در نتیجه زمینه‌ساز فرصتی برای دگرگونی شهرها در مقیاس سخت‌افزاری و نرم‌افزاری فراهم می‌کنند با آفرینش رویدادها، فرهنگ محلی، سنت‌ها و آداب و رسوم کشور معرفی و حفظ می‌گردد.

مدیریت رویدادها در برنامه‌ریزی شهری نشانگر اهمیت گونه‌های مختلفی از رویدادها در شهرها است که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، رویدادهای ورزشی هستند. فستیوال‌های ورزشی، گونه سازمان‌دهی شده محبوبی برای آفرینش تجربه فضاهای شهری هستند. کشور روسیه، به‌عنوان پهناترین کشور دنیا میزبان بزرگ‌ترین رویداد جهان در سال ۲۰۱۸ یعنی جام جهانی فوتبال خواهد بود. بازی‌های جام

تصویر ۲: المان‌های مرتبط با جام جهانی، ۱۳۹۶

رویداد در کشور ایجاد کرده‌اند که سبب افزایش سرزندگی و شادی در این فضاهای شهری شده است. در این بخش تصاویری از پارک پیروزی^۲ روسیه ارائه شده که میزبان یک رویداد ورزشی در این شهر است که به استقبال جام جهانی ۲۰۱۸ رفته است (تصویر شماره ۳ و ۴). در این فضا انواع گوناگونی از فعالیت‌های ورزشی در تمامی رده‌های سنی از انواع مختلفی همچون: بازی شطرنج، پرتاب توپ در حلقه، تنیس روی میز، والیبال، برگزاری مسابقات و بسیاری موارد دیگر به چشم می‌خورد. همچنین اجرای موسیقی زنده توسط گروه‌های مختلف، نواختن سرود ملی، عکس گرفتن با المان‌های مختلف نیز در این فضا دیده می‌شد که موجب پویایی هر چه بیشتر این فضا شده بود. همان‌گونه که مشاهده می‌شود برگزاری رویدادها در ابعاد مختلف ورزشی از پتانسیل فراوانی جهت افزایش سرزندگی فضاهای شهری برخوردار است که می‌بایست در بستر مناسب خود مورداستفاده قرار گیرند.

2- Victory Park

همچنین نشانه‌هایی در پیاده راه لنینگراداسکایا^۱ نصب شده است که نشانگر میزبانی شهر برای مسابقات جام جهانی می‌باشد. این نشانه‌ها همچون مبلمان خلاق، سبب سرزندگی فضای شهری و جذب گروه‌های مختلف سنی به‌ویژه کودکان در پیرامون این نمادهای شهری می‌شود. بازدیدمیدانی نگارنده از این پیاده راه در ساعات مختلف شبانه‌روز انجام شده است و صحبت با مردم و به‌ویژه کودکان نشان از علاقه‌مندی افراد به این رویداد و دل‌بستگی به المان‌های مرتبط با جام جهانی در این شهر می‌باشد. تصویر شماره ۲ نشانگر نمونه‌ای از نمادهای فضاهای شهری در شهر سامارا روسیه را نشان می‌دهد. گروه‌های موسیقی در این پیاده راه حضور پیدا می‌کنند و با خواندن موسیقی محلی و موسیقی‌های مرتبط با بازی‌های فوتبال، شهروندان و گردشگران را در کنار خود جذب می‌کنند، که این حضورپذیری، سبب افزایش سرزندگی و شادی در فضاهای شهری می‌گردد.

علاوه بر نمادسازی در فضاها، برخی فضاهای شهری همچون پارک پیروزی در مسکو، رویدادهای کوچکی را برای افزایش علاقه‌مندی گردشگران و شهروندان و آماده‌سازی زمینه ذهنی حضور این

1- Leningradskaya

تصویر ۳: میدان پیروزی مسکو، ۱۳۹۶

تصویر ۴: تنوع گروه‌های سنی علاقه‌مند به رویداد پذیری در فضای شهری، ۱۳۹۶

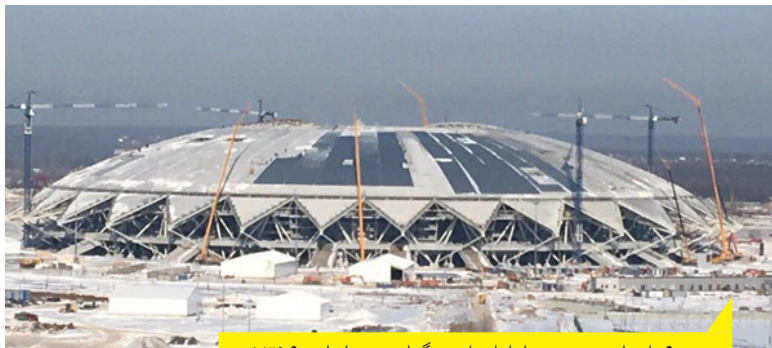
جام جهانی مهم‌ترین و اصلی‌ترین اقدامی است که برای برگزاری مسابقات در دست اجرا می‌باشد. ساخت استادیوم‌ها، بر مبنای اصول معماری سبز و پایداری بوده است و استانداردهای بین‌المللی در ساخت‌وساز رعایت شده است، همچنین در ساخت استادیوم‌ها به بهره‌وری از انرژی و تأثیر آن در طراحی فضاها توجه شده است. تصویر شماره ۶ نشانگر یکی از استادیوم‌های در حال ساخت با فناوری‌های نوین در این کشور می‌باشد.

علاوه بر استادیوم‌ها، برخی از فضاهای صنعتی بدون استفاده، به مکان‌هایی همچون موزه سوغاتی تغییر کاربری داده‌اند. هتل‌ها در شهرهای مختلف ساخته شده‌اند و شبکه‌های شهری برای برقراری ارتباط بین شهرها و فضاهای شهری مختلف در نظر گرفته شده است.

در بخش‌های مختلف شهر، به صورت شبانه‌روزی فعالیت‌های عمرانی برای ارتقا کیفیت فضاهای شهری مشاهده می‌شود، عمده این اقدامات، بهسازی معابر، برنامه‌ریزی برای ساخت پل‌ها در راستای کاهش ترافیک، مرمت بناهای شاخص، بازسازی پیاده‌راه‌ها و ساخت فضاهای شهری جدید است. همچنین در حاشیه رودخانه‌ها به‌ویژه رودخانه ولگا که جایگاه مهمی در ذهنیت شهروندان دارد، اقدامات مهمی در راستای مکان‌سازی فضاهای پیرامون رودخانه‌ها در حال انجام می‌باشد. تصویر شماره ۵، نشانگر اقدامات عمرانی برای طراحی فضاهای شهری در پیرامون رودخانه می‌باشد. این امر سبب افزایش حضور پذیری و جذب گردشگران و سرمایه از جاذبه‌های ارزشمند طبیعی این شهر را فراهم می‌کند. ساخت استادیوم‌های ویژه برای برگزاری مسابقات

تصویر ۵: اقدامات ساخت فضا پیرامون رودخانه ولگا، ۱۳۹۶

تصویر ۶: استادیوم شهر سامارا برای برگزاری مسابقات ۱۳۹۶

تصویر ۷: پیاده راه‌سازی در کشور روسیه، ۱۳۹۶

تصویر ۸: فرآیند مکان‌سازی در فضاهای شهری روسیه، ۱۳۹۶

سخن آخر

از این رو مشاهدات نشان می‌دهد که رویدادها به‌ویژه رویدادهای بزرگ مقیاسی همچون جام جهانی، با آفرینش برند ویژه برای کشورها و جذب گردشگر و سرمایه، ارزش و جایگاه بالایی در شهرسازی و طراحی شهری ایفا می‌کند که مشاهدات میدانی نگارنده و صحبت با شهروندان شهرهای مختلف روسیه، بیانگر اهمیت این رویداد در جایگاه ذهنی شهروندان و نیز تحولات گسترده در ساختار شهر در مقیاس خرد تا کلان می‌گردد. همچنین این رویدادها سبب آشنایی کشورهای مختلف با فرهنگ غنی کشور روسیه می‌گردد.

تصاویر شماره ۷ و ۸ نشانگر اقدامات عمرانی و طراحی فضاهای شهری می‌باشد. این محدوده، به علت نزدیکی به دانشگاه‌ها و حضور گروه سنی جوان تردد بالایی وجود دارد، اما اولویت تردد همیشه با سواره بوده است، این اقدامات عمرانی و رویداد جام جهانی سبب شده است که اولویت طراحی شهری با افراد پیاده باشد، به این منظور، حتی در ساعات شب نیز این اقدامات انجام می‌شود، پیاده راه‌سازی سبب حضور و مکث بالاتر شهروندان و گردشگران در این فضا و افزایش مردم‌پسندی این محدوده می‌گردد.

نگاه‌های رویداد نگر (روزعاشورا) به فضا و کالبد نحیف محله عودلاجان و آنگاه که روح محرم در کالبد شهر نفوذ می‌کند.....

مرضیه منوچهری - دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه

وجود همجهمی‌های که به کالبد و فضای آن رفته هنوز هم قدرتمندتر از آن است که تسلیم تصمیمات دو بعدی تصمیم گیرندگان دست به جیب اسکناس شمار شود. من این محله را می‌ستایم چرا که هزار عضو آن را جراحی کرده‌اند، دل و روده‌اش را بیرون ریخته‌اند و روزی هزار بار بر چهره‌اش سیلی زده‌اند تا هم قدوقواره مردم اخم در هم کشیده امروزی شود، امروز آن را تحقیر می‌کنند، ناکارآمد می‌خوانند و به درد نخور خطاب می‌کنند. اما باز هم از نفس نیفتاده، عصا زنان قامت خم نکرده است.

عاشورا در عودلاجان

من در اینجا فقط به عنوان شهرساز سخن نمی‌گویم. دوست دارم چشم‌هایم را ببندم تمام علمی را که تا کنون از شهرسازی آموخته‌ام در گوشه‌ای از وجودم جمع کنم و تمام احساساتم را در گوشه دیگر وجودم. در محله‌ای قدیمی گام بردارم درست در زمانی که علم عزای حسین (ع) برافراشته شده است. در مکانی آنچنانی با آن حال و هوای معنوی آنچنانی، نوشتن، فکر کردن و در نهایت احساسی را به ارمغان می‌آورد که شاید

از شهر گفتن و نوشتن هم کاری دشوار است و هم آسان. آسان است چون توضیح واضحاتی است که نه فقط شهرساز بلکه تک تک ساکنان شهر روزانه با آن سروکار دارند و می‌فهمند، و دشوار است دقیقا به همین علت که پیدا کردن ریشه علل مسائلی که واضح و روشن به نظر می‌رسد تلاشی مجدانه می‌طلبد.

خوشبختانه یا متأسفانه رویکرد مدرنیسم متخصص کالبدپرست یا مدرنیسم مهربان همه چیزدان حلال مشکل، تا حدود زیادی (و اما به صورت ناقص و آنی و ظاهری) به درون بافت شهرهای ما نفوذ کرده و شروع به بلعیدن فضاهایی کرده است که از دیدگاه متخصصین این پارادایم بی ارزش تلقی می‌شود. همان فضاهایی که روزی جزء لاینفک زندگی مردم ایران بوده و هست. فضاهایی که نیازهای آنها را به بهترین نحو پاسخ می‌داده و بر اساس استفاده‌های موثر مکان شکل گرفته بودند، اتفاقات و رویدادهای متنوعی در آن جریان داشته و این اتفاقات بوده‌اند که به فضاها شکل می‌داده‌اند و زمینه متناسب خود را تولید می‌کرده‌اند و بالعکس.

محله عودلاجان

محله عودلاجان پیری فرتوت است که تمام تلاش خود را در مقابله با تغییر و برای پابرجا ماندن و بودن، انجام داده است. حس مکان و رویدادهایی که در این محله وجود دارد و اتفاق می‌افتد با

مکان اصلی و منشا خود می‌روند و قبل از من و شما در آنجا سکنا می‌گزینند و مارا فرا می‌خوانند، هرچند کالبد و جسم آن پیر و زخمی باشد.

وقتی در محله قدم بر می‌داری بوی امتزاج خاک و آب که خادم حسینه برای استقبال از عزاداران در کوچه پاشیده، تو را مست می‌کند، بوی آتش رشته و شربت گلاب تو را به وجد می‌آورد. وقتی صدای نوحه را می‌شنوی دوست داری در جایث میخکوب شوی و فقط بشنوی. وقتی وارد حسینه می‌شوی عزاداری خالصانه ساکنانی را می‌بینی که هر کس به قدر توان خود نذری می‌پزد و با لبخند به تو تعارف می‌کند و تو تعجب می‌کنی که چرا این لبخند را در برج‌های ۲۱ طبقه الهیه و زعفرانیه ندیده‌ای. وقتی دسته‌های زنجیرزنی با مردمانی اصیل که با اشک روی گونه‌هایشان در کوچه‌ها گام بر می‌دارند را می‌بینی شاید به خلوص قلبی بی‌می‌بری که کمتر جایی آن را دیده‌ای. در این مکان رسم و رسوماتی مثل یختن حلوا سالانه تکرار می‌شود.

جالب اینجاست که برای همین اتفاق ساده مردم از جای جای شهر به اینجا می‌آیند و با شور و هیجان و تلاش وصف ناشدنی به جمع کردن ۷ حلوی مختلف در یک ظرف می‌پردازند و اعتقادشان بر این است که اگر این معجون هفت حلوا را فرد مرضی بخورد بیماریش شفا می‌یابد. این هفت حلوا حتی قدرت این را دارد که سایر حاجات و آرزوهای قلبی فرد را محقق کند! و اگر این فرد به آرزویش رسید باید سال بعد حلوا بیزد و بین مردم تقسیم کند. وجود چنین رسم و رسوماتی تو را متعجب می‌کند، همان رسوماتی که دنیای مدرن امروزی آن را تحجر و عقب ماندگی می‌خواند ولی در واقع اگر از فلسفه و ریشه این نوع رسومات بگذریم، همین‌هاست که مردم را به دور هم جمع کرده و این چیزی است که شهرسازی امروز در پی آن است.

همه این اتفاقات، این بوی خوش، این صدای طنین انداز، این لبخندها، این نگاه‌ها، این رسومات

در زمان و مکانی دیگر لمس کردنی نیست. من می‌توانم خط کش و اشل و شابلون و تخته رسم بردارم، یک کاغذ بزرگ در مقابلم قرار دهم و رسم کنم هر آنچه که از کالبد آنجا دیدم و هر آنچه فکر می‌کنم باید می‌دیدم، می‌توانم نقشه‌ای رنگی رنگی درست کنم با تمام اصطلاحات شهرسازی تحلیل کنم و گزارشی مرتب و متخصص پسند بنویسم که چنین است و چنان است. می‌توانم سرانه حساب کنم، جدول رسم کنم، طول بلوک اندازه بگیرم، به ارتفاع بناها نگاه کنم و محصوریت مکان را محاسبه کنم و هزاران هزار کار دیگری که مرا شهرساز متبحری نشان می‌دهد، اما اینجا فقط می‌خواهم

حس کنم. وقتی پای رویداد در میان است هیچ کدام از این نگاه‌های تخصص محور نمی‌تواند به تنهایی اصل واقعه را بیان کند؛ آن هم رویدادی به اسم عاشورا در کالبد قدیمی محله‌ای مثل عودلاجان. محله‌ای که وقتی به دنبال مکانی می‌گشتیم که روز عاشورای خود را در آنجا سپری کنیم به ما معرفی شد. حقیقت دارد که واقعه‌ای مثل محرم و شاید سایر اتفاقات مذهبی و معنوی هنوز هم به سراغ

عجیب و غریب و این آرامش روحی درست در مکانی اتفاق می‌افتد که بدترین شرایط امکانات زیرساختی، ویژگی‌های کالبدی، کوچه‌های سه متری غیر قابل نفوذ، فضاهای شهری رها شده و ساکنینی فقیر اما مهربان وجود دارند. به راستی چه چیزی باعث شد که فقط برای ساعاتی همه این عیب‌ها و کمبودها را از خاطر ببریم؟ چه چیزی باعث شد که ساعت‌ها در این کالبد مخروبه وقت سیری کنیم؟ چرا در آن لحظه مهم نبود که سرانه کاربری فضای سبز محله پایین است؟ چرا مهم نبود که معیار کم عرض محله برای هجوم جانوران آهنی افاده‌ای مناسب نیست؟ چرا مهم نیست که چند درصد از بناهای اینجا فرسوده و چند درصد تخریبی است؟ چه چیزی به ما آرامش می‌داد؟

در قرن حاضر و پس از اتفاقات حاصل از تفکر مدرنیستی و نقشه‌های بلوپرینتی و متخصصان نقشه‌ای، شهرسازان به این نتیجه رسیدند که تنها اعداد و جدول‌ها و نقشه‌ها تعیین‌کننده خوب یا بد بودن شرایط یک مکان نیستند و احساسات حاصل از حضور در مکان پدیده‌ای است که می‌تواند حتی در نحوه اجرای طرح‌های شهرسازی موثر باشد و این پدیده را غنای حسی نامیدند. غنای حسی شامل تمام آن قواعد و اصولی است که حواس و احساسات ما از درون با اتفاقات جاری در محیط بیرون را به هم متصل می‌کند و مارا به دنیایی وارد می‌کند که زمانی و مکانی نیست. همین پدیده می‌تواند محله‌ای مخروبه را به بهترین مکان تجمع تبدیل کند اما شهری بزرگ و پردرآمد را به شهری خوابگاهی. هر مکانی که بیشتر در حس خوب بخشیدن به ساکنین و عابرینش توانا باشد محل مناسب‌تری خطاب می‌شود، حس بویایی، چشایی، لامسه، بینایی و احساسات دیگری مانند ترس، امنیت، عزت و غرور و آرامش و.... اتفاقات را از فیلتر خاطرات تو عبور می‌دهد، با ترازوی وجودت اندازه می‌گیرد و بر مغزت حک می‌کند تا جایی که مکانی را خوشایند و مکانی

دیگر را ناخوشایند خطاب می‌کند. در عودلاجان بوی خاک نم خورده، بوی گلاب، بوی حلوی نذری شاید ما را به خاطراتی از خانه پدربزرگی برد که اکنون در میان ما نیست. نوای قرآن، صدای یا لئارات الحسین، صدای طبل و صدای زنجیر ما را به اصل و منشأ ذات معنوی خود رجوع داد که شاید گاهی از آن غافل بوده‌ایم. دیدن لبخند همسایگان، کمک‌هایشان، همدلیشان و آن زنی که چادر را به کمرش بسته و نذر می‌کند و اشک می‌ریزد تصویری را در ذهن ما زنده کرد که شاید در هیاهوی زندگی پر مشغله امروزی فراموشش کرده بودیم. در مقابل برج‌های بلند مرتبه و اتومبیل‌های پرسرعت که روزی هزار بار تو را تحقیر می‌کند گام برداشتن در میان بناهایی با مقیاس انسانی، عزت از دست رفته‌ات را به تو یادآوری می‌کند. وجود محصوریت دلنشینی که به دلیل گردهمایی متناسب ساختمان‌ها ایجاد شده و سالهاست به بهانه لزوم وجود نور خورشید و بهداشت محیط فضاهای از هم گسسته فراموش شده بود، امنیت خاطری به تو می‌دهد که آرامشت را دوچندان می‌کند و چقدر انسان امروز به این حوادث، به این خاطره‌ها و این آرامش و احساسات خوب نیاز دارد... نیاز دارد که در مکانی قرار بگیرد که ببیند و بشنود و حس کند تمام آن چیزهایی را که در ناخودآگاهش خاک می‌خورد.

و در آخر.....

محله عودلاجان و هزاران محله زخم خورده دیگر در تهران و ایران که در مقابل اقدامات عجولانه و بی تدبیر شهرسازی امروز رو به ویرانی رفته‌اند، اما هنوز پابرجا مانده‌اند و زمینه و متن اتفاقات اصلی و ریشه‌ای زندگی انسان بی پناه امروزی هستند مکان‌های بسیار مناسبی هستند برای شروع تحولی اساسی در نحوه نگرش ما به فضاهای شهری که تا کنون مورد بی مهری بوده‌اند. شهرساز دلسوز امروز امیدوار است که این محله‌های قوی به واسطه همین غنای حسی و اتفاقات و رویدادهای اساسی روزی زخم‌هایشان التیام یابد.

سال نو میلادی در ایران

نگاه به حال و هوای کریسمس در فضاهای شهری ایران

آرستینه کشیش یانس - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس
 سحر منصوری - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

تهران، خیابان میرزای شیرازی

shabestan
Mehrsad Jahangiri

هر ساله از اواسط آذر ماه در خیابان های مسیحی نشین کشور حال و هوای دگری جاریست. فروشگاه ها، مغازه ها، قنادی ها و ... پر می شود از عروسک های رنگارنگ، بابانوئل ها و آدم برفی ها. فضا جنب و جوش خاصی دارد. مردم از این مغازه به مغازه دیگر می روند و چشم هایشان از شادی برق می زند. گویا در سرمای آخر پاییز و اول زمستان، گرما با شور و نشاط خاصی آمده است. سو سو ریشه های رنگی در پشت ویتترین مغازه ها و درختان کاج ردیف چیده شده در کنار خیابان، نوید از عید و ایام شادی در پیش رو را می دهد.

تزئین درخت همیشه سبز کاج که نماد سرسبزی و برکت در زندگی است، از بارزترین آداب و رسوم مسیحیان می باشد. در سال های دورتر اگرچه تزئینات کمتری به چشم می خورد، اما

از کوچه پس کوچه ها بوی خوش و با طراوت درختان کاج به مشام می رسید. زیرا که آن زمان از درختان طبیعی برای تزئین استفاده می شد، اما امروزه درختان مصنوعی جایگزین درختان طبیعی کاج شده اند. اگر چه دیگر آن بوی خوش طبیعی را به همراه ندارند، اما ترجیح مردم نیز بر قطع نشدن درختان است.

روزهای دیگر عجله ای ندارد و حتی از عکس گرفتن یکدیگر نیز استقبال می کنند. از سوی دیگر خیابان صدای آهنگ معروف ایام کریسمس Jingle Bells به گوش می رسد، دخترکان و پسرکان همچنان که دورتادور بابانوئل حلقه زده اند، با لهجه های شیرین و اشتباهات کودکانه سعی می کنند با آهنگ همراهی کنند. ذوق و هیجان را در چهره های مادران و پدرانی که کودکانشان را صدا می زنند تا عکس یادگاری بگیرند نیز دیده می شود.

همه ای است... در فضای تنگ پیاده روها مردم خصوصاً کودکان ذوق و شوق خاصی برای عکس گرفتن با بابانوئل ها و تزئینات کریسمس دارند. با اینکه در مقابل مغازه ها انواع درختان کاج چیده شده و فضای عبوری تنگ شده است، اما کسی اعتراضی ندارد. همه موبایل در دست در حال عکاسی هستند، هرچند بازار سلفی گرفتن همچنان داغ است، اما مردم پی در پی گوش های خود را به یکدیگر می دهند تا از خودشان عکس یادگاری بگیرند. اینجا در این لحظه گویا هیچکس برخلاف

همچنان که قدم می زنی و جلوتر می روی، شور و نشاط حاکم در فضا، آدم را به حال و هوای دیگر می برد. گویی یادت رفته است برای چه به اینجا آمده ای و دنبال چه می گردی؟ مدتی است بی هدف و هیجان زده فقط از مقابل مغازه ها عبور کرده و از گروهی به گروه دیگر پیوسته ای.

است. وارد مغازه می شوم؛ جناب ببخشید قیمت فرشته پشت ویتترین چند است؟ خانم قابلیتان را ندارد، ۵۰ هزار تومان اما فقط یک عدد از آن باقی مانده که گویا خانم می خواهند. به سرعت بر می گردم و نگاهشان می کنم. فرشته کوچک در میان دست هایش است. از همان ابتدا تشخیص دادم که

در دهه های اخیر شمار زیادی از ایرانیان غیر مسیحی نیز به این محلات و خیابان ها می آیند. شریک شادی هموطنان مسیحیشان می شوند و حتی در خرید تزئینات کریسمس نیز پیشی می گیرند... فرشته کوچک پشت ویتترین چشمم را گرفته

قرعه به نام من افتاد و خندان از مغازه خارج شدم. هم زیستی مسالمت آمیز ادیان مختلف در ایران، موضوع امروز و دیروز نمی باشد. قرن هاست ادیان مختلف در کنار هم زندگی می کنند و شاید مصداق بارز آن خیابان سی تیر تهران، محله جلفای اصفهان و شهر آبادان تنها شهری در جهان که مسجد و کلیسای آن در کنار هم قرار دارند، باشند.

مسیحی نیستند. لبخندی زدم و خطاب به فروشنده گفتم: چقدر زود تمام کردید هنوز یک ماه تا عید مانده است. فروشنده در جواب گفت: نه خانم شما دیر آمده اید برای خرید. خانم با خنده جلو آمد و گفت: شما دیر نکردید ما عجله کردیم برای خرید. صدای خنده بلند شد و متوجه شدم غیر از من در مغازه هیچکس مسیحی نمی باشد... خلاصه پس از کلی تعارفات ایرانی که چه کسی مجسمه را بخرد

« بارزترین نماد این هم زیستی شاید زمانی باشد که صدای ناقوس کلیسای تاریخی وانک در کوچه پس کوچه های جلفا می پیچد و با صدای موزنی که از گلدسته های مسجدی در چند کوچه آن طرف تر پخش شده همراه می شود» (به نقل از خبرگزاری ایمننا).

بابا زمستان، رسم سال نو میلادی در ایران

حال که یادی از کلیسای وانک شد، صحبت از حال و هوای کریسمس و سال نو در محله جلفا به عنوان یکی از مراکز ارمنی نشین اصفهان، خالی از لطف نیست.

حال و هوای این خیابان تو را به سمت و سوی دیگر جهان می کشاند، شاید برای لحظه ای فراموش می کنی که در قلب اصفهان ایستاده ای. بوی خوش قهوه ای که از کافه هایی با دکورهای متفاوت بیرون ریخته و تنوع خوراکی ها در کافه های سیار اطراف

در شب های سال نو بازار عکاسی های مردمی داغ است، بخصوص گرفتن سلفی با تزئینات ویژه این خیابان از جمله درخت کریسمس و بابانوئل سرخ پوش در کنارش که دو نماد اصلی جشن محسوب می شوند.

مجتمع‌های تجاری و فروشگاه‌ها این حوالی پررونق‌تر از همیشه به نظر می‌رسد و حال و هوای برهیاوای آنجا فضایی شده تا مردمی که برای تماشای شور و هیجان آغاز سال نو میلادی به این محله آمده‌اند، به گرمای داخل پاساژها پناه ببرند. بساط مغازه‌های خوراکی فروشی و کافه‌ها هم گرم‌تر از همیشه است، حتی بستنی‌فروشی‌ها در این هوای سرد در راه انداختن مشتری‌ها وقت سر خاراندن ندارند.

«بابا زمستان» یادگاری از مشرق زمین

کارین درمادیروسیان، کارشناس تاریخ و از ارامنه اصفهان، از «بابا زمستان» یا «زمر بابیک» به عنوان یکی از رسوم سال نو میلادی در ایران یاد می‌کند و می‌گوید: متأسفانه خاستگاه سنت «بابا زمستان» یا «زمر بابیک» مشخص نیست، تنها می‌توان گفت که در مشرق‌زمین از روزگاران کهن آمدن بابا زمستان و هدیه دادن او رواج داشته است. در اروپا به جای بابا زمستان، بابانوئل دارند. آن‌ها نوئل را برای واژه میلاد به کار می‌برند. بنا بر برخی روایات «بابا نوئل» ریشه‌ای آلمانی دارد و همان سنت نیکولایوس است که با نام «سانتاکلوز» خوانده می‌شود. نیکولایوس که در قرن چهارم میلادی می‌زیسته شخصی نیکوکار بوده که به خانواده‌های تنگدست هدیه می‌بخشیده است. هرچه باشد سال نو میلادی با نوید روزها و لحظه

خیابان و تو را به یک هم‌نشینی دلچسب در زیر سقف نیمه تاریک فضایی دنج و آرام دعوت می‌کند. یکی طراحی داخلی‌اش تو را به مدرن‌ترین فضای ممکن می‌کشد و دیگری که به سبک شربت‌خانه و چایخانه‌های دوران قدیم طراحی شده حس و حال نوستالژیک دلنشینی را برایت زنده می‌کند. حالا انتخاب با تو است که در فنجانی رنگین، قهوه تلخ یا نسکافه شیرین بنوشی و قطعه‌ای کیک شکلاتی به دهان بگذاری، یا طعم چای نعناع و شربت بهارنارنج را با تکه‌ای شیرینی زنجبیلی یا نارگیلی زیر زبانت مزه مزه کنی.

از کلکسیون‌های مختلف محسن مقدم، بویژه بخش تمبرها و کارت پستال‌های مربوط به کریسمس و سال نو.

در بین مجموعه‌های مختلف ارزشمند ایشان که از خارج از ایران خریداری می‌کرد و به ایران بازمی‌گرداند مجموعه کارت پستال‌هایی موجود است؛ که او آنها را جمع‌آوری کرده و یا دوستانش از نقاط مختلف دنیا برای او و خانواده‌اش ارسال کرده‌اند، با موضوعاتی از قبیل تولد عیسی مسیح (ع)، حضرت مریم، سه شخصیتی که تولد عیسی را خبر دادند و حواریون.

های تازه همراه است و بد نیست اگر تاکنون خودت را به دست تجربه‌های بکر این محله دیدنی نسپرده‌ای، در شب سال نو به سراغش بروی تا بدانی که از قرن‌ها پیش تا کنون، این دیار مهد ظهور کسانی بوده است که سردمدار فرهنگ و تمدن بشری بوده و یکی از اصلی‌ترین مولفه‌های حقوق شهروندی را که همان هم‌زیستی مسالمت‌آمیز و دوستانه در کنار پیروان سایر ادیان و آیین‌های الهی است به اجرا درآورده‌اند.

از دیگر رویدادهای جانبی که به مناسبت جشن سال نو و عید کریسمس برگزار می‌شود، میتوان به نمایشگاه‌ها و انواع فستیوال‌ها اشاره کرد. برای مثال امسال در تهران: افتتاحیه نمایشگاه در تاریخ دوشنبه ۴ دی ماه ۱۳۹۶ در موزه مقدم و رونمایی

IMNA PHOTO
Azadeh Azizian

نگاه انتقادی به نبود تفکر رویداد مداری در فضا های شهری ایران

دریا صالحی - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

رویدادها خالی است. رویداد هایی که خود پیکره ی میانی نظری رویداد مداری شهرها یمان را می سازد که گاهی از دل زمینه و بستر فضا و گاهی از دل تاریخ بیرون می آید که نیازمند شناخت دقیق می باشد. که چه بسا اگر به مبحث رویداد مداری در سرزمینی همچون ایران تنها به وسیله ی یک برنامه ریزی دقیق و مدیریت قوی بپردازد، بی شک ایران در سطح بین المللی جایگاه ویژه ای پیدا می کند. و می تواند علاوه بر اشتهای فرهنگ سازی و مباحث اجتماعی، سود های کلان اقتصادی از طریق جذب توریست، ثبت در سازمان ECOC و... داشته باشد. اما چه می شود که هرچه زمان می گذرد این رویدادها کم رنگ و کم رنگتر می شود؟ اما سوال اینجا مطرح می شود که چرا؟

به ظن من منشا اصلی این معضل نبود تفکر و اندیشه ی رویداد مداری در شهرها و فضاهای شهری می باشد. و در ادامه ی آن نبود هیچ گونه برنامه ریزی و مدیریتی بر این موضوع مهم می باشد. حال وظیفه ی طراح شهر دیگر تنها ساخت کالبد و ظرف فضا نمی باشد اکنون باید به پر کردن این ظرف و کالبد اندیشید که بحث رویداد مداری می تواند کمک شایانی در این جهت می باشد. انتظار بر این است که طراحان شهری به موضوع رویداد مداری فضا های شهری بیشتر بی اندیشند و گام هایی در جهت برنامه ریزی و برگزاری این جنس از فعالیتها در فضاهای شهری بپردازند.

اما کارهایی که می شود انجام داد:

۱- شناخت بستر و زمینه و رویداد مناسب

شهرسازی قرن حاضر از مرزهای ساختمانها و کالبدها و اجسام فیزیکی عبور کرده است. آنچه که افراد را به فضاهای شهری می کشاند دیگر ساختمانهای زیبا و باشکوه و ثابت نیست بلکه اتفاقات است. اتفاقاتی که ذهن شهروند را درگیر به خود می کند و مردم با کنجکاو و علاقه به دور آنها حلقه می زنند ساعت هایی را می گذرانند از آن حرف می زنند به ظن من حتی اتفاقات کوچک قدرت بیشتری از ساختمانهای بزرگ دارند، بارها شاهد نمونه های کوچکی از این اتفاقات از قدیم تا به امروز به مانند آن پهلوان زنجیر شکنی که ساعت ها مردم برای دیدن زور آزماییش به دور آن حلقه می زدند تا به امروز که جوانی با ساز خود کنار خیابان آواز میخواند، بوده ایم.

حال اگر نگاهی گذرا و کوتاه به فرهنگ هفت هزار ساله ی ایران می بینیم که چگونه این صندوقچه ی کهن ایرانی مملو از رویدادها و سنت های شیرینی است که نسل امروز از آن بی بهره است، از جشنها و اعیادی همچون جشن خردادگان، تیرگان، جشن های ششگانه ی گاهنبار جشن های سده جشن های سوری پایان سال جشن عشاق عید نوروز شب چله و... تا سالروز بزرگ مردانی همچون مولانا عطار فردوسی تا مراسم مذهبی همچون عاشورا قدر و... که هر کدام در قوهیت های بلوچ لر، کرد، عرب و ترک و... رنگ بوی متفاوت دارد. که هر کدام می تواند بهانه ای را ایجاد کند برای ساخت فضای شهری رنگا رنگ از تمدن و فرهنگ حال می توان دریافت که چگونه جای این

۲- مناسب سازی فضاها
۳- فرهنگ سازی و بالا بردن دانش عمومی شهروندان در این زمینه با ایجاد کمپین ها و جلسات مشارکتی با شهروندان
۴- ارائه ی طرح ها و اسنادی که روند دقیق برگزاری رویداد هارا با جزئیات کامل شرح دهد بدین منظور که اگر سازمانهای خصوصی و یا افرادی که خود عامل برگزار کننده هستند بتوانند روند قانونی و فرایند درستی را زیر نظر شهرداری و شورای شهر انجام دهند..

۵- ایجاد تیم های مدیریتی رویداد در جهت نظارت و مدیریت بر برگزاری رویداد ها

و..

امید است طراحان شهری، مدیران شهری و ... در جهت ارتقای تفکر رویداد مداری و اندیشیدن به این مسئله به عنوان یک کاتالیزور قوی در جهت پویایی و سرزندگی فضاهاى شهری گام های موثری بردارند. و پیکره ی خسته ی فضا های شهری را گرد غبار فوتوتگی و بی روحی نجات دهند.

مسابقه بابانوئل‌ها*

آرستینه کشیش یانس - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

چند سالی است در شهر ایروان ارمنستان، در روزهای واپسین سال، رویدادی به نام «دویدن و کمک کردن» در حال برگزاری است. در این رویداد علاقه‌مندان مطابق برنامه از پیش اعلام شده ثبت نام و کلیه شرکت‌کنندگان لباس بابانوئل دریافت می‌کنند. درآمد حاصل از این رویداد صرف امور خیریه می‌گردد.

جمله معاون شهردار ماریا برقامیان و کارکنان مرکز مدیریت فناوری ایروان (CJSC) نیز، در مسابقه شرکت داشتند.

آغاز مسابقه از میدان جمهوری ایروان است. شرکت کنندگان با لباس بابانوئل بر تن، دقایقی پیش از شروع با انجام نرمش‌هایی بدنشان را گرم می‌کنند. شهر و محدوده مسیر مسابقه که حال و هوای دگری دارد با بنرها و اعلامیه‌ها علامت‌گذاری شده است. تعدادی از خیابان‌ها در محدوده مسابقه توسط پلیس مسدود شده است. مانند هر مسابقه دیگر این مسابقه نیز خالی از شور و هیجان تماشاچیان و تشویق‌کنندگان نمی‌باشد. با صدای صوت داور مسابقه آغاز می‌شود. شرکت کنندگان که از سنین بالای ۱۴ سال هستند با هیجان زیاد شروع به دویدن می‌کنند، برخی در طول مسیر خسته می‌شوند، از جمع جدا شده و مورد حمایت تشویق‌کنندگان قرار می‌گیرند اما برخی دیگر نیز با سروصدای تماشاچیان انرژی بیشتری جهت ادامه مسیر پیدا می‌کنند. پس از دویدن، با همکاری

امسال نیز شهرداری ایروان و تیم برنامه ریزی (Yerevan Half-Marathon) با همکاری (Tryclub) برنامه خیریه «سال نو دویدن مهربانی» را در قالب برنامه سال نو ۲۰۱۸ در ایروان سازماندهی کردند. شرکت‌کنندگان که لباس بابانوئل بر تن داشتند، فاصله ۵ کیلومتری را در

کنار خیابان‌های مرکزی ایروان تحت شعار «دویدن و کمک کردن» طی نمودند. تیم شهرداری ایروان، از

- 1- Run and Help
- 2- New Year Kind Run

* متن و تصاویر برگرفته از سایت رسمی شهرداری ایروان می باشد. <http://www.myerevan.am>

Yerevan Color و Yerevan Spring Run
Run برگزار و هر ساله با استقبال بیشتری از سوی
مردم مواجه می‌شود.

سازمان تیم سبز ارمنستان^۱ و با کمک ایستگاه
رادیبویی (RadioVan)، ماراتون پیاده روی در
فاصله ۵ کیلومتری برگزار می‌شود.

در انتهای مسیر از شرکت کنندگان توسط چای،
قهوه و شیرینی پذیرایی می‌شود. اما این برنامه در
این جا به پایان نمی‌رسد، برای کلیه شرکت کنندگان،
تشویق کنندگان و عموم مردم کنسرت رایگان
برنامه‌ریزی شده است تا همه در کنار هم این
رویداد را جشن بگیرند، زیرا که در این مسابقه کلیه
شرکت کنندگان برنده به حساب می‌آیند، چه آنهایی
که به خط پایان رسیدند و چه آنهایی که به تشویق
کنندگان پیوستند. به برندگان مدال افتخار و دیپلم
اعطا می‌شود و مابقی شرکت کنندگان نیز جوایز و
یادبود دریافت می‌کنند.

مقادیر پرداخت شده توسط شرکت کنندگان در این
رویداد در سال ۲۰۱۸ جهت مشارکت در برنامه
اجتماعی حمایت از خانواده‌های ارمنی سوریه
مورد استفاده قرار گرفت.

در ارمنستان رویدادهای مشابه دیگر مانند

1- Green Team Armenia

مردمانی که احساساتشان را می‌نوازند

بررسی «مراسم و گردهمایی دمام زنی در شهر بوشهر»

شیوا شیرکانی - دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه تربیت مدرس

دمام یکی از اجزای جدایی‌ناپذیر گردهمایی‌ها و مراسم بوشهری‌ها است، مردم بوشهر در شادی و غم‌هایشان به نواختن این ساز می‌پردازند گویی که تمام احساسشان را با به صدا در آوردن آن بازگو می‌کنند. دمام تنها یک ساز نیست بلکه از گذشته تا کنون عاملی برای فراخواندن مردم و آگاهی بخشی به آنان در مورد یک رویداد اجتماعی، فرهنگی و مذهبی بوده است. هر زمان این ساز به صدا در می‌آید مردم از هر گوشه‌ای از کوی و برزن به گرد آن جمع می‌شوند و رویدادی اجتماعی را رقم می‌زنند و محتوای آن هرچه که باشد خواه غم یا شادی مردم در شادی و غم یکدیگر شریک می‌شوند و با همدلی به اجرای مراسم می‌پردازند.

تاریخچه و ریشه یابی ساز دمام

دمام از نخستین آلات موسیقی بوشهر محسوب می‌شود و احتمالاً ریشه در موسیقی محلی آفریقایی دارد، چراکه سازی آفریقایی به نام دم دم DOUM وجود دارد و بعید نیست که این ساز نیز در اصل به همین نام بوده و بعدها در گویش بومی مردم بوشهر، به تدریج تغییر شکل داده است و به دلیل مجاورت بوشهر با دریا و ارتباطش با سایر جهان از دیرباز، احتمالاً اولین بار توسط برده‌های آفریقایی که برای تجار بوشهری کار می‌کردند از «زنگبار» به بوشهر آورده شده و در مراسم و آیین‌های مختلف به کار گرفته شده است، بعدها تعداد دیگری از این دمام‌ها از سوی نجاران هندی و از چوب گردوی «گرمی» ساخته و از بنادر کراچی و بمبئی به بوشهر آورده شد. طناب پیچی دمام به شکل Y بوده که شبیه سازهای کوبه‌ای آفریقایی و هندی می‌باشد و در ساخت انواع بعدی آن نجاران هندی مقیم بوشهر نیز سهمی داشته‌اند. ولی عده‌ای نیز معتقدند که بوشهری‌ها به طور غیر مستقیم نوازندگی این ساز را یاد گرفته‌اند یعنی ساز از هند آورده شده ولی نوازندگی آن را با کمک سیاهان ابداع کرده‌اند. همچنین این اعتقاد وجود دارد که وقتی

ISNA PHOTO
Abolfazl Fozdar

کشتی خارجی قصد ترک بندر را داشته از آنجا که وسایلی برای گردآوردن ملوانان و کارگران کشتی نبوده، بردگان آن کشتی با نواختن بر روی دمام‌ها، همگان را از جدا شدن کشتی از اسکله آگاه می‌نمودند و مردم بوشهر که نظاره‌گر بودند این مراسم را پسندیده و برای گردآمدن سوگواران برای عزاداری امام حسین(ع) به کار بستند. در رابطه با نام آن عده‌ای می‌گویند، کلمه «دمام» در اصل «دمبام» بوده و از دو جزء دم + بام (صبح و یگانه) ترکیب شده است. در گذشته، عده‌ای خاص با این ساز در هر بامداد مأمور بیدار کردن شاهان و امیران وقت از خواب بوده‌اند، به همان مناسبت «دمبام» نامیده می‌شده است. از این رو دمام را وسیله و ابزاری معرفی می‌کنند که از آن برای بیدارباش در

تصویرگری از شیوا شیرکانی، ۱۳۹۷

دم صبح استفاده می‌کردند و عده‌ای نیز اعتقاد دارند که نام دمام از صدای آن گرفته شده است. دمام‌زنی در هیچ یک از مناطق دیگر ایران به جز بعضی از شهرهای خوزستان (آبادان، خرمشهر، اهواز) که آن هم در این اواخر بدان مناطق راه یافته است، رواج ندارد. در کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس و در مصر، عراق، عربستان و بویژه شبه قاره هند نیز دمام یکی از سازهای سنتی است که معمولاً در مراسم بزم و سرور به کار می‌رود.

در مورد این ساز معتقدند که انسان‌های نخستین با این زبان موسیقایی خلا دستگاه‌های مخابراتی و بلندگوها را جبران و همچنین در دور کردن حیوانات وحشی از آن استفاده می‌کرده‌اند. آن چه از تصویرنگاری‌های گذشته مشهود است حداقل در ۴۰۰۰ سال پیش در بین النهرین و مصر طبل‌هایی یافت می‌شده که بعضی از آن‌ها تاکنون به یادگار مانده است. مردم طبل‌ها را وسیله‌ای جادویی و قابل ستایش می‌شمردند و آن را به منظور دفع بدبختی و شومی و یا به هنگام فراخوان ارواح پاک می‌نواختند. طبل‌ها برای اعلام خبر مربوط به امور نظامی هم به کار رفته‌اند، همان‌گونه که برای آواز و پایکوبی نیز مورد استفاده فراوان داشتند. دمام نیز از این امور در طول تاریخ مستثنی نبوده است.

رویداد مداری در شهر مرند آداب و رسوم چارشنبه سوری در شهر مرند

متینه اصغری - کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (قزوین)

مرند شهریست واقع در شمال غرب استان آذربایجان شرقی که دارای فرهنگ اصیل شهرنشینی بوده و سابقه شهرنشینی در آن به اواسط هزاره سوم قبل از میلاد برمی‌گردد. این شهر در زمان‌های قدیم (قبل از دوره پهلوی) دارای باغات بسیاری بوده است، بطوری که شاردن، سیاح فرانسوی می‌نویسد: «مرند شهر خوبی است و دارای ۲۵۰۰ باب خانه و باغچه می‌باشد. بوستان‌هایش بیش‌تر از عمارت و آبادی است.»

و... هستند. تمام اهالی شهر و روستاهای حوالی این بازار دیدن می‌کنند. تا قبل از دهه ۸۰ دست فروشان بازار چارشنبه سوری در خیابان‌های بخصوصی از شهر پراکنده بودند. اما در دهه هشتاد طبق دستور شهرداری این دست فروشان به قسمتی از پارکینگ روباز ولایت انتقال داده شدند. ولی کاش در ازای اجاره بهایی که بابت مکان از آنها دریافت می‌شود، حداقل، کانکس جهت انبار وسایل و سازه‌هایی بسیار مناسب، جهت اسکان دست فروشان در نظر گرفته میشد تا شاید بازار کنونی که میراث گذشته است در کنون ما بیشتر نمود پیدا می‌کرد.

در وصف آداب چارشنبه سوری می‌توان به عدد رمزی ۴ اشاره کرد. فیناغورث عدد چهار را اصل و ریشه طبیعت می‌داند. چهار وجه طبیعت که همان باد، خاک، آتش و آب است. آذری زبان‌ها شب سه شبیه آخر سال از روی آتش پریده و معمولاً شعر عاتیل ماتیل چرشنبه/ بختیم آچیل چرشنبه/ معادل شعر فارسی زردی من از تو سرخی تو از من/ را بر زبان می‌آورند. شمار اندکی از مردم سنت مدار شهرنشین و یا روستا نشین صبح چهارشنبه همان

در حیطه رویدادمداری در شهر مرند می‌توان به برگزاری بازار چهارشنبه سوری از صبح آخرین سه شبیه سال تا پایان سال جاری اشاره کرد، بازاری به اسم چرشنبه بازاری (معروف به جین بازاری) که توسط دست‌فروشان برپا می‌شود.

گویند این بازار از زمان شاه عباس قاجار شکل گرفته و تاکنون نیز ادامه دارد. این بازار مملو از غرفه مانندهایبست که در آن افراد مشغول به فروش آجیل شور و شیرین، شکلات و باسلوق، جغول بگول، دیزی و لبوهای خوشمزه، پارچه و لباس فروشی‌های رنگارنگ، گل و گلدان، اسباب بازی

وجه تسمیه برگرفته از بازاری در نخجوان - 1

روز از روی آب روان می‌پرند و شعر فوق الذکر را بر زبان می‌آورند.

شب سه شنبه آخر سال بعد از پریدن از روی آتش اهالی خانه دور هم جمع شده آجیل شب یا همان یدی لون^۱ متشکل از ۷ نوع از خوراکی‌های شیرین مزه از قبیل کشمش و انجیر خشک فندق و.. آماده می‌کنند.

در همین شب، بره سالاماخ (شالاندازی) توسط کودکان اجرا می‌شود. البته جای بسی تاسف که این مراسم (شالاندازی) تقریباً در شهر اجرا نمی‌شود ولی در بین کودکان روستایی از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود.

۱- به معنای هفت رنگ